"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose.....$2.00
Kanadoje ir Mexike..... 2.50
Kitose viešpatystėse..... 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laiške. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rate:
In the United States.....$2.00
Canada and Mexiko..... 2.50
To Foreign Countries..... 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of Mar 1. 1879.

Nr. 20 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 17 d. GEGUZIO (MAY), 1912 m. Metai XXI

POLITIŠKOS ŽINIOS.

SUVIENYTOS VALSTIJOS. ŠIAURINĖS AMERIKOS.

Dar nepasiliovė važinėjimai su agitacijoms už save dviejų kandidatų prezidento vietai, vis dar po senovei kiekvienas savę išgiria, o peikia ir purvina kitą. Mat supurvinus savo priešą, purvinantis pats baltesniu kitų akyse pasirodo. Bet tie besipurvinimai turės jau neužilgio pasibaigti, nes birželio mėnesyj bus jau generališkoji konvencija, kuri pastatys galutinai kandidatus rinkimams, kurie atsibus šiemet rudenyj. Kas bus galutinai republikonų partijos išrinktas kandidatu, dabar įspėti negalima, kaip negalima įspėti, ar šiemet republikonams pasiseks pervaryti savo kandidatą; žmonėms gali ateiti noras pamėginti rinkti kitos partijos kandidatą, nes republikonai jau ilgai valdžią laiko savo rankose, o bet gi laimės visiems neatgabeno, laimingais gali jaustiesi vien partijų vadovai, bet ne žmonės.

Šiemet socialistai stato teipgi kandidatą prezidento vietai, nors negali tikėti jį pervaryti rinkimuose. Kandidatas jų dar neišrinktas, bet rodosi, kad greičiausiai išsirinks jie buvusį Milwaukees miesto majorą Seidelį, bet kad jį galėtų išrinkti, turbut pats socialistai netiki. Iki šiol jie kongrese turi tik vieną savo partijos atstovą, o Europos parlamentuos veik visur jų atstovų yra po dešimtis, o antai Vokietijos parlamente jie savo atstovų turi net 110.

Nemažiau Amerikai svarbus klausymas revoliucijos Mexike. Amerikos valdžią stumia ypač turtuoliai, norinti išnaudoti Mexiko turtus, įsikišti į revoliuciją kaimyniškoj republikoj, bet kad įsikišimas gana pavojingas, tai valdžia nesiskubina turtuolių norus pildyti. Įsikišti lengva, bet pasekmės įsikišimo gali but visai kitokios, negu stumianti valdžia į avanturas geidžia. Įsikišimas pagimdytų karą, o karas daug aukų reikalautų, karas galėtų trauktiesi ir kelis metus.

Nereikia užmiršti, jog Mexike gyvena daug amerikonų. Peržengus Mexiko rubežių Suvienytų Valstijų kariumenės, ten gyvenanti amerikonai atsidurtų dideliame pavojuje. Ir be karo Mexike amerikonų nekenčia, o kilus karui, neapsieitų be jų skerdimo. Tas ir sulaiko Suvienytas Valstijas nuo besikišimo į naminius vaidus pas kaimyną. Bet ji visgi rengia savo kariškas pajiegas ir jas palengva traukia vis arčiau prie Mexiko rubežių. Ginklų prirengta 250000 kareiviams; bet ar pasitaikys proga tuos ginklus išmėginti, dabar įspėti negalima.

MEXIKO.

Mexiko revoliucijonierių išrinktam prezidentui Gomezui nelabai sekasi. Jo nepripažįsta kariautojų vadovas generolas Orozco, todėl Gomez pats sugrįžo į San Antonio, Texase, nes Mexike nėra jam kas veikti.

Mexiko konsulius mieste San Antonio gavo žinią, buk Cosiejos apskrityj, 300 mylių nuo Suvienytų Valstijų rubežiaus, traukėsi mušis revoliucijonierių su Madero armija vedama generolo Huerta. Iš abiejų pusių mušin stojo po 5000 kariautojų, taigi pajiegos buvo beveik lygios; revoliucijonierius vedė vyriausiasis jų vadovas Orozco. Mušis traukėsi 20 valandų. Užmušta 500 žmonių, o daug daugiau sužeista. Pašautas vienas iš gabiausių prezidento Madero generolų, generolas Anbert. Mexiko konsulius užtikrina, jog Orozco likosi sumuštas, su likučiais savo kariantujų traukia Suvienytų Valstijų link, bėga nuo prezidento ji vejančios kariuomenės. Ant mušio lauko jis paliko kanuoles, daug ginklų ir amunicijos; dalis Orozco kariautojų išbėgiojo ir kalnuose pasislėpė.

Iš kitur vienok patvirtinimo žinios apie sumušimą revoliucijonierių nėra. Bet konsulių žinioms nevisada galima tikėti: jau šitoj revoliucijoj nekartą pasirodė, kad konsuliai nuo valdžios gauna neteisingas žinias, kartais savo nepasisekimus valdžia perstato pergalėms. Kaip iki šiol revoliucijonieriai rečiau savo pranešimuose prasilenkdavo su teisybė.

Prezidento valdžia teipgi pagarsino, buk pietinėse Mexiko valstijose tapo sumuštas revoliucijonierių vadovas Zapata, kuris buk mušyje nužudė pusę savo žmonių. Bet ir apie šito revoliucijonierių vadovo nepasisekimą daugelis abejoja, nes jeigu viskas, ką apie jį rašo prezidento valdžia butų teisybė, jeigu tiek kartų butų jis sumuštas ir tiek žmonių butų nužudęs, jau senai butų likęs be kariautojų, tuom tarpu jis laikosi ir turi apie du tukstančiu kariautojų.

CHINAI.

Chinų iždo ministeris susitaikė su šešių viešpatysčių: Anglijos, Francuzijos, Vokietijos, Suvienytų Valstijų ir Japonijos bankininkais ,kurie sutiko Chinams paskolinti 50 milijonų doliarių. Jeigu Rusija dalyvauja paskoloj, tai, turbut, ji duos pinigus pati nuo Francuzų pasiskolinusi, nes Rusija pati savo reikalams pinigų neturi. Tarybos traukėsi ilgai, nes duodanti pinigus kraštai norėjo kontroliuoti Chinų iždą, ko Chinai nenorėjo.

Žmonių sukilimo Tibete Chinų valdžia iki šiol neįstengia suvaldyti. Chinų kareiviai tapo suvyti į šiaurinę miesto Lhassa dalį ir ten dar ginasi. Sukilėliams ateina vis daugiau žmonių ir jie miestą laiko apgulę.

TURKIJA.

Italai užėmė Turkijai prigulinčias salas Cheos ir Rhodus. Turkijos valdžia pagarsino, buk išlipus italams ant salos Cheos, buvo smarkus mušiai ir buk italai tapo sumušti, buk užmušta jų ir nelaisvėn paimta 1500 kareivių. Patvirtinimo tos žinios iš kito šaltinio nėra, o italai tiesiog užgina, sako, kad nieko panašaus nebuvo, kad ant salos Chios, ar Rhodus dabar nei mušių nebuvo. Mušiai vienok buvo Tripolyj netoli francuziškos valdybos Tunis rubežių. Čia, kaip užtikrina italai, turkai tapo sumušti, užmušta jų keli šimtai.

Terp Rusijos ir Turkijos kilo dideli nesutikimai už Persijos Urmiah apskritį, kurį Turkija nori pasisavinti. Londono laikraščiai garsino, buk dėl tų nesutikimų Rusija susirišo prieš Turkiją su Italija, bet Rusijos užsienių ministeris dumoj apreiškė, jog ryšio rods nėra, bet yra visiškas tų viešpatysčių susipratimas, kuris gali persikeisti į ryšį. Dabar lygiai Turkija, kaip ir Rusija siunčia vis daugiau kareivių prie rubežių.

RUSIJA.

Rusijos apšvietos ministerj Kasso, nors jis pats buvo kitąsyk profesoriumi ir auklėtoju valdininkų ,visi vadina šviesos slogintoju ir puldytoju augštesnių mokyklų Rusijoj. Universitetus jis spėjo jau visai nupuldyti. Pagarsėjusius moksluose profesorius jis arba nuo vietų atstatė, arba privertė juos pasitraukti. Charkovo universitetan įvedė laike lekcijų tvarką prižiūrėti policistus ir žandarus. Profesoriais paskyrė bemokslius, bet savo perdėtiniui atsidavusius žmones. Tokiais jau žmonėms apsodino vietas mokyklų prižiūrėtojų, kurie, kad geriau savo perdėtiniui įtiktų, stengiasi kuo daugiausia šviesos užgniaužti.

Varšavos apskričio mokyklų globėjas išsiuntinėjo į visas lenkiškas mergaičių mokyklas aplinkraštį, kuriame praneša, jog jo nuomonėj mergaitėms gamtos mokslai nereikalingi, todėl lenkiškose mergaičių mokyklose jis panaikina mokinimą gamtos mokslų. Mat lenkiškose mergaičių mokyklose gamtos mokslai mokinami buvo lenkiškai, todėl nuo sekančių naujų metų mokyklose gamtos mokslai nebus mokinami.

Gal panašiai užsimanys elgtiesi ir Vilniaus apskričio mokyklų globėjas aprubežiavinui lietuviškos kalbos vartojimo "Saulės" mokyklose.

Dėl uždarymo Dardanelių jurių siaurumos Rusija labiau susierzino su Turkija, nes rusiškų javų negalima iš pietinės Rusijos svetur išgabenti. Ant Rusijos protesto Turkija pažadėjo Dardanelius neutrališkų kraštų laivams atidaryti, jeigu tik nuo jų pasitrauks itališkiejie kariškiejie laivai. Dabar jau Turkija pagarsino, jog Dardanelių siauruma vėl prekių laivams tapo atidaryta.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Balandžio 6 d. Vilniaus apygardos teismas svarstė bent kelias b. "Kurjero Wileńsko" atsakomojo redaktoriaus p. N. Raubos bylas. Teismas p. Raubą nubaudė 7 dienomis kalėjimo arba 25 rb. pabaudos.

— Viltis —

P. Antš Bičkauskis gavo leidimą leisti Vilniuje savaitinį laikraštį gudų (baltarusių) kalba. Laikraštis busiąs leidžiamas dvilinkas: lotynų ir rusų raidėmis. Naujas gudų laikraštis busiąs gražinąmas paveiksllėiais.

— Viltis —

VILEIKOS PAVIETO.

Čia žmonės dėjuoja netekę darbininkų lauko darbams. Išvažinėję, girdi, visi po Sibirus, po Amurus, po visos Rusijos miestus. Nesą visame paviete nei vieno dvaro, kurs turėtų darbininkų. Dvaininkai ketino todėl įsteigti Vilniuje biurą, kurs rupintųs pristatyti vasaros darbams reikalingų darbininkų iš Lenkijos ir Rusijos.

IŠ INTRUKO, Viln. apskr.

"Kur. Wil." No. 80-me Intrukės gyventojai Jokubas Čivilis (jis pasirašęs Čivil) ir Gabrijelius Masevičius skundžiasi ,kad Intrukės bažnyčioje lenkai esą lietuvių skriaudžiami. Jų parapijoje dauguma gyventojų esą lenkai, lietuvių busią vos tik kokia penkta dalis, tečiau pamaldos esančios perpus. Jau pernai vasarą lenkai kreipęsi prie vyskupijos valdytojo, prašydami, kad butų pildomas valdytojo aplinkraštis, bet tas atsakęs, jog dar nesą padaryti gyventojų surašai, taigi negalima esą mainyti tvarkos. Intrukos klebonas, kun. Matevičius, kalėdodamas, surašinėjęs tik "ko jie reikalaują bažnyčioje" (Co macie do kościoła). Kaikurie pareikalavę sau lenkiškų pamaldų, bet dauguma nesupratusi tų jo žodžių ir jokių reikalavimų nepadavusi. Jie, išgirdę apie užgavėnes, kad surašas esąs jau pabaigtas, nuėję pas kleboną pasiklausti, kiek busią lenkų (klebonas surašo iš sakyklos nepaskelbęs) ir sužinoję, jog tik 70. Tada jie, nepasitikėdami tuo surašu, kreipęsi prie valdytojo, prašydami, kad tas atsiųstų bešališkų žmonių, kurie padarytų tikrą surašą. Buvęs surašytas tam tikras prašymas, po kuriuo pasirašę virš 500 žmonių. Bet sargybinis, anot jų, paties klebono pasiųstas, atėmęs tą surašą ir suėmęs parašų rinkėjus. Tečiau jie vėl buvę paleisti, ir protokole buvę pabrėžta, kad jie prašą atimtą iš jų prašymą nusiųsti vyskupijos valdytojui. Dabar Intrukės lenkai, norėdami sužinoti dalykų stovį, sutaisė tam tikrą deputaciją į vyskupijos valdytoją. "Kur. Wil." nuo savęs priduria, kad valdytojas balandžio 7 dieną priėmęs deputaciją ir jų raštą ir pažadėjęs jų prašymą išpildyti.

— Viltis —

IŠ KAUNO.

Miesto lietuvinimasis, Lietuvių "tvirtovė". Laikraščiai Sančuose. Susikalbėjimas. Pilies griuvėsiai. Vandalai.

Nekartą teko girdėti, kad lietuviai Kaune sutvirtėję, kad pats miestas žymiai sulietuvėjęs.

Taigi atvažiavęs Kaunan žiuriu, dairausi, kad pamatyti paregėti lietuvybės apsireiškimą. Eidamas gatvėmis šen ten pamatau lietuvių kalboj iškabas, ko pirmiau prieš keturius metus nebuvo. Atėjęs gi ant Viešojo pleciaus randu visą kaip ir mažą lietuvių tvirtovę. Visur tik ir kaišioja lietuvių kalba iškabos. Čia tai jau tikrai "lietuviai sutvirtėjo", pasidarę sau... tikrą lietuvių klerikalų tvirtovę. Mat čia yra žymiausios klerikalų redakcijos ir draugijos. Plecius didelis, išvisų pusių augštais namais apstatytas, tai ir ištikrųjų išrodo kaip kokia tvirtovė.

Bet štai atsiduriu kitame miesto galc, taip vadinamuose "Sančuose'. Užeinu Milaševskio knygynan. Knygynas prikrautas įvairių maldaknygių, laikraščių ir t.t.

— Kiek gaunate išviso egzempliorių lietuviškų laikraščių? — klausiu.

Ima skaityti ir priskaito man išviso apie 15—20. Gera pusė jų palicka neišparduota.

— O lenkiškų kiek?

— "Gazeta Codzienna" 75 egz. ir 'Przyjaciel' 20. Rusų laikraščių dar gauna apsčiai "Kopeika", tik užmiršau kiek.

Štai tau, manau sau, ir miesto sulietuvėjimas! O čia pat didelis fabrikas, kur dirba daug lietuvių darbininkų.

Einant mieste retkarčiais užgirsi lietuvių kalbą. Daugelyj krautuvių galima susikalbėti lietuviškai; bet nors lietuvis užkalbintas lietuviškai ir atsako, tečiaus dauguma jų tuojaus po kelių žodžių daro kankinio-varguolio miną ir verkšlendami ima prašytis:

— Susimildami! Ar negalima lenkiškai...

Susimyli ir prakalbi lenkiškai —tai kad nusidžiaugia!

O štai ir Kauno pilies griuvėsiai. Prie pat griuvėsių ir ant pačių griuvėsių apstojo-aplipo visa eilė menkų menkiausių bakužėlių. Kai-kur iš po bakužėlių pamatų kaišioja senovės murų sienos. Mėginu inciti vidun bokšto. — Smarvė neišpasakyta—visur užbiaurota, užtręšta, kad ir pereiti negalima. Mat aplinkiniai gyventojai padarė sau iš senojo bokšto... išeinamąją vietą.

Man prisimena Merežkovskio išsitarimas apie vieną apleistą cerkvę: "Merzost Zapustienija".

Ir ištikrųjų! Ar gali kur nors labiau šie žodžiai pritikti, kaip prie Kauno pilies griuvėsių?!...

Jokia musų pilis, joks musų senovės palikimas nėra taip baisiai apleistas ir paniekintas, kaip Kauno pilis! Petras.

— Lietuvos žinios —

Kauno katedros vargonininkas Naujalis ketina ir šiemet suruošti bažnytinės muzikos kursus tiems Seinų, Žemaitijos ir Vilniaus vyskupijų vargonininkams, kurie turi norą muzikoje tobulintis. Kursai, kaip visuomet, taip ir šiemet tvers du mėnesiu.

— Lietuvos žinios —

Balandžio 5 d, per miesto valdybos posėdį buvo kalbama apie "Saulės" namų plecių. "Saulės" valdyba jau buvo gavusi iš miesto 2,208 ketv. sieksnius ant Žaliojo kalno neapribotam laikui; už tai buvo pasižadėjusi kas metai mokėti po 21 r. 83 k. nuomos. Dabar "Saulės" valdyba ėmė rupinties visai nupirkti tą plecių. Miestas su tuo sutiko ir nutarė pigiai parduoti tą plecių, butent tik už 436 r. 60 k. "Saulės" pirmininkas kun. Olšauskas išreiškė už tai "Saulės" draugijos vadru padėką miestui.

Kauno gubernatorius išleido naują aplinkraštį, kuriuo palengvina Paprusės gyventojams gauti trumpam laikui pasportus užsienin, o taip-pat ir darbininkams, kuriems veltui duodami 10-čiai mėnesių pasportai užsienin.

— Viltis —

KAUNO MIESTO MUZĖJUS.

Paskutiniame muzejaus komisijos posėdyje nutarta tarpe kito ko pavesti T. Daugirdui rupestį apie pagrąžinimą jėjimo į muzėjų lietuvių liaudies stiliuje. Be to nutarta įtaisyti muzėjuje antrą langą—vitražį; vasaros laiku pataisyti pirmame gyvenime du kambariu ir padidinti muzėjaus tarnautojams algas.

Muzėjaus komisijos buvo duota apyskaita išlaidų, padarytų karalienės Bonos pilies sutvarkymui.

Miesto valdyba šitą apyskaitą priėmė ir patvirtino. Muzėjus praslinkusiais metais turėjo viso labo 575 rub. 69 kap. pajamų ir 466 rub. 83 kap. išlaidų.

Posėdžiui besibaigiant, miesto valdybos narys Niececkis patarė priimti iš miesto valdybos muzėjun 12 pundų senovės aktų.

— Lietuvos žinios —

IŠ ŠIAULIŲ.

Šiaulių miestas tikisi neužilgo susilauksiąs iš savo naujosios dumos ne tik elektros, bet ir didesnės šviesos—visuotinojo mokslo.

Kovo 14 d. tas klausimas buvo svarstomas miesto dumoje. Pasiulymą įnešė valdžios atstovas mokyklų inspektorius Itomlenskis, kuris tarp kita ko suteikė įdomios medžiagos apie mokslo stovį Šiaulių mieste.

Išviso vaikų 8—11 metų amžiaus skaitoma—1930 (žydų ir krikščionių). Iš jų mokyklas lanko: žemesniąsias (tam skaičiuje ir miesto mokyklą)—880, vidurinąsias (gimnazijas ir progimnaziją)—300; išviso tat besimokinančių Šiauliečių vaikų 1188 taigi nelankančių mokyklas licka—742. Žinios tos surinktos esą anketos keliu.

Visuotinajam mokslui įvykdinti reikią per 5 metus kas metai atidengti po vieną trijų komplektų mokyklą, t.y. 3 mokytojų po 50 mokinių kiekvienam mokytojui. Dalį išlaidų (mokytojų algą po 900 rub.) prisiimanti valdžia, kuri pridengsianti juos iš paskirtojo valstybės dumos 10 mil. fondo. Kitos išlaidos turėsią buti pridengtos miesto ir žemiečių (zemskaisiais) pinigais. Prisicisią jų po 360 rub. kas komplektui į metus.

Miesto duma tą pasiulymą vienbalsiai priėmė ir šiam sumanymui įvykdinti išrinko iš savo tarpo komisiją šių žmonių: gr. V. N. Zubovo, A. Mikševičiaus, V. Bielskio, K. Venclauskio, Juchnevičiaus ir Lukomskio. Butinuoju tos komisijos nariu skaitosi dar Itomlenskis.

Miesto duma šiuo žygiu pasirodė Šiauliečiams gera velykė: per 5 metus Šiauliečių vaikai, galima tikėties, nebestingsią mokslo bado, nors paties butinojo, tat gi—dovana ne puskapio kiaušinių verta... Gk.

— Lietuvos žinios —

IŠ MAŽEIKIŲ, Šiaulių apskr.

Ateities miestas. Nevienodą laimę tur musų miestai. Vieni jų pragarsėję savo pracitimi ir savo senovės palikimais, nežiurint visų savo pastangų ir valdžios paspirties, slinksta žemyn, ir iš krutaus ir didelio prekybos ir pramonijos centro virsta paprasti miesteliai. Vietą savo jie užleidžia naujiems vardams, iš nežinios gimusiems, tarp pelkių ir miškų užaugusiems. Tie naujieji kulturos centrai gimsta paprastai prie jos gyvųjų nervų—geležinkelių, ypač kur jie išsišakoję yra.

Ypatingai įdomi tuo atžvilgiu Mažeikių istorija.

15—20 metų atgal tat buvo paprastas sodžius, kokiu ir dabar dar oficiališkai jis tebeskaitomas. Mažeikiams tai, anot valdžios, Viekšnių storastijai, ekonomijos atžvilgiu gali pavydėti didesni už juos miestai, kaip Viekšniai, su kuriais šiuo tarpu Mažeikiai varžosi dėl pirmenybės*). Pavydėti gali dargi apskričio Telšių miestas, kuris neturi nė vienos didesnės pramonijos nė prekybos įstaigos, jeigu neskaityti "monopolinės" išdirbimo.

Per tą laiką matome čia įsikurus keletą fabrikų—dektukų, cikorijos, ornamentų. Atsirado ir Latvių draugijos ukio mašinų sankrova, bažnyčia, cerkvė ir kirkė; šiemet vėl statoma nauja čuguno didelė liejamoji fabrika. Iš mokyklų pirmąją vietą užima 5 klesų prekybos mokykla (vaikinų ir mergaičių), toliaus dar yra 2 klesų stačiatikių parapijos ir "Saulės" mokykla.

Visam tam ekonomijos judėjimui toną paduoda daugiausia latviai ir žydai. Jų pirmenybė visur matyti tiek prekyboje, tiek kitose kulturos šakose. Latvių rankose—ukio mašinų sankrova, naujoji čuguno liejamoji fabrika ir pagaliaus prekybos mokykla; žydai gi kaip ir visur, pasižymėję čia prekyboje, taip gi turi ir keletą pramonijos įstaigų. Tas lietuvių apsileidimas galima pastebėti ir iš procento, kurį duodą lietuviai naujai įkurtoje prekybos mokykloje. Iš viso mokinių skaičiaus (150)—2-5 daliu sudaro žydai, 1-5—lietuviai, 1-5 — latviai ir 1-5 stačiatikiai, taigi, mažuma žydų ir latvių gyventojų duoda sulyginamai didesnį mokinių procentą.

Miestelius sparčiau kilti kolkas trukdo ir pati vyriausybė. Mat, didžioji jo dalis pasistačiusi ant valdžios žemės, kuri miestiečiams tenuomojama, bet neparduodamą. Neseniai, pasiprašius perleisti tą žemę jiems išsipirktinai, vyriausybė įkainojo jos sieksnį po 7 r. 50 k., t. y. daugiau kaip didesniuose miestuose, pavyzdžiui Šiauliuose. Nesutikus sunkiomis sąlygomis, dalykas taip ir sustojo. Žinoma, ilgai toks kenksmingas neaiškumas patverti negalės. Vis balsiau kalbama apie sutei-kimą Mažeikiams miesto teisių.

Be to su projektuojamuoju Telšių—Mažeikių plentu Mažeikiečių surištos dar didesnės viltįs.

Gk.

*) Minėtina kova dėl 4 klesės mokyklos, pasibaigusi dėlto Viekšnių laimėjimu, kuriems pateko toji mokykla. G k.

— Lietuvos žinios —

IŠ RIETAVOS, Raseinių pav.

Per užgavėnes rietaviečiai buvo nepaprasto atsitikimo liudininkais: stojo šliubo imti jaunikis Motiejus Tomašauckas 105 metų ir našlė Ona Žemaitienė 75 m. Motiejus T. vedąs trečią sykį, (buvęs kunigaikščio Irenejaus Oginskio baudžiauninkas), noriai senovę minąs, puikiai žinąs 1831 ir 1863 m. atsitikimus.

Vienu žodžiu ir musų senovės tyrinėtojui butų svarbu tokios gyvos kronikos pasiklausyti.

— Lietuvos žinios —

IŠ SĖDOS, Telšių pav.

Antri metai veikia čia linų braukiamoji fabrika. Laiko tą fabriką žydas ir samdo darbui 60 moterų. Už 11 valandų darbo moka žiemą 30 kap.; vasarą 40 kap. Valgi darbininkės turi savo turėti.

— Žemiečiuviršininkas nubaudė Sėdos valsčiaus 29 ukininkus po 25 rub. kiekvieną už tat, kad nedavė žvyro keliams taisyti.

— Lietuvos žinios —

ALEKSOTAS, Marj. pav.

Bal. 12 d. buvo valsč. sueiga. Per ją štai kas buvo tartasi apie Zapiškio mokyklą: Zapiškio mokykla savo namo neturi, o tik kampininkauja. Per paskutinius tris metus butas mokyklai buvo pasamdytas pas V. Starkų. Bet butas mokyklai visai neatsakantis; peržemas, tamsus(tik trįs langai) ir permažas. Norinčiųjų mokytis butų apie 100, o tilpti gali tik 50 ir tai perankšta. Vaikai beskaitydami vienas kitam knygas ant nugaros deda, o takelis gale suolų toks, kad tik vienam praeiti tegalima. Beto mokykla tik 50 žingsnių nuo karčemos. Išėjus iš mokyklos, nenoroms reikia eiti prie karčemos, nes ten sausesnė vieta, ties mokykla gi dumblas ligi kelių. Tai mat už ką jus, aleksotiečiai, mokate 180 rublių!

Perkeliant mokyklą į Starkaus namus keli sodžiai priešinosi. Tuomet Starkus imdavo labiau rėkiančius vyrus už rankos ir vesdavo į kiemą prie stalo. Čia juos degtine laistė. Katrie labiau rėkė, tie ir iš kiemo šlapesni išeidavo. Toliaus jau suprantama, kas buvo: ir patįs didieji rėksniai neberėkė.

Dabar, pasibaigus kontraktui, kaikurie šviesesni žmonės reikalauja, kad mokykla butų perkelta į kitą patogesnį namą. Bet rėksniai priešinosi, sakydami, kad jiems ir tas geras.

Kitoj pusėj Nemuno Netonių kaime mokykla žydėte žydi. Ta mokykla pastatyta kelių kaimų. Aleksotiečiai gi turi tik dvi mokykli visame valsčiuje (gminoje) ir tai ne savo bute. Valdžia buvo pirmiaus pasiulus da dvi, bet aleksotiečiai rėkė: "nereikia, ir tų turime perdaug"!

Ten buvęs.

— Lietuvos Ukininkas —

..."Siev. Zap. Gol." paduoda žinią, jog visuose žymesniuose Suvalkų gub. miestuose ir miesteliuose renkama dabar skubiai vietinių gyventojų statiska: kiek jų ir prie kokios tautos priklausą. Tą statistiką ketinama įteikti V. Tarybai, kuomet Lenkijos miestų valdymos klausimas bus svarstomas. Vilkaviškyj, Kalvarijoje, Mariampolėje, Virbalyje ir Šakiuose klausinėjama, kiekvieno gyventojo—užrašant prie kokios tautos jis pats save priskiria: prie lenkų, lietuvių ar dar kitokios.

— Lietuvos žinios —

REZĖKNĖ, Vitebsko gub.

Per zemstvos komiteto ir ukio burelių atstovų susirinkimą nutarė sutaisyti čia ukio kursus. Tie kursai busią du mėnesiu; lankantiems tuos kursus reikės mokėti po 30 kap. per dieną. Pirmiau Rezeknės (Riežycos) ir Ludzos (Liucino) apylinkėj buvo tiktai vienas agronomas, bet dabar jau vienoje Rezeknės apylinkėje yra trįs agronomai. Tokiu budu, žmonių ukio dalykų aprupinimas pagerėjo šešiais kartais; tik gaila, kad agronomai, kurių tarpe yra Kuršės latviai, ligšiol nepramoko kalbėti latgeliečių tarme. Per tai ir iš kursų gerų vaisių laukti negalima.

— Viltis —

LUDZA, (Liucinas) Viteb. gub.

Čia paskirtas dekanu kun. Valančius (lietuvis) vieton kun. Vyšnevskio (latvio). Pirmasis žinomas kaipo sumanytojas parodos, buvusios pernai rudenį, Dagdoj, Vitebsko gub. Jo rupesčiais toje parodoje dalyvavo kelios lietuvaitės, išstatydamos savo gražius audimus.

Kamendorjais paskirtį: į Ludzą

kun. Čegis; į Baltinavą kun. Šaduikis; į Neutranus kun .Kaunas. Visi trįs lietuviai.

Mogilevo Arkivyskupas kun. V. Kliučinskis žadąs šiemetai aplankyti šias vietas: Korsovą, Baltinavą, Mariengauzeną, Biržus (Vitebsko gub.), Balvus, Neuranus, Pušmucovą, Stiglovą ir Liuciną. Kalba, jog J. E. moka gerai latviškai ,bet ar tai teisybė—nėra žinoma. **Bokšų Jurs.**

— Viltis —

IŠ LATGALIJOS.

Šiemet iš Tomsko gubernijos (Siberijoje) atvyko į Latgaliją (Vitebsko gub.) keliolika jaunų vyrų apsivesti čionai su latvėmis katalikėmis. Prieš keletą metų tie vyrai iškeliavo į Siberiją, gavo ten po gabalą žemės (vyriausybė duoda ten kiekvienam vyriškiui po 15 dešimtinių) ir dabar, vargais negalais tą žemę išdirbę, užsimanė vest. Anksčiau to padaryti negalėjo, nes jiems ir vieniems, tyruose apsigyvėnus, labai junku buvo pramist. Tėviškėn atvykus jiems buvo nelengva sau pačių rasti: mergaitės bijodamos Siberijon važiuoti, dažniausiai nenorėjo už jų tekėt. Pertai, užsakoms beirstant, kaikurie vyrai turėjo prasikamuot nuo Visų Šventųjų dienos lig užgavėnių.

Pasak tų vyrų, gyvenimas Siberijoje yra labai nepatogus, ypač daug tenka dar pavargti norint atlikti kurią nors šv. tikėjimo priedermę.

Latgaliai, taip toli važiuodami, kad tik apsivedus su vientautėmis, pasi[illegible] esą geri katalikai ir tautininkai.

— Viltis —

IŠ PETERBURGO.

Balandžio 15 dieną, kaip jau rašėme, Peterburge konservatorijos salėje rusų dailininkai drauge su lietuvių kolonija taiso muzikos-dailės rytą, kuris prasidės dieną 12 val. Dailininkas Čiudovskis aiškįs Čiurlionies paveikslus ir skaitys apie juos tam tikrą referatą, dailininkas Aleksandras Benua skaitys referatą "Čiurlonis — tragedijos genijus". Be jų dar dalyvaus literatoriai Viačeslavos Ivanovas, S. Makovskis ir J. Zubrickis. Iš Čiurlionies muzikos veikalų paskambįs fortepianu S. Polockaja, Emcova ir M. Jovanovič, padainuos dainininkės E. Brugger, O. Sergijevskaja, dainininkai Goltisonas, Seliach, Č. Sosnauskio vedamas choras pagros Viktoro Lipčenkos vedamas simfonijos orkestaras. Salėse bus iškabinti Čiurlionies paveikslai. Reikia tikėties, kad Peterburgo lietuviai pasiskubįs tą vakarą aplankyti ir drauge paminėti žymų ir plačiai pagarsėjusį musų dailininką —vieną iš Lietuvių draugijos įsteigėjų.

— Viltis —

IŠ PRUSŲ LIETUVOS.

Gumbinės paroda.

Gumbinės parodoje dalyvavo tik ligi 30 žmonių, kas, pasak "Birutės", rodąs labai menką tautinį Prusų lietuvių susipratimą. Paroda tečiau buvo gana indomi. Buvo daug išstatyta namų darbo įvairios ryšies antklodžių, staltiesių, pirštinių ir kitokių dalykų, lietuvių varsomis išsiuvinėtų. Paroda padarė labai malonų įspudį. Už geriausius parodoje išstatytus dirbinius paskirta buvo dovanų: Vyciškių Žemaitienei 15 mk., Juodžiunų Karl Theophiel—10 m., Gumbinės Bernhard Honig — 10 mk., Vytulių Marei Kairienei — 5 mk. ir Katyčių Peldžiui — 5 mk. Kitais metais žada sutaisyti Gumbinėje didesnę visuotiną lietuvių dirbinių parodą.

— Viltis —

PRUSŲ LIETUVIŲ TAUTIŠKO ATGIJIMO REIKALE.

Bebuvodamas šiemet Prusų Lietuvoje ir besikalbėdamas su įvairiais mažiau daugiau "susipratusiais" Prusų lietuviais bei visuomenės veikėjais, visur pastebėjau vieną: Prusų lietuviai ne tik neturi supratimo apie lietuvių literaturą, ne tik jos nėra matę—dauguma ne tik jos *bijo*, kaipo "žemaitiškos", "katalikiškos", arba "bedieviškos",—bet ir tie, kurie *norėtų* su ja susipažinti ir ne taip jau baidosi, *negali*, nes nėra kur gauti. Tiesa, yra taip vadinamas "Keliaująs knygynas", kuriuo naudojasi kelesdešimt žmonių. Klaipėdoj yra rengiamas "Sandoros" knygynas (tai bus didžiausis). Bet ten knygų tiek mažai ir tos pačios taip neįvairios ir daugiausia menkutės, kad, kaip patyriau iš pačių tų knygynų vedėjų, neužganėdina net mažai iš knygos reikalaujantį Prusų lietuvį. Padidinti gi nei uždėti kito knygyno patįs Prusų lietuviai tuotarpu neįstengia. Nes kaip paprastai buna, tie, kurie norėtų prisidėti prie padidinimo, patįs nieko neturi, tie gi, kurie galėtų — "kitų reikalų turi ikvėlei"... Taip viskas ir stovi ant vietos. Tuo tarpu, tokie vieši knygynai, kaip "Keliaująs" ir "Sandoros", galėtų didelę naudą atnešti. Taip "Sandora", rengiasi net viešą skaityklą įtaisyti, o jos bene didžiausias augintojas kun. d-ras Gaigalaitis pasakojo per "Sandorą", jei tik turėtų knygų, tai net įvairiuose Prusų Lietuvos kampeliuose knygynėlius įtaisytų.

Taip dalykams stovint, jau tuokart (žiemą) tai vienas, tai kitas Prusų lietuvis man užsiminė, arba net ir stačiai prašė, kad aš, kaipo dabar pats savo akimis pamatęs Prusų lietuvių padėjimą, padėčiau jiems pritraukti prie lietuviškųjų raštų praplatinimo Prusų Lietuvoje ir Didžiosios bei Amerikos lietuvius, kaipo labiau knygos galybę suprantančius. Jiems (Prusų lietuviams) patiems tai esą sunku: nežiną nei kelių, neturį nei ryšių, priegtam, dėl šiokių ar tokių priežasčių, kaikurie ne pas visus galį turėti pasitikėjimą ir t.t. Bet aš, iš vienos pusės turėdamas omenyje kaip Didžiosios taip ir Amerikos lietuvių paprastąjį tokiuose atsikikimuose indeferentiškumą, pritam da žinodamas, kad ir vieni ir kiti turi ne mažai ir savo reikalų; iš kitos gi pusės, neturėdamas papratimo už bet-ko griebtis "ant karštųjų" —"su pagalba" nesiskubinau ir ligi šiol tylėjau, tuo tarpu tik stengdamos labiau tą klausimą sau pasiaiškinti(kas skaitė "L. Ž." mano koresp. apie Prusų Liet., tas supras, dėlko aš taip "atsargus" buvau). Ir tik dabar drįstu šį Prusų lietuvių reikalą viešumon iškelti, draug patardamas ir net prašydamas pagelbėti jiems. Čia atkreipiu akį ypač *knygų leidėjų*, taipgi žmonių ir įstaigų, kurios turi pas save "atliekamų" knygų. Siųskite tas knygas Prusų Lietuvon, o galite ,buti tikri, kad jos ten nemažą naudą padarys

Tuo tarpu nurodau du adresu, kuriais galima minėtas knygas siųsti: "Keliaujančio Knygyno" ir "Sandoros".

Iš *"Keliaujančio Knygyno"* knygos siuntinėjamos pačta po Prusų Lietuvą kiekvienam, kuris tik nori (perskaičius knygas grąžinama atgal ir t. t.). Knygos skiriamos "Keliaujančiam Knygynui" reikia siųsti tokiu adresu: *Besitzer Rupkalvis* (Žibuose), *Heidekrug, Ostpr., Germany.*

"Sandora', kaip minėjau, taiso savo biblioteką*), žada įtaisyti viešą skaityklą (Klaipėdoje), ir, kiek bus galima, stengsis taisyti knygynėlius visoje Prusų Lietuvoje. Jos adresas toksai: *"Sandora" — Buchhandlung in Memel, Ostpr., Germany.*

Yra (arba buvo, ar rengiama) da ir daugiau knygynėlių, kaip antai: Tilžės "Giedotojų" ir "Birutės" draugijų, Katyčių "Vainiko", Gumbinės lietuvių draugijos. Bet ten daugiau *vietiniai* knygynai ir neteko pastebėti, kad jų vedėjai manytų savo veikimą praplatinti, tat nedrįstu nei kviesti anoms draugijoms pagelbėti, nors neabejoju, kad ir jų knygynų vedėjai su mielu noru priimtų gautas knygeles.

Da pastaba. Turėdamas omenyje abelnąjį Prusų lietuvių "susipratimą"—jų bijojimą "žemaitiškumo", "katalikiškumo" taipgi pačių knygynų vedėjų bei globėjų pažiuras—išsyk abejojau, ar ne bus numestos kur į kampą arba net į pečių paaukotos knygos, kurios gal nesutiks su knygynų vedėjų bei globėjų pažiuromis. Todėl pirmiau pasirupinau sužinoti jų tame klausime nuomonės. Ir čia galiu pranešti, kad iš "Keliaujančio Knygyno" vedėjo turiu užtikrinimą,—kad *nežiurint prisiunčiamųjų knygų politiškos, visuomeniškos bei tikėjimiškos pakraipos—visos bus lygiai priimamos ir globojamos.* Tuomi remdamos, drįstu tikrinti, kad nei viena (kokios nebut pakraipos) "Keliaujantin Knygynan" ar "Sandoron" prisiunčiama knyga nebus užniek palaikyta.

Dėl kaikurių priežasčių nepaduodu aš čia savo tikros pavardės, o tik pasirašau ženklą, po kuriuo buvo spauzdinamos korespondencijos "L. Žiniose" iš Prusų Lietuvos. Jei iškiltų reikalas — ten mano pavardė ir "L. Ž." galima sužinoti. **M.**

*) Užsilima ir pardavinėjimu knygų.

LAI MOTERIS BALSUOJA!
10 tukstančių moterių, maršuodamos New Yorko gatvėmis, reikalauja sau lygių su vyrais balsavimo teisių.

IŠ AMERIKOS.

UŽGIRTA MUŠTI NAUJUS PINIGUS.

Washington, D. C. Kongresas užgyrė mušti naujus pinigus — puscenčius ir 3 centinius, kokių čia nebuvo. Mėginta mušti 3 cenčius, bet ant mėginimo ir pasibaigė.

STREIKAS ŽYDŲ MĖSININKŲ.

Cleveland, Ohio. Žydai laikanti teip vadinamą košerną mėsą, dėl jos brangumo, uždarė savo pardavines ir laikys uždarytas tol, kol didiejie tokios mėsos pardavėja i kainų nenumažįs. Mėsos pirkėjai tam pritarė. Clevelande košerinės mėsos pardavinių yra 64.

TAFTUI NEPASISEKĖ MARYLAND VALSTIJOJ.

Baltimore, Md. Mariland valstijoj atsibuvo republikonų partijos delegatų rinkimai. Čia laimėjo Roosevelto šalininkai. Jis turi užtikrintų 16 delegatų generališkon konvencijn, kuri birželio mėnesyj atsibus Chicagoj. Roosevelt laimėjo teipgi valstijose: Kansas, Washington ir Texas.

ANALFABETŲ SKAITLIUS MAŽINASI AMERIKOJ.

Washington, D. C. Sulyg surinktų statistiškų žinių, skaitlius nemokančių skaityti Amerikoj nuolatai mažinasi (bet teip yra visuose kraštuose, ne vien Amerikoj, mažinasi skaitlius nemokančių skaityti net Rusijoj ir Turkijoj). 1900 metuose Amerikoj nemokančių skaityti buvo 6180000, o 1910 m. tokių buvo 5516693; nors gyventojų skaitlius padidėjo, skaitlius analfabetų sumažėjo. Mažiausiai analfabetų yra Iowa valstijoj, net ant 1760,-286 gyventojų, nemokančių skaityti buvo tik 28000. Daugiausiai analfabetų buvo New Yorko ir Connecticut valstijose.

MONTENEGRINŲ MUŠTYNĖS.

Bisbee, Ariz. Redaktorius serbų laikraščio Rozovič, montenegrinų (jie yra serbai) susirinkime laikė prakalbą ir joje patarė montegrinams išversti karaliaus Nikitos sostą ir įvesti republikonišką tvarką. Tas patarimas padalino klausytojus į karaliaus ir republikos šalininkus ir jie pradėjo muštiesi. Policija suėmė redaktorių ir laikraščio leidėją Nostičą už sukurstymą žmonių.

REIKALAUJA KOMPANIJOS PANAIKINIMO.

St. Paul, Minn. Jungtinių valsčių prokuratorius Wichersham atsišaukė į teismą su prašymu už žmonių išnaudojimą ir sukalbę patraukti atsakomybėn ir panaikinti dirbančią žemdirbystės mašinas kompaniją International Harvester Co. of America. Minėtos kompanijos kapitalas yra 140 milijonų dolerių. Valdžia su minėta kompanija kovoja jau nuo kelių metų, bet ji nepasiduoda. Ar dabar geriau pasiseks, reikia abejoti.

UŽSIDEGĖ KASYKLOS.

Springfield, Ill. Užsidegė anglių kasyklos Spaulding. Oloj buvo tik 10 darbininkų ir jie visi išsigelbėjo. Ugnies iki šiol neužgesino.

METODISTŲ KONVENCIJA.

Minneapolis, Minn. Atsibuva čia metodistų sektos konvencija. Tarp kitko užgirta: jog rukantie tabaką metodistai negali buti metodistų bažnyčioj nė jokiais viršininkais. Nutarta teipgi kovoti su katalikystė. Pakelta protestai prieš įleidimą katalikiškų kunigų ir vienuolių į mokyklas.

NAUJAS POPIEŽIAUS ATSTOVAS.

Washington, D. C. Atkako čia naujasis popiežiaus atstovas, vyskupas Giovanin Bonzono. Popiežiaus atstovas užtikrina, jog neteisingos yra platinamos žinios apie blogą popiežiaus sveikatą; popiežius esąs suvisu sveikas.

IŠ DARBO LAUKO.

IŠ ANGLEKASIŲ STREIKO.

Iki šiolei anglekasių derybos su kasyklomis ėjo ramiu keliu, bet pereitą savaitę kilo abelnas mainierių neužsiganėdinimas, kuris daugelyj vietų išsiveržė menkesniais susirėmimais su policija ir demonstracijomis, o Minersvillej, 8-to gegužės, papludo kraujas. Susirėmime su valstijos policija krito keli pašauti. Keli jau numirė. Sulyg angliškų laikraščių pranešimo užmušta jaunas lietuvys nežinomo vardo, "Darb. Viltis" rašo, kad pašauta 3 lietuviai; vienas, Mikas Mulevičius, ant rytojaus mirė, kitas pavojingai sužeistas yra Andrius Mickus. Susirėmimas prasidėjo, kada pulkas mainierių iš ryto apsupo Kaiserio, superintendento Pine Hill kasyklos, automobilių ir nenorėjo leisti jam vežties keletą vyrų kasyklon. Streikieriams, mat, kas ten pasakė, kad tai streiklaužius veža, gi Kaiseris sako, kad tai buvo pompmonai, kuriuos unija leidžia pompuoti iš kasyklų vandenį. Pasirodė konstabuleriai. Minia pradėjo šaudyt akmenimis, krito šuviai, kartu su jais keli nustojo gyvasties. Sunku iš laikraščių sužinoti, kas buvo kaltas ir kas pradėjo, nes liudytojai visaip pasakoja. Net teismas negalėjo tikrai aiškiai to klausimo išrišt ir tyrinėjant priežastį užmušimo B. Vitkevičiaus išdavė verdiktą, kad jis tapo užmuštas nežinomos ypatos, bet ne policijos, nes kulka, kuria jis buvo užmuštas pasirodė kitokio kalibro, negu tos, kurias vartoja policija, nors kai kurie liudininkai pasakoja, kad matę, kaip Kaiseris pats pirmas į minią šovęs.

Scranton, gegužio 11 d., susirėmime užmušta visaip nekaltą, šalyj stovintį 14 metų vaikiną Jurgį Bobereskį, kulka buk pataikiusi visai netyčiom. Tarp mainierių kįla neužsiganėdinimas ir buk laukiama daugiau demonstracijų.

Buvo teipgi demonstracija **Wilkes Barre.** Lietuvių "localas" **Girasdville** išrinko 3 delegatus į Wilkes Barre konvenciją.

Mahanoy City, Pa. 7-to gegužės po piet, "Family" teatre atsibuvo mainierių mass-mitingas, kuriame dalyvavo apie 11 šimtų žmonių. Kalbėjo p. St. Gegužis ir kiti United Mine Workers organizacijos viršininkai. Aiškinta projektą padarytos ir mainierių atstovų atmestos sutarties tarp mainierių ir kasyklų. Kviesta visus prigulėti prie unijos ir persergėta nuo kėlimo riaušių. Paaiškino taipgi, kad f a i r m o n a i ir p o m p m o n a i turi tiesą dirbti kasyklose pagal unijos daleidimą.

Shenandoah, Pa. Nacionalis manierių organizatorius M. J. McGrath ir Distrikto Tarybos narys St. Gegužis sušaukė "liokalų" viršininkų susirinkimą, Wilkinsono svetainėj, 8 gegužės po piet. Susirinkimas buvo šaukiamas tuom tikslu, kad apkalbėjus streiko dalykus ir ypač, kad paaiškinus mainieriams reikalingumą užsilaikyti tvarkoj ir laukti tolimesnio tarybų bėgio. Susirinkę buvo atstovai sekančių "liokalų": 1358, 1467, 1403, 2611, 1685, 2164 ir 2239 iš Shenandoah: 1414 iš Brownsville; 1515, 1516 iš Lost Creek ir 1543 iš William Penn.

Schuilkill Haven. 8-to gegužio pranešama, kad Reading kompanijos agentai čia stengėsi pasamdyti žmones dirbti "storage jarduose" Mahanoy City. Žadėjo $2 ant dienos, maistą ir apgynimą. Buk suviršum 25 vyrus išsivežė. Taip-pat keletą vyrų pasamdyta iš P o t t s v i l l e ir tuojaus juos išvežta. **P. D. R.**

Minersville, Pa. 8 dieną gegužio 6-tą valandą ryte, atsitiko darbininkų susirėmimas su policija. Tapo peršauta tris darbininkai ir pažeista viena moteris.

Užmušta (peršauta) Vladislavas Vaškevičius, 20 metų, šioj šalyj 9-tas mėnesis, pacina iš Suvalkų gub., lietuvys. Prigulėjo prie Šv. Vicento Draugystės. Antras Andrius Mickus, 19 metų amžiaus, peršautas per koją pavojingai, nuvežtas į ligonbutį, Pottsville, Pa. Andrius Mickus vos tik antras mėnesis šioj šalyj. Užstojus bedarbei, niekur negalėjo darbo gauti. O dėdė Mickus, kaipo neturintį darbo, jauną vaikiną išvarė iš savo stubos dėl neturto. Taigi paskutines keles dienas niekas nežino kur jis prisilaikė. Andrius Mickus taipgi pacina iš Suvalkų gub. ir yra lietuvys. Trečias anglas Deivi Deivis peršautas mirtinai guli ligonbutyj Pottsvillėj.

Atsitikimas buvo tokis: kaip jau yra žinoma, kietųjų anglių visi darbininkai sustojo dirbę nuo 1 dienos balandžio, ir niekas nedirba, išskirius inžinierius ir pumpu valdytojus, taip-gi mažą skaitlių mainerių dėl pataisymo oro traukimui skilių, kad neužgriutų. Tokiems darbininkams yra unijos leista dirbti.

Taigi perdėtinis kasyklų Pine Hill Co. Kaizeris (Caiser) neva išreikalavo nuo unijos viršininkų, kad jam duotų vis daugiau darbininku, nes jo kasyklos griuvą. Na ir jau dirbo arti šimto žmonių ir vis tolin ėmė daugiau darbininkų, manydamas neužilgio pradėti pilnai dirbti, nelaukdamas darbininkų su apreiteriais sutarties. Perdėtinis atvažiuodavo su automobilium ir rinko po stubas streiklaužius vežti dirbti. Tuos nuvežęs, kitų grįždavo jieškoti. Na o valstijos policija stovėdavo ant gatvių ir neva "vaktavo" tvarką. Bet atbulai. Ne tvarką vaktavo, tik Kaizerį. Taigi streikieriai, matydami, kad kasdien cina daugiau dirbti, susitarė išeiti anksti iš ryto, ir pertikrint einančius į darbą, kad neitų. Minia darbininkų galėjo siekti iki šešių šimtų, o policijos buvo tik 4, taigi nedrįso nieko daryti iki nesulaukė daugiau. Pribuvus **"Steit Polys"** viršininkui, paliepė Kaizieriui važiuoti su streiklaužiais. Streikieriai maldavo streiklaužių, kad grįžtų. To neišpildžius, pradėjo visaip švilpti ir rėkti ant savo priešų, o policijos viršininkas paliepė šauti į beginklius darbininkus. Na ir prasidėjo kruviną tregedija. Darbininkai, budami be ginklų, ginėsi su purvais ir akmenimis.

Laidotuvės atsibuvo Vladislavo Vaškevičiaus 10 dieną gegužio su bažnytinėmis apeigomis. Laidotuvėse dalyvavo į 3000 darbininkų lietuvių, lenkų, rusinų ir italijonų. Bet anglų nesimatė, rodos lig bijojo viešai pasirodyti prieš savo žudytojus.

Darbininkai, parodydami simpatiją savo žuvusiam draugui paaukavo du gražus vainikus gyvų gėlių, — vieną Rusinai, kita Lietuviai. Laidotuvės atsibuvo kuoramiausiai. **J. Ramanauckas.**

ATYDAI IOWOS VALSTIEČIŲ.

Anglekasių U. M. W. of A. 13-to Distrikto viršininkai nutarė, kad butų iš Distrikto iždo išmokėta kožnam vienam mainieriui po $5.00 už "Aidelio" laiką. Vietiniai gavo, o kurie yra išvažiavę, tie turi pareikaulautie nuo "lokalo" viršininkų 5 dol., kada parvažiuos. Anglekasiai, kurie dirbo Ogdon, Iowa, kasyklose kovo mėnesį, 1911 metų, pirma streiko (nes ten streikavo suvirš metus laiko), gali dabar sugrįžtie ir gauti darbą pirmiaus už kitus, nes visus streiklaužius negrus iš ten išvarė, ir kompanija pasidavė pagal mainierių norą. Viskas užbaigta konferencijoj, laikytoj Des Moines, Ia. balandžio mėn. ir apgarsyta, kad visi seniejie darbininkai gali grįžtie prie darbo.

13-to Distrikto anglekasiai visiškai dar nesusitaikė, nors kompanijos pakėlė 5c. už toną; mainieriai tą priėmė, bet dėlei pilnos santaikos yra dar daug kliučių, gi labiausia dėl Rezoliucijos 5 ir 19-tos sename kontrakte. Paskutinė konferencija bus 13 dieną gegužio, kuri nutars susitaikinimą, o gal iššauks ir generališką streiką visose Iowos valstijos angliakasyklose.

J. H. Alikonis.

¶ **Hammond, Ind.** Neužilgio čia pradės statyti naujas plieno dirbtuves. Pastatymui jų skiriama 11 milijonų doliarių. Minėtose dirbtuvėse bus dirbamas ir geležinkeliams lokotomotivos. 5000 darbininkų ras darbą tose dirbtuvėse.

Gilbertville, Mass. Sudegė čia drabužių dirbtuvės George H. Gilbert Manufacturing Co. Sudegė ir trįs lenkės darbininkės.

IŠ VISUR.

|| Šiauriniuose Morokko kraštuose sukilo karai prieš francuzus. El Maaziz aplinkinėse buvo jau mušis francuzų su sukilėliais. Užmušta 17 francuzų, o sužeista 27.

|| Londone vedamas tirinėjimas priežasčių, kurių dėl paskendo laivas "Titanic". Iki šiol susekta, kad laivas pergreitai plaukė, kad įgula nemokėjo valčių nuleisti, kad valtyse nieko nebuvo, truko net kompasų. Taigi pasirodė jau, kad kompanija yra kalta.

|| Paryžiaus laikraštis "Matin" organizuoja tarptautišką arlaiviais kelionę iš Paryžiaus į Chinų sostinę Pekiną. Nuo Paryžiaus į Pekiną yra 12000 kyliometrų; taigi daugiau negu trissyk tiek, kiek iš Europos Amerikon.

|| Turtingas fabrikantas Arno Hirsch pasiulė per vokiško Lloydo laivų kampaniją 20000 markių tam išradėjui, kuris išras budą teip pritaisyti ant laivų gelbėjimo valtis, kad, paspaudus guziką, jos automatiškai umai vandenin nusileistų.

|| Virbaliuj suėmė perdėtinį Prusų policijos Eidkunuose, Dresselį, už šnipinėjimus Rusijos atsigynimo paslapčių. Jis tankiai atsilankydavosi Rusijoj ir spėjo sutverti šnipų organizaciją Kaune suėmė 6 žydus, Dresselio padėjėjus.

|| Galicijoj, netoli Vadovicų, kaimietis Karpul pardavė karvę už 100 kronų. Parėjęs namon, padėjo pinigus ant stalo, o pats išėjo gyvulius pašerti. Sugrįžęs atgal, rado prie stalo savo keturių metų sunų. Šimtinė gi buvo visai sudraskyta. Perpykęs tėvas, pagriebė peilį ir vaikui nupjovė abiejų rankų pirštus. Ant vaiko riksmo atbėgo motina ir pamačiusi, kas padaryta, mėgino vaiko rankas aprišti, o paliktas be priežiuros kitas vaikas, žinduvas įpuolė į katilą pilną vandens ir prigėrė, tėvas gi lauke pasikorė. Pamačiusi tą viską, motina puolė negyva.

|| Laikraščiai praneša, buk kariumenės mobilizacija Lenkijoj tuom tarpu atšaukta, bet kariumenė prirengta ištraukti, tik nežinia kur. Kareiviams, kaip karo laike, išdalinta skalbiniai, čebatai, drabužiai. Iš Varšavos citadiles išveže sunkiausias kanuoles, vienas gabena gelžkeliais į pietus, kitas į Varšavos fortus esančiais aplink miestą. Kariumenę iš Lenkijos perkelia dalį į Lietuviško Brasto aplinkines, kitą gi dalį į Volyniaus guberniją, arčiau Austrijos rubežių. Varšavoj mano, jog Rusija rengiasi karan su Austrija.

|| Mexiko revoliucijonierių vadovas Salazar pagarsino, buk Madero generolai kovoj su revoliucijonieriais vartoja ir nuodus, kas yra uždrausta. Salazar sako, jog 23 jo kareiviai mirė nuo užnuodinto vandens, kurį užnuodino Madero kareiviai; susirgo daug nuo to vandens revoliucijonierių, bet kitus pasisekė išgelbėti.

|| Augščiausiame Vokietijos teisme, Leipcige, Vokietijos ciesorius pralošė bylą su savo dvaro Kadenų arendatoriu. Ciesorius norėjo arendatorių priversti priimti pusę, išlaidų pastatymo naujos triobos ciesoriaus dvare. Arendatorius atsisakė. Ciesorius padavė jį teisman, bet bylą pralošė.

|| Lenkijoj, Zgerzo aplinkinėse žandarai suėmė 12 revoliucijonierių kerštininkų. Pas juos rado daug ginklų ir dinamito bombų.

|| Galicijos rusinai reikalauja uždėjimo rusiniško universiteto Lvove, kur dabar yra tik lenkiškas universitetas, nors visas Lvovo apskritys daugume rusinų apgyventas. Daugelis lenkiškų laikraščių pritaria rusinų reikalavimui turbut todėl, kad uždėjimas rusiniško universiteto ne nuo lenkų gali paciti, bet nuo centrališkos Austrijos valdžios, kurį ir reikalingus universiteto užlaikymui pinigus iš žido turės paskirti.

|| Rusijoj, ant Kaukazo pašalo ir pusėtinai pasnigo. Nušalnota javai laukuose, kelias per kalnus tapo užpustytas. Nušalo ir vaisinių medžių žiedai.

|| Anglijos parlamentas antrame skaityme priėmė sumanymą Airijos savivaldos. Už sumanymą paduota 372 balsai, o priešingų 271.

|| Uskiube, Albanijoj (Turkijoj) žandarai rado 15 pragarinių mašinų, kurias konfiskavo; suėmė daug žymesni ųalbaniečių.

|| Prusų seime, posėdyj 12 balandžio, atstovas Liebknecht pavadino Rusiją barbariškiausiu ant svieto kraštu; peikė jis Prusų valdžią už tai, kad ji Rusijai padeda.

|| Prusų seime, už peikimą Rusijos, seimo perdėtinis pašaukė policistus, o tie nešte išnešė laukan socialistą seimo atstovą Borchardtą.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

3 gegužio d. lenkai apvaikščiojo įvedimo tos dienos vardu vadinamos konstitucijos Lenkijoj šventę. Lenkai kvietė ir lietuvius prie apvaikščiojimo prisidėti. Lietuviai ilgai tarėsi ar reikia, ar nereikia dalyvaut lenkų apvaikščiojime; galu gale Švento Antano Dr-ja priėmė lenkų ženklelius, nors terp lietuvių buvo lenkiškų ženklelių priešininkų, kurie norėjo, kad lietuviai prisisegtų savo ženklą — žirgvaikį.

5 gegužio Šv. Antano parapijos draugija susitaise apie 200 vyrų ir išėjo lenkus pasitikti. Lenkai perleido lietuvius per savo eiles ir lietuviai pirmutiniai įėjo į High School Auditoriją, kur buvo prakalbos laikomos. Kalbėjo daugiausia kunigai. Buvo ir mokytojas — K. Piatkowski iš Chicago, kurį lenkai širdingai priėmė. Jis kalbėjo, jog lenkai pirmutiniai įvedė konstituciją (daug pirmiau pas savę konstituciją įvedė anglai. Red.). Paskui kalbėjo apie tai, kiek gero lenkai pagonims lietuviams padarė, juos apkrikštijo ir apšvietė, nes lenkai buvo apšviesta tauta. Kalbėtojai stengėsi įkalbėti, jog be tikybos negalima tautystės išlaikyti.

Auditorium svetainėj lietuvių ir lenkų buvo apie 1000. Čėkai buvo teipgi kviesti dalyvauti, bet jie atsisakė. Lietuviai teipgi nebuvo užganėdinti, laike lenkiškų prakalbų jie išsinešdino iš svetainės. **A. Zalpis.**

IŠ BELLEVILLE, ILL.

7 gegužio dieną kasyklose patiko nelaimė lietuvį Juozapą Paulauckį. Ant jo galvos nupuolė 30 tonų akmenų, kurie jį visai uždengė. Kada pribuvo žmonės gelbėti, jis buvo visai atšalęs, 9 gegužio dieną su bažnytinėms apeigoms palaidojo katalikų kapuose. Palaidoti pribuvo kunigas K. Petravičia iš East St. Louis. Bet laike laidojomo išėjo koks ten nesusipratimas. Atgiedojus "Aniuolas Dievo", kada viskas aptilo, anglekasių pirmininkas ėmė iš konstitucijos skaityti kalbamą prie numirėlių maldą ir atsisveikinimą su draugais. Dėl to pertraukimo kunigėlis, matyt supyko, nes pasitraukė iš kapinių ir išvažiavo, o laidojimą paliko pabaigti lydėtojams. Žinoma, čia kalti velionio giminės, kad mainierių laidojimo apeigą nepaaiškino kunigui.

Velionis turėjo 60 metų. Paėjo iš Kauno gub., Raseinių pav., Eržvilko val., kaino Rudžių. Lietuvoj paliko pačią ir 5 vaikų, 2 dukteris vedusias, o 2 dar ne ir vieną sunų. Vienas sunus yra Bellevillėj, žentas gi East St. Louis'e. Paulauckas turi seserį Chicagoj, ten yra ir daugiau jo giminių.

Vėlionio sunus angliškuose laikraščiuose pagarsino, jog tėvas paėjo iš Vokietijos, bet tas netiesa. Kauno gubernija tai ne Vokietija. **J. Mecalis.**

IŠ EASTON, PA.

5 gegužio Pašelpinė Dr-ja, "Laisvė" parengė čia prakalbas. Žmonių susirinko neperdaugiausiai turbut todėl, kad tirščiausiai lietuvių apgyventoj miesto dalyj buvo vestuvės, kur žmonelės galėjo ne tik linksmintis, bet viens kitam makaules daužyti.

Kalbėjo Kitominas ir Stasiulevičia iš Philadelphios. Stasiulevičia aiškino, ką privalo žinoti kiekvienas darbininkas. Tarpuose dekliamuota visokios eilės. Mat dekliamatorių mes turime pakaktinai, tik gaila, kad jie tankiausiai neišmoksta, kaip reikia, dekliamuojamų eilių; kiti visai netinka dekliamavimui, bet vis spraudžiasi. Merginos dekliamavo geriau, bet ir terp jų buvo tokių, kurios neišmoko dekliamuojamų eilių.

Po prakalbų draugijon įstojo keletas vyrų ir moterų. Mat į Laisvės draugiją gali prigulėti ir moters. **F. Laurinaitis.**

IŠ CLEVELAND, O.

5 gegužio d. Dainorių Draugija "Mirta" surengė sceniską perstatymą. Sulošta veikalas: "Kaip kas išmano, teip savę gano". Apgarsinta buvo, jog perstatymas prasidės 3 val., bet prasidėjo 5 val., taigi elgtasi mat tikrai lietuviškai. Žmonių prisirinko pusėtinai. Atlošta veikalas neblogiausia. Geriausia rolę Pilvickytės atliko P. E. Vanagaitė, nors ji tik antrą kartą pasirodo ant pagrindų; todėl galima laukti, kad iš jos bus gera aktorė. Blogiausia lošė daktaro rolę P. Skleris, kalbėjo kaip ražančių ir visai neišrodė daktaru. S. Brazaitis dekliamavo, bet ištikro tik po nosia šnibždėjo, todėl mažai kas jį suprato. Choras, po vadovystė latvio — A. Vaškinavičiaus padainavo aštuonias dainas. Dainos pasisekė labai gerai.

Clevelando lietuviai neužilgio susilauks viešo knygyno. Yra jau butas; spintos knygoms nupirkta už 30 dol. 30 gegužio bus balius ir leidžiama išlaimėjimui vargonai viešo knygyno naudai. **Zirplys.**

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

28 balandžio dieną L. S. S. parengė literatišką vakarą ir drauge šventė lietuvišką šventę — paminėjimą atgavimo Lietuvoj spaudos (30 balandžio 1904 m.).

Pirmiausia Birutės Dainorių Kliubas (maišytas choras) padainavo Lietuvos hymną, Lietuva Tėvynė Musų ir "Saulutė Teka". Toliaus vienų vyrų choras dainavo: "Tu esi kaip kvietkelė". Dainos pasisekė gerai ir publika dainoritis pasveikino gausiu delnų plojimu.

Paskui A. Ukelis laikė prakalbą, kurioj išdestė lietuvių padėjimą nuo Muravjevo laikų, kada buvo uždrausta lietuviams spauda prigimtoj kalboj. Bet rusiškoji valdžia tokiais barbariškais padavadijimais nejstengė lietuvių išnaikinti, nes atsirado karžygiai, kurie užsieniuose leido lietuviškoj kalboj raštus, kurie drutino dvasią lietuvių, nedavė jai nupulti. Marijonaitis trumpai aiškino pasekmes spaudos uždraudimo ir kas stokos lietuviškų mokyklų. C. Pasnokas kalbėjo apie laikraščius ir jų atsiradimą, kur jie pirmiausia atsirado. Pasakė, jog iš visų Europos tautų lietuviai paskiausiai pradėjo laikraščius išleidinėti (dar ir dabar yra Europoj tautos neturinčios laikraščių. Red.). Buk lietuviai pradėjo išleidinėti Varniuose laikraštį "Aušrą", bet leisti jį tapo uždrausta ir buk laikraščio leidimas perkelta į Prusus (jeigu kalbėtojas teip kalbėjo, tai kalbėjo nesuomonę, arba nežinojo ką kalba. Varniuose laikraščio neišleidinėta. Aušra išsyk Prusuose užgimė. Red.). Toliau pridurė, jog jeigu lietuviai butų turėję spaudą, gal baudžiavos nebutų buvę (netikime, kad tokias nesuomones kas butų galėjęs kalbėti. Red.). Priminė ir Ameriką, kur lietuvių yra daug, o Chicagoj skaito jų apie 70 tukstančių, bet gi jie nieko neturi.

Pabaigus kalbėti, Kaikienė dekliamavo apie spaudos atgavimą. Dviejų kalbėtojų kalbų ne neminėsiu, nes nieko nepasakė.

Nors oras buvo biaurus, bet žmonių nemažai prisirinko. Vakaras buvo be svaiginamųjų gėralų. **Dubisietis.**

IŠ CLEVELAND, OHIO.

L. S. S. 3 kuopa parengė prakalbas. Pirmą vakarą prieš kalbėtoją buvo ant stalo stiklas rudžio; ėjame, matyt, įkvėpimo ieškota. Kalbėjo Michelsonas apie išsivystymą žmogaus; iš kur atsirado Dievas ir žmonių skriaudėjai. Paskui statomi buvo klausymai: Kodėl socialistai draudžia skaityti "Vienybę Lietuvninkų" ir "Lietuvą"; ar draugsmės tai pažangos darbas? Atsakyta, jog tas daroma todėl, kad minėti laikraščiai yra atžagareviški, kad jie priešingi darbininkams, peikia socialistus; kad streikieriams nerenka aukų ir t.t. Toliaus nuo Michelsono pareikalauta atsakymo, ar teisybė, kad prie "Keleivio" kokiu nors budu yra prisidėję žydai? Michelsonas atsakė, jog tie paskalai tai vien "Vienybės Lietuvninkų" ir "Lietuvos" šmeižimai; Michelsonas pasakė, jog turi brolį vyskupą Vilniaus gubernijoj, tai jau žydu buti negali, nes žydų vyskupų nėra; pasisakė esąs katalikas. Užmetinėjimai tie esą šmeižimas, daugiau nieko. Toliaus buvo paklausta kalbėtojo, iš kur jis paeina, bet atsakė, jog tas niekam negali rupėti, klausinėti tokius dalykus tai šnipų darbas. Paskui ragino rašytiesi į L.S.S. tverti kuopelės. Čia kalbėtojo paklausta, ar laimei žmogaus pakanka vieno prisirašymo į Sanjungą, bet to kalbėtojas nemokėjo išaiškinti, pasakė vien: busi laimingas, ir gana. Bet niekas nepaklausė Michelsono raginimo in Sanjungon neprisirašė.

Antrą vakara jau Michelsono prakalbos apėmė kitą tematą. Jos pašvęstos buvo niekinimui tautos ir tautiečių. Vitautą pavadino žmogžudžiu, buk jis žudęs savo brolius. Gavo ypač gerai Damijonaitis ir Balutis. Nepamiršo ir S.L.A. Pasakė, jog rinko pinigus prieglaudai seneliams, o prieklaudos, kaip nebuvo, teip nėra; nupirko girdi, Centrui Namą ir viršininkai sau pasiskyrė geras algas, be ko, žinoma, ir Michelsonas juk neapsieina. Kalbėtojas ragino klausytojus buti tokiais, kaip jis pats yra, bet ant to girdėti buvo balsai: mes nenorime žydiškos dvasios. Šukys norėjo atsakyti, bet socialistai plojo rankomis, neleido kalbėti. Laikraščius: "Vienybę Lietuvninkų" ir "Lietuvą" išvadino juodašimtiškais ir tokius grubijoniškus išsitarimus vartojo, kad publika pasibiaurėjo. J. P. Gr. dar paprašė leisti jam klausymą statyt. Gavęs leidimą, paklausė: kodėl socialistai mėgsta melagingai, slykščiai aprašinėti kiekvieną, nors butų labai naudingas, darbą ir pasielgimą tautiečių; kodėl jie šmeižia ir apkalbinėja Balutį? Kilo trukšmas, vieni šaukė: vietoj raudonų guzikų, prisisegkit juodus, nes nors kitus juodašimčiais vadinate, kartais pats teip elgiatės kaip tikri juodašimčiai. **Žinių Rinkėjas.**

IŠ KENSINGTON, ILL.

Niekur nėra teip dailios vietos, apgyventos lietuviais, Chicagoje, kaip Roselande ir Kensingtone. Čionai oras visados tyras, sveikas; niekados nebuna suterštas dumais bei dirbtuvių svarme, nes dirbtuvių arti nėra. Nemažai priduoda smagumo Palmer Park, kur galima kiekviename liuosame laike pakvėpuoti grynu oru. Dabar, atėjus šiltam laikui pavasario, pievos apsidengė žaliomis žolelėms medeliai išleido savo jaunus lapelius; taigi, pagamnus gamtai tokį gražų pavasario laiką, subruzdo ir musų tautiečiai. Nedeldienyj dar 28 balandžio vietinės Visų Šventų parapijos klebonas kunigas Serafinas iš sakyklos apskelbė, kad ateinantis gegužės menuo yra pašvęstas Panelės Švenčiausios garbei ir atsibusią kiekvieną dieną 7:30 vak. pamaldos; visus kvietė atsilankyti ant šitų pamaldų.

Paskui, išėjus žmonėms iš bažnyčios buvo dalinami plakatai net raudonu šriftu spaudinti, ant kurių buvo garsinama apvaikščiojimas darbininkų šventės 1 d. gegužės.

Sulaukus garsinamos dienos, prisirinko pilna Stančiko prie 115 gatvės svetainė darbininkų žmonių. 8 valandą vakare prasidėjo apvaikščiojimas tos darbininkų šventės.

Kalbėta buvo anglų, lietuvių, lenkų ir hungarų kalbose. Lietuviškai kalbėjo p. Bučis, kuris savo trumpoje kalboje išdėstė darbininkų šventės reikšmę; ragino visus laikyties vienybės ir ateityje neatiduoti savo balsų, už stiklą alaus ar degtinės, bet balsuoti už darbininkų pastatytus kandidatus.

Nepatėmyjau ar buvo lietuviškos "literaturos" pardavinėjimas tą vakarą, bet lenkai savo knygeles nešiojo po svetainę ir patėmyta, kad net lietuviai jas pirko. Kodėl gi lietuviai teip nepadarė, kaip lenkai? Buvo dainos lietuviškai ir lenkiškai. Lietuviškai gana atsakančiai sudainavo keletą dainų "Aido" choras iš Kensingtono. Toks maždaug buvo darbininkų šventės apvaikščiojimas, 1 d. gegužės.

P. P—nas.

IŠ DES MOINES, IOWA.

1 gegužio dieną pribuvo čia iš Pravidence, R. I., katalikų vyskupas Austin Dawling. Jis čia Des Mainese ir apsigyvens, kur bus sostinė naujos Dijecizijos. Vyskupą pasitiko 4 katalikiškos draugijos. Teipgi ir lietuvių katalikiška Šv. Jurgio Kareivio draugija dalyvavo parodoje.

Čionykščiai lietuviai sukruto tverti parapiją, buvo surašinėjimas, kiek lietuvių gyvena mieste ir aplinkinėj. Pasirodo, kad lietuvių yra užtektinai parapijos sutvėrimui. Pagal komiteto pranešimo: lietuvių yra sekantis skaitlius: familijų, kurios nori prigulėti prie parapijos yra 62, arba: 62 vyru(moterų — 62, vaikučių 60, mergaičių 52, pavienių 56, viso 392. Nenorinčių prie parapijos prigulėtie yra: familijų — 15, vaikučių — 8, mergaičių — 14, pavienių — 88; viso 140 asmenų. Iš viso lietuvių randasi šiame mieste 532. Lenkai taipgi nori, kad juos lietuviai priimtų prie parapijos. Lenkų randasi 10 fam., vaikučių 12, mergaičių 7, pavienių 20; viso 59. Slavakų randasi 9 fam., vaikučių 3, mergaičių 12, pavienių 12; viso 46. Augščiau minėti parapijonai pasižadėjo greitu laiku sudėtie $1200.00 dol.; galima manyti, kad bus galima nepoilgam pradėt bažnyčią statyti. Parapijos komitetas lankėsi pas vyskupą ir manoma, kad nepoilgam čia bus lietuviškas kunigas. **J. H. Alikonis.**

ST. CHARLES, ILL LIETUVIŲ ATYDAI.

Pagal "Woman City Club" pakvietimo, ateinantį utarninką, 21 gegužės, pusiau ketvirtą valandą po piet, West Side School namuose, ant West 5 street, turės paskaitą vietiniems lietuviams Dr. A. L. Graičunas iš Chicagos ant temato "Iš kur kįla ligos?" Įženga dykai. Geidžiama, kad lietuviai pasinaudotų šia proga.

CAVEANT CONSULES...

Musų parapijose užstojo tikra vaidų epidemija.

Nėra to laiko, kad kokioj nors parapijoj nekiltų riaušės. Liudnas tai apsireiškimas, vienok yra tai faktas, į kurį vertėtų atkreipti daugiau atydos, įdant pažinti tuos dinamiškus faktorius, kurių kombinacija padaro tiek blėdies ir žemina lietuvius doriškai ir medžiagiškai. Visa kaltė paprastai krinta ant laisvamaniškos presos ir sakoma buk tai jos nuopelnas, jei šiądien kunigai nustoja įtekmės ant žmonių. Kad tikėjimo priešai mus neglosto — tai tas suprantamas dalykas: todėl jie ir priešai. Vienok, kodėl jie tokie galingi, kad net katalikai varo vandenį ant jų maluno? Man teko susitikti keletą lietuvių, kurie nei skaito, nei rašo, o vienok filozofuoja apie tikėjimą su panicka. Rodos, blogi raštai negalėjo jų pasiekti, tuomtarpu jie turi saują faktelių, kuriais remia savo nuomonę. Nenoriu čia įžeisti darbininkų Kristaus vynyne; noriu tik atkreipti atidą ant kritiško padėjimo katalikų tikėjimo tarpe musų lietuvių. Išauklėti katalikų tikėjime, susiaugę su tomis bažnyčios apeigomis, papročiais, giesmėmis ir jaunystės atminimais, musų žmonės, įgyję tą saują argumentų prieš tikėjimą, tampa nuvytusiu medžiu, iš kurio nėr jokios naudos visuomenei, apart gal saliunčiko. Manding, jog jeigu teip dedasi, tai tas nevisuomet kaltė tikėjimo priešų: tankiai tai atsitinka ačių papiktinimui, kokį savo darbais duoda tie, kurie privalo but pavyzdžiu musų žmonėms. Tie blogi pavyzdžiai pas mus neva aklimatizuojas, žmonės prie to pripranta ir jie tik flegmatiškai šypsosi, užgirdę kokią naują "naujienėlę" apie savo vadovą. Bet gal ateis laikas, kuomet ta flegmatiška šypsa galės virsti ruščia fizionomija. Ne vienas šiądien jaunas kunigėlis turi rausti už savo pirmtakunus.

Illiustracijai paimsiu keletą pavyzdžių, kurie parodo, kaip musų vadovai patįs duoda žmonėms argumentus, kurie yra stipresni akyse prasto žmogaus, negu argumentai įvairių populiarizatorių materializmo, ateizmo etc. Imsiu pavyzdžius, kurie yra žinomi skaitančiai visuomenei. Nesenai "Lietuvoje" tilpo korespondencija iš Kenoshos, kur žmonės pastatė kun. Klenauskui šiokią alternativą: arba apleisk parapiją, arba atleisk tarnaitę. Kun. Klenauskis paklausė pirmojo patarimo ir isikėlė į tolesnę parapiją, kur žmonės nepažįstami. Tokių alternativų buvo statoma ne vienoj parapijoj, nors gal ne visur kunigai turėjo kraustytis. Pernai kun. Gadeikis turėjo apleist E. St. Louis, nes žmonės perdrasiai ir balsiai pradėjo kalbėti ir vyskupui skundės, kad buk kun. Gadeikis perilgai ir tankiai sėdi saliunuose, buk klebonijoj baisųs dalykai dedasi, buk bažnyčią taisant buvo didelė betvarkė ir skolą didelę užtraukta be atskaitos. Tos kalbos turėjo rimtą pamatą ir su įvairiais komentoriais padidino rinkliavą tų prieštikybinių argumentų, kurių žmonės nepamirš. Minėtas kun. Gadeikis vėliau Chicagoj apsistojo ir čia per protekciją gavo vietą, nors protektoriams buvo gerai žinoma kun. Gadeikio doriška vertė.

Imsime trečią pavyzdį iš Chicagos kunigų santikių. Viešai yra žinoma, jog Chicagos kunigai atakuoja kun. Ambrozaitį ir vyskupui skundė, buk kun. Ambrozaitis padedąs pirkt, tautiškas kapines, einąs išvien su laisvamaniais etc.... Svarbiausia priežastis bene bus ta, kad kun. Ambrozaitis nepriklauso prie kunigų "Sąjungos", todėl, matomai, netinka jų politikai, o kitos priežastįs bene bus tik priekabės. Keistai atrodo "Sąjungos" veikimas kada varu norima priversti kitus prie Sąjungos prigulėti ir, negalint to padaryti, keršijama. Tame keršte matomas (stipriai pasakysim) didelis fanatizmas ir apakimas. Štai "Sąjungiečiai" draugauja, užtaria ir globia morališkus bankrutus *á la* Gadeikis. Jeigu dar nežinoma butų, kad Gadeikis yra morališkas bankrutas, bet juk galima tam pristatyti vežimą prirodymų. Vienok Chicagos klebonams yra tas žinoma. Taigi gėda. Jeigu Gadeikis priguli prie "Sąjungos", jeigu priguli kun. Klenauskis, kurs anot "Draugo" Apono saliune Scrantone laikė prakalbas, tas pats, kurs pernai rudenyj laikė prakalbas Chicagos saliune, — na, tai, vyručiai, bereikia tik užsikviesti "Sąjungon" Mickevičią su Urbonu!....

Kun. X.

Pašnekėlių Kampelis.

Atsakymai iš pereito numerio.

Klausimai.

34. Kas tai yra dinamitas ir kaip jis padaromas?

35. Kaip yra ilgos didžiausios pasaulio upės?

36. Kaip ilgai gyvena įvairųs gyvuliai?

37. Kur yra didžiausis pasaulyj varpas?

Atsakymai.

34. Nors žodis "dinamitas" tankiai visų vartojamas, tai vienok nedaugelis žino, kas jis yra ir iš ko jis padaromas.

Dinamitas yra milžinos jiegos parakas. Jo jiega priguli nuo to, kokį nuošimtį nitro-glecerino jis savyje turi. Visą plėšimosi jiegą dinamitas gauna nuo nitro-glicerino, gi šis pastarasis pasidaro iš sumaišymo paprasto glicerino ir nitriškos (azotinės) rugšties. Nitro-glicerinas yra labai pavojinga ir lengvai šaujantiplyštanti medžiaga. Juo daugiau dinamite primaišoma nitro-glicerino, juo smarkesnė dinamito jiega. Suvienytose Valstijose labai daug dinamito išdirbinėja ir vartoja. Geriausiai žinomi čia išdirbamo dinamito vardai yra: Giant, Hercules, Jupiter ir Atlas. Kiekvienas iš jų turi nuo 30 iki 80 procentų nitro-glicerino. Prie nitro-glicerino primaišoma subyrėjusio (arba perkirmijusio) akmens, žemės, pielavinų, medinės anglies ir kitos medžiagos, kuri įtraukia į save nitrogliceriną; iš to pasidaro skylėta lyg kempė massa.

Nitro-glicerinas buvo išrastas italiono chemiko, vardu Salvero, 1845 metais. Paėmus mišinį pirmiaus paminėtos kempinės massos, primaišoma prie jos tris syk tiek nitro-glicerino ir plikomis rankomis minkoma patol, pakol nepasidaro tašla. Prieš maišymą nitroglicerino, žemę gerai išdegina pečiuj, kad išdegtų iš jos visos organiškos dalįs.

Padarius tokią dinamitinę tašlą įspaudžia ją, pakol dar drėgna, į patronus, kuriuos vėliaus iššauna maždaug visiems žinomomis įvairių pistonų prietaisomis. Nitroglicerinas yra saldus ir kvepiantis ir turi tą ypatybę, kad padėjus jo ant liežuvio, ar ant, rankos, pagimdo begaliniai sunkų galvos skaudėjimą.

—o—

35. Ilgiausia pasaulyj upė yra Niliaus upė Afrikoj, turinti arti 4 tukstančių angliškų mylių ilgio. Vienok Suvienytose Valstijose Amerikoj yra kita upė vardu Mississippi, kuri bus dar ilgesnė, jeigu jos pradžią skaitytumėm Mississippi upės įtaką upę Missouri. Nuo pradžios Missouri iki Meksikos įlankai, kur įpuola Mississippi bėga vandeninė stauga 4194 ang. mylių ilgumo.

Kiekvienoj svieto dalyj yra labai ilgų upių. Čia paminėsime kiekvienoj svieto dalyj ilgiausias upes, parodydami jų ilgumą angliškomis myliomis.

Europoj:

Volga	2351 myl.
Dunojus	1992
Uralas	1099
Donas	1088
Dnieperas	1020
Reinas	876
Nemunas	490

Azijoj:

Jenisėjus	3688
Ho ang Ho	2812
Lena	2766
Ob'	2674
Eufratas	2005
Ganges	1844
Indus	1613

Afrikoj:

Nilius	3895
Nigeris	2990
Kongo	2700
Zambezi	2300

Šiaurės Amerikoj:

Mississippi ir Missouri	4194 myl.
Šv. Lauryno upė	2120
Mackenzie	2120
Saskatchewan	1918
Rio Grande	1800
Arkansas	1514
Columbia	1383
Ohio ir Allegheny	1265
Raudonoji	1200
Colorado	1000

Pietų Amerikoj.

Amazona	3596
Rio Madeira	2300
Parana	2211
Rio de la Plata	1800
Rio Negro	1650

Australija:

Murray	3000

—o—

36. Nesunku patėmyti, kaip ilgai paprastai gyvena naminiai gyvuliai, nes jie visados po žmogaus akimi, o apart to ir gyvenimas jų sulyginamai trumpas. Bet su laukiniais gyvuliais ir žvėrimis yra daug sunkiau; iš tiesų gi beveik negalima tikrai susekti, kaip ilgai jie gyvena. Vienok Indijų gyventojai tvirtina, kad šlapis (slonius) gyvena apie 300 metų. Užrašai žvėrinčių parodo, kad niekurie šlapiai pragyveno žvėrinčiuose iki 130 metų, kiek jie metų turėjo, kada juos pagavo — nežinia. Kupranugariai (ne "šventakupriai") gyvena nuo 40 iki 50 metų, arkliai nuo 20 iki 30, karvė apie 20, avįs 8 ar 9 m., ir šunes nuo 12 iki 14 metų. Bangžuvies (kito) amžių galima pažinti pagal jo teip vadinamų dantų (vadinamų bangžuvės kaulu): juodaugiaus jų ji turi, juo senesnė yra bangžuvis. Jeigu šie išskaitliavimai teisingi, tai bangžuvis nerėtai buk gyvenanti iki 400 metų. Kai kurios paukščių rušįs teip pat labai ilgai gyvena. Gulbė gyvena iki 100 metų, o užrašai parodo, kad juodvarnis gyvendavo dar ilgiau. Papuga gyvena iki 80 metų. Naminiai paukščiai labai retai pasiekia ilgesnio už 12, ar 15 metų amžiaus. Žuvįs taip pat susilaukia didelės senatvės. Yra užrašai, parodanti, kad karpė pragyvenusi 200 metų. Auksinės žuvytės gyvena po 150 metų. Lydekos teipgi susilaukia didelės senatvės. Vienam ežere, netoli Hejlbronn, Švabijoj, 1497 metais sugavo lydeką su misinginiu žiedu, ant kurio buvo pažymėta, kad ji buvo įleista ežeran 1230 metais. Taigi lydeka turėjo buti arti 300 metų senumo.

—o—

37. Jau nuo senų senovės Rosija buvo pagarsėjusi liejimu mikžinų varpų. Taigi ten randame didžiausius varpus, kada-nor nulietus. Varpas vardu "Milžinas", nulietas Maskvoj 16-me šimtmetyj svėrė 288 tukstančių svarų ir reikėjo 20 žmonių, kad juom paskambinus. Šis varpas nupuolė ir truko, bet 1654 metais jį vėl perliejo. 1706 metais šis perlietas varpas vėl nutruko ir susidaužė ir 1732 metais iš jo dalių atliejo garsu "Car Kolokol" (Varpų karalius), kurį dar ir iki šiai dienai galima Maskvoj matyt.

Šitas varpas yra 19 pėdų ir 3 colius augščio ir 60 pėdų 9 colius apskrityj; sveria apie 443,732 svarus, arba 11 tukstančių 93 pudus. Veina tik jo atliejimui medžiaga kainavusi $300,000. Švento Ivan'o varpas, teipgi Maskvoj yra 40 pėdų ir 9 colius apskrityj, 16 ir pusė colic storumo ir sveria 127,830 svarų. Antrą vietą, pagal varpų didumą, užima Chinai. Pekine yra septyni varpai, ir kiekvienas buk sveria 120,000 svarų (3 tukstančius pudų). Kiti dideli pasaulio varpai yra sekanti: Austrijoj Vienos varpas sveria 40,2000 svarų; Bohemijoj, Olmuntz'o varpas 40,000 svarų, Francuzijoj, Rouen'o varpas 40,000 sv., Šv. Povylo varpas Londone 38,470 svarų, kitas Westminsterio varpas (Big Ben) 30,350 sv.; Kanadoj, Montreal varpas 28,500 sv.; Šv. Petro varpas Ryme sveria 18,600 svarų.

KLAUSIMAI.

38. Kaip ir iš ko darydavo senovėj knygas ir kiek už jas mokėdavo?

39. "Paunšapiai", arba lombardai turi ženklą iš trijų bolių. Iš kur tas paeina?

40. Kiek anglių yra pasaulyj?

41. Kokios yra seniausios žinomos teisės (provos) senovės Lietuvoj?

Rostove prie Dono atsirado vaikų badytojai, vyras ir moteris. Jie prisiartina ant gatvių ypač prie mokyklas lankančių vaikų ir juduria. Ką jie tuom nori atsiekti, nežinia. Turbut jie nepilno proto. Mokyklos persergėjo vaikus, pranešta apie tai ir policijai.

NUO REDAKCIJOS.

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi but pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonymais, turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.
Redakcija pasilieka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.
Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.
Reikia visada rašyti tik ant vienos popierio pusės, palikant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

VARŽYMAS IMMIGRACIJOS.

Jau pirmiaus buvome rašę apie pavojų, kuris gręsia busiantiems šios šalies immigrantams delei naujų Suv. Valstijų Kongreso prasimanymų. Senatas užgyrė taip vadinamąjį Dillinghamo billių, sulyg kurio (jeigu jis virstų teise) kiekvienas ateivys, norintis šioj šalyj apsigyventi, ar duonos sau jieškoti, turės mokėt rašyt ir skaityt angliškoj, ar kokioj kitoj kalboj. Jie turės "pereiti egzaminą": turės perskaityti angliškoj, arba savo prigimtoj kalboj nemažiau 20 ir nedaugiau 25 žodžių iš Suvienytų Valstijų konstitucijos. Išėmimas padaryta tik tiems, kurie jieškotų prieglaudos nuo tikėjimiškų persekiojimų; nuo tokių nebutų reikalaujama mokėjimo skaityt-rašyt.

Atstovų Rumuose (House of Representatives), Immigracijos komisija, per savo pirmsėdį, p. Burnett'ą, padavė apsvarstymui dar kitą sumanymą, kuris pavadintas Burnett'o bilium. Šis sumanymas pataria prašalinti iš Suv. Valstijų tokius ateivius, kurie, šioj šalyj gyvendami, tartusi ir organizuotų revoliucijonierių judėjimą agriovimui esančios tvarkos kitose viešpatystėse.

Kol kas, šiedu sumanymu dar nėra įėję galen ir nejeis patol, pakol Prezidentas Taftas jų neužtvirtins. Reik tikėtis, kad šie sumanymai galų gale taps atmesti, nors šiuom laiku jie turi daug ir stiprių rėmėjų. Suvienytose Valstijose yra daug organizacijų, kurios nuo senai uoliai darbuojasi, norėdamos užkirsti immigracijai kelią. Tarp jų bene aršiausiu ateivijos priešu bus "Immigration Restriction League" ir "Junior Order of United American Mecanics", kurios nuo senai vartoja visą savo įtekmę ateivijos sumažinimui.

Šitas Kongreso pasikėsinimas yra jau ne pirmas. Prezidento Cleveland'o laikuose, 15 metų atgal, buvo įnešta toks pats anti-ateivinis sumanymas, vienok prezidentas Clevelandas atmetė.

Šitų sumnymų remėjai šiteip aiškina reikalingumą egzaminų:

Anot jų: šion šalin atvažiuoja tukstančiai ateivių, nemokančių skaityt-rašyt ir todėl tarp jų yra daugiausiai visokių "negeistinos rušies" piliečių, kurie pagimdo šioj šalyj degeneraciją (nupuolimą doros ir gerų ypatybių) ir įneša šion šalin betvarkę ir riaušis, kenkdami visos šalies politiškam ir draugijiniam ramumui.

Blogas ir neišlaikąs kritikos toks tvirtinimas ir nesunku parodyti visą jo neteisingumą. Tinka čia žodžiai to paties Cleveland'o, kuris, atmesdavmas priešateivinį bilių, taip Kongresui anuomet rašė:

"Aš negaliu sutikti, kad mes galėtume nuo šitų blogumų pasiliuosuoti įsileisdami tik tuos, kurie gali perskaityt ir perrašyt 25 žodžius iš musų konstitucijos. Mano manymu, yra begalo saugiau įsileisti šimtą tukstančių ateivių, kurie, nors nemoka skaityt ir rašyt, bet jieško pas mus tik namo ir progos dirbti, negu įsileisti nors vieną iš tų agitatorių ir priešų valdžios kontrolės, kurie gali netik skaityt ir rašyt, bet myli kurstyti savo kalbomis minias tamsių žmonelių, kurie paprastai yra priešingi kėlimui betvarkės ir riaušių. Betvarkė ir riaušės kįla ne iš prastų, nemokančių skaityt-rašyt darbininkų. Jie paprastai tampa aukomis mokytesnių agitatorių.

Mes jau pirmiaus buvome rašę "Lietuvoj" apie kitą šio biliaus dalį, paliečiančią politiškus konspiratorius ir todėl čia tik trumpai priminsime, kad Suv. Valstijos nuo savo pradžios buvo prieglauda persekiojamųjų visokios rušies, taip politiškųjų, kaip ir tikėjimiškųjų. Tai buvo gražiausi ir kilčiausi Suvienytų Valst. konstitucijos ypatybė. Panaikinti ją—tai reiškia panaikinti ir užtepti gražiausią žvaigždę šios šalies vėluroj.

Augščiaus buvo minėta, kad mes tikimės, jog šis sumanymas galų gale bus atmestas, nors jis ir perėjo per senatą. Tikimės todėl, kad kaip laikuose Cleveland'o, teip ir dabar jis sukėlė didelį neužganėdinimą netik tarpe ateivių, bet ir tarpe tikrųjų, plačiai žiurinčių amerikonų. Ateiviai visų tautų potestuoja prieš šį sumanymą. Lietuviai ima teipgi gana aktyviską tame dalyvumą. Stiprios amerikonų draugijos, kaip: National Liberal Immigration League, Immigrant Protective League ir kitos, pavartojo savo visą įtekmę šio sumanymo sunaikinimui. Garsūs ir įtekmingi vyrai kaip mokslo, teip ir filantropijos srityse atvirai ir karštai išsireiškė priešais Dillingham'o bilių. Jų balsas, kaip lyginai balsas organizuotų ateivių, tikimės, neliks be pasekmių, ypač šiuosmet, čia pat prieš besiartinančius prezidento rinkimus lapkričio mėnesyj.

Vienok besikartojantis kėsinimasi ant ateivių teisių liudyja, kad turime buti visados čuinųs ir pasiruošę atremti kaikurių siauriaregių amerikonų politiką. Tą darydami, mes, šios šalies ateiviai, giname netik savo, kaipo ateivių teises, bet giname teip pat šios šalies garbę, neleisdami sutepti žvaigždėtos liuosybės vėluvos.

Visasvietinės parodos sumanymo atbalsiai. Kelios savaitės atgal lietuviškuose laikraščiuose tilpo sumanymas, ar nevertėtų lietuviams prisidėti prie rengiamos 1915 m. visasvietinės parodos San Francisco. Sumanymas nesukėlė didesnio entuziazmo musų laikraščiuose, vienok iš čia jis pasiekė net Tilžės "Birutę", iš kur, atsimušęs, vėl grįžo musų spaudon. Štai "Draugas", N19, rašo:

> Dėl dalyvavimo — delko ne, galima dalyvauti, bet kas tuo reikalu užsiims? Raginimų laikraščiuose neužtenka, reikia dirbti, kaip dirbo 1900 m. Zauniutė, Bagdanavičius, kun. Žilinskas ir kiti.

"Draugas" sako, kad anuomet, Paryžiaus visasvietinės Parodos laikuose (1900 m.), mes mažai kuom galėjome pasirodyt, o dabar jau kas kitas: musų literatura didesnė ir turtingesnė, musų dailė, ypač per Čiurlionį, praskynė sau gana plačius takus net svetimtaučių spaudoje, pramonėja teipgi paugėjo, nesa turime jau rimtą pradžią "Vilijos" bendrovėj, tai kodėl-gi negalėtum dalyvauti? Taigi

> galime drąsiai dalyvauti parodoj, nes turime ką parodyti. Bet kur pinigai, kur vadovai, kur darbininkai? — klausia "Draugas" pabaigoj.

Vertėtų ant šio klausimo atsakyt, ir tas, rodosi, nesunku. Pinigai ir vadovai, ir darbininkai atsirastų, jeigu tik.... butų geras noras rimtai prie darbo imties. Tečiaus pirmiaus, negu rišti šitą klausimą, bene reikėtų išrišti kitą klausimą, butent: Ar mums, lietuviams, vertėtų toj parodoj imti dalyvumą? Teip klausdami, mes norime pasakyti: ar padėtas triusas ir įdėti tam tikslui pinigai, — o jų reikėtų nemažai, — atneštų mums, lietuviams, tolygią naudą. Rišant šitą klausimą, reikėtų vaduotis netik noru "pasirodyt svetimtaučiams". Tas motyvas buvo geras Paryžiaus parodoj, nes jo tikslu daugiausiai buvo gal demonstracija prieš Rusų valdžią, nenorėjusią mums grąžinti spaudos teisių. Dabar-gi, kalbant apie busiančią parodą, turėtum remtis ir kitais motyvais, terp kurių komercijinis motyvas užima nepaskiausią vietą. Dar svarbesnis parodų rengimo tikslas — yra mokslinis arba apšvietimo, kitaip pasakius, edukacijinis tikslas.

Taigi tas viskas reikalauja nuodugninio gero apsvarstymo. Mes mename, kad žadantiejie buti musų didesniųjų organizacijų seimai, kur susirinks musų kolonijų atstovai, galėtų turėti gerą progą nors paviršum šį reikalą apkalbėti, gi busiantis laikraščių susivažiavimas bene taipgi galėtų prisidėti prie šio klausimo išaiškinimo.

Jeigu gi musų organizacijos neturės laiko šiuom klausimu užsiimti, jeigu musų laikraštijos atstovai šalinsis nuo susivažiavimų, kuriuose butų proga rimtesniam apkalbėjimui svarbesnių musų tautos reikalų, tai, žinoma, iš kur gi mes imsime tuos vadovus ir visuomeniškus darbininkus? Juk jie patįs mums iš dangaus nenukris. Turime juos patįs sau parupinti.

Keikunų "misijos". Pirmiaus, budavo, smarkiai musų kunigėliai "pakeikdavo" iš ambonų už skaitymą progressyviškų laikraščių, bet tas pagalios gal ir nusibodo ir šios rušies pamokslų girdžiama vis mažiau ir mažiau. Teisybė, pastaraisiais laikais, musų "tėvas Kapucinas" išsprogino keletą liepsnuotų ir kibirkščiuotų fejerverkų ant tos pačios tėmos. Bet prie to mes jau teip pajunkom, kad tai nebuvo jokia naujiena. Už tai dabar pasirodė kitos rušies musų laikraščių "keikunai", kaip juos "Vien. Liet." pavadina, kurie atsižymi nemažesniu smarkumu ir dar didesniu kalbos nešvarumu. "V. Liet." teip apie juos savo 19-me num. rašo:

"Kun. kapucino pėdomis eiti pradėjo musų 'socialistai'. Taip, va girdėjome pernai tūlą Šeštoką beagituojant deginti laikraščius. Po jam atsirado tūlas nesveikas žmogelis — Perkūnas, kuris, kaip rašo į laikraščius, važinėjąs ir keikiąs "Vien. Liet.", "Lietuvą", etc. pagaliaus net moteris ėmęs keikti "kiaulėmis", kad daug vaikų gimdo, o vyrus.... kuiliais! (Nebereikia didesnio prakalbų vietos išbjaurinimo). Dabar vėl rašo iš Lawrence, Gardner ir Athol, Mass., kad po tas apylinkes važinėjęs tūlas Pruseika (kuris esąs "Laisvės" redaktorium) ir per prakalbas keikiąs "V. L.", "Lietuvą" ir 'Darb. Viltį", taipgi Liet. Laisvamanių Susivienijimą, Dr. Sliupą, Širvydą, Ramanauską ir kit.

Ką sakyt dabar apie tuos keikūnus? Pernai ant kapucino keikimų patįs socialistai negandavo, o dabar jie patįs tai daro. Ir ant šitų visai peiktinų ir žemų darbų, kuriuos daro keletas nesveikų žmonių, pasivadinusių "socialistais", socialistų organas "Kova" su džiaugsmu žiūri ir pritaria! Mat jiems ir į galvą nepareina, kad šitais laikraščių keikimais žemina socializmo vardą ir pasistato save į vietą nelaimingųjų Don Kichotų. O kas gali žinot: rasi tie visi mūsų laikraščių keikūnai tyčia tą ir daro, kad tarpe lietuvių socializmą žeminti; rasi tarnauja kokiam nematomam viešpačiui, kuris šitiems keikūnams bene apmoka riebias algas už lietuvių pjudymą tarp savęs; rasi....?!"

"Saulės" Namai Kaune. Laikraščiai praneša, kad "Saulės" namai, kuriems buvo rinktos aukos ir pas mus, jau pradėta statyt. Šiais metais žadama išvesti sienas ir uždengti stogą, o sekančiais iki rudeno visiškai užbaigti vidurį. Pagal padarytą sąmatą namai kaštuosią 120 tukstančių rublių. Šiomis dienomis "Saulė" aplaikė stambią auką nuo D-ro generolo Augustino Paškevičiaus, kuris aukojo 500 rublių.

Lietuviai Peterburgo spaudos parodoj. Kovo mėnesyj Peterburge buvo surengta paroda visų, 1911 metais išleistų, Rusijoj, knygų. Dalyvavo taipgi ir lietuviai. Berods, buvo tai pirmas lietuvių bandymas, taigi ir išėjęs jis nepergeriausiai. Tulas K. J., aprašinėdamas "Lietv. Žiniose" savo įspudžius, taip pasakoja:

> Bet labiausia man puolė akin lietuvių skyrius. Visai menkutis. Keista.... pasižiurėjus. Ištikrųjų ant vienos, nelyginant durių advarijos, prikabinta, prisagstyta 80 knygučių, tokių, plonučių.... ir dar nežinia kuriam galui jų tarpan įvelta dvejetas latviškų, lietgaliečių viena ir ukrainiečių viena knygutė. Nei vienos storesnės knygos nepastebėjau: nėra Rygiškių Jono Sintaksės, Vinco Krivės Šaruno, Liudo Giros Žaliosios Pievelės, ir t.t.

Laikraščių skyrius kiek pilnesnis, nors ir čia kelių truksta. Sulyginus lietuvių skyrių su latvių ir net estų skyriais, musiškis išrodo visai mažas. Musų kaimynai išstatę po kelis šimtus knygų ir laikraščių: estai arti 50, gi latviai net 67 laikraščius.

Toliaus rašėjas klausia, kuomi gi paaiškinti lietuvių skyriaus menkumą, ir randa atsakymą tame, kad musų spauda dar visai menka, todėl nedidelis ir raštų skaičius. Vienok jis suranda ir kitą priežastį:

> Matai, — rašo jis toliaus, — spaudos parodas rengia vyriausioji spaudos reikalų valdyba. Girdėjau, kad lietuvių skyrių padėjęs papildyti E. Volteris. Šiaip-gi privatinė iniciatyva, matomai, parodos rengime visai neapsireiškė. (Mųsų pabraukta. L.).

Baigdamas, p. K. J. paduoda tokį pasiulymą:

> surengkime vasaros metu, pasitaikius L. M. D. susivažiavimui, lietuvių spaudos parodą už 1911 m. Vilniuj. Naudos butų nemažai.

Rašėjas mano, kad lietuviai patįs galėtų rupestingiau tokią parodą surengti, o iš to butų nauda ir visuomenei, ir knygų leidėjams, bei pardavėjams.

Letuvių Dailės Dr-jos paroda. Lietuvių Dailės Draugija skelbia šeštą metinę lietuvių dailės parodą, kuri prasidės 28 gegužės Vilniuj. Draugijos valdyba praneša, kad jau visa eilė dailininkų prižadėjusi atsiųsti savo darbų parodon; išreiškiama viltis, kad šiemetinė paroda pasiseks neblogiau pirmųjų parodų. Kviečiama siųsti kuodaugiausiai darbų liaudies skyriun,

> kad galima butų parodoj iškelti bent kiekvienas pavietas Kauno, Suvalkų ir Vilniaus gubernijų, kur lietuvių gyvenama.

Prašoma siųsti liaudies darbo gražius daiktus iš audimų, medžio, molio, geležies ir t.t. Visi tokie darbai, kuriuose užsiliko prajovai savitos lietuvių dailės, yra brangintini, nes "iš tų formų ir raštų, sunešus jas vienon vieton iš visos Lietuvos, teks ateityje misti musų dailininkams, darant savitą lietuvių stilių taikomajai ir grynai musų dailei".

Draugija nori ir toliaus varyti pradėtą darbą — taisyti lietuvių dailės muzėjų; ir todėl karštai meldžia kuodaugiaus tam muzėjui aukauti įdomesnių liaudies dailės išdirbimų. Skaitome:

> Tuo kvietimu viešai kreipiamės į visus, bet tegu niekas tame neįžiuri ištiestos pavargėlio rankos. Neelgetaujame sau, bet renkame viešą musų tautos turtą parodyi savo visuomenei ir žmonijai, kas yra musų žmonių gražaus padaryta, apsaugoti, kad neišdiltų ir vėlesnėms kartoms palikti mums iš senelių tekusį dailės turtą.

Lietuvių Dailės Draugije yra tikra kulturnešė ir viena iš darbščiausių Lietuvos draugijų.

Parodon siunčia 11 rinktinų paveikslų čikagietis, Jonas Šileika, kuris dabar lanko dailės akademiją Muenchene, Bavarijoj.

Lietuvių kalba pradinėse mokyklose. Lietuvos laikraščiai praneša, kad Valstybės Taryba leidusi visose pradinėse mokyklose Lietuvoj išguldinėti tikybos mokslą lietuvių prigimta kalba. Taip pat, jeigu įstojusie mokyklon vaikai nesupranta rusų kalbos, tai leista pirmais, o reikalui esant ir antrais, metais vartoti lietuvių kalbą, mokinant ir visų kitų dalykų. Trečiais metais viskas, išskyrius tikėjimą ir letuvių kalbą, privalo but išguldoma rusų kalba.

S. L. A. Seimas. Komitetas 27-to Seimo rengėjų iš Brooklyno, N. Y., praneša, kad Seimas atsibus dienose 3, 4, 5, 6 ir 7 birželio mėn. Delegatų priėmimui 2 d. birželio busianti vieša vakarienė-bankietas.

S.L.A. išdo atskaita. "Tėvynės" No. 119 tilpo S.L.A. išdo atskaitą už 1-mą 1912 m. bertainį: Iki 1 d. sausio 1912 m. S.L.A. turėjo kasoj $11.089.46. Per pirmą bertainį iki 1 d. balandžio buvo įeigų $5199.40. Prieglaudos namo fondas išneša $4088.66. Išeigų už pirmą bertainį buvo $5.625.58. Taigi pirmas bertainis vartojamame kapitale davė $426.18 deficito. Abelnai, priskaičius ir prieglaudos fondą, S.L.A. išde iki 1 d. balandžio, pagal Centro sekretoriaus pranešimą, raudasi $14.752.14.

Naujai išrinkti S. L. A. viršininkai. Pranešama, kad S.L.A. kuopose užsibaigė rinkimai Centro Viršininkų sekantiems metams. S.L.A. prezidentu išrinkta — p. Živatkauskas iš Scranton, Pa.; išdininku —. p. Skritulskas iš New Britain, Conn.; Išdo Globėju — p. Paukštis, "Vienybės Lietuvninkų" leidėjas, iš Brooklyno, N. Y.; daktaru-kvotėju — Dr. Baltrušaitienė iš Pittsburg, Pa. Išskyrius p. Paukštį, kuris pamainys vieną iš senų globėjų, visi kiti yra seni S.L.A. viršininkai. Pagal skaitlių mestų balsų pirmoj eilėj stovi p. Paukštis, gavęs 683 balsus. Prezidentas Živatkauskas yra antras iš eilės su 594 balsais. Šiuosmetiniuose rinkimuose išsprogino nemažą "bombą" kandidatura "Keleivio" leidėjo, p. J. Gegužio iš Bostono ant S.L.A. išdininko. Čia buvo griebtasi net visų pasmerktos paslaptos agitacijos, kad įsodinus "Keleivio" bosą S.L.A. centralinin vežiman. Visi laikraščiai buvo stipriai nupeikę tokias agitacijas, o "Tėvynėj", S.L.A. organe, buvo net tilpę officiališki pasmerkimai dabartinės ir pereitos "Keleivio" taktikos sulyg S. L.A. reikalų. Nežiurint į agitaciją, p. Gegužio kandidatura, kaip pasirodo iš šių rinkimų, visiškai nusmuko nuo koto. Netik Skritulskas, bet ir Alenskas Gegužį sumušė. Tas bene turėtų buti geras pamokinimas ateityje visiems, kurie naudoja savo kandidaturai netikusius slaptus agitacijos budus.

Sugrįžo pastabos. Nesenai "Draugas" pranešė, kad išmesiąs iš savo laikraščio "Redakcijos pastabas" per kelis numerius jų nebuvo. 19-me "Draugo" numeryj, redakcija vėl jas grąžina, pranešdama, kad "seni 'Draugo' skaitytojai nuo kokio laiko pasigenda Redakcijos Pastabų". Taigi pastabų skyrius eis, kaip ėjo ir "bus jame, kaip rašo 'Draugas', po senovei judinami klausimai, kuriais lietuvių visuomenė rupinasi duotoje valandoj".

Nesenai vienas laikraštis susipyko su kito laikraščio sandarbininkų ir labai negražiai jį išvadino. Kitas laikraštis šiteip apie tą visą rašo, pridurdamas prie galo savo pastabą:

> "Vienas laikraštis, užpykęs ant kito laikraščio bendradarbio, liepė jam užsilipyti savo terlą.... kiaulišku mešlu. —
>
> Tokie argumentai tebevartojami musų spaudoje po.... (čia sustok ir atsidusk. Musų prier.) antrojo laikraštininkų susivažiavimo, — patėmyja šis antras laikraštis.

Šito viso pipiras yra tame, kad nei tas, kuris koliojo, nei tas, kuris lyg nori nurodyt laikraštininkų susivažiavimų vaisius, rodos, nedalyvavo tame susivažiavime ir kol kas nežinia, ar norės toliaus dalyvauti.

Petrauckas nevažiuos į Prusus. Nesenai buvo pranešta, kad Mikas Petrauckas, dabar esantis Milane, Italijoj, buvo ketinęs važiuoti į Prusus su koncertais. Dabar mums pranešama, kad iš to sumanymo niekas neišėjo. Petrauckas nevažiuos į Prusus, bet užtai jis rengiasi greitu laiku išvažiuot Lietuvon. Vilniuj netrukus bus Lietuvių Mokslo Draugijos susivažiavimas ir Petrauckas mano jame dalyvauti. Jeigu bus galima, tai jis žada Vilniuj apsigyventi, jeigu-gi ne, — tai bene grįžsiąs Amerikon.

MĮSLĮS.

Išrišimai mįslių iš užpereito numerio:

14. Blusos.
15. Kregždė.
16. Dumai.
17. Varpas.
18. Žaislas arklio snukyje.

19. Šimtu langeliais tamsus namelis
20. Kodėl gaidys akis uždaro begiedodamas?

Jeigu patįs neatminsit, žiurėkit kitam "Lietuvos" numeryj. Ten rasite atsakymus ir daugiau mįslių.

JONIŠKIO BYLA.

DAUŽYMAIS, GIRDYMAIS, PAPIRKINEJIMAIS IR BAUGINIMAIS VERČIA LIETUVIUS BUTI LENKAIS. LIETUVIAI RAMIAI GINA SAVO TEISES.

Drasko lietuvaičių tautiškus rubus.

Šv. Tėvas negiria lietuvių kalbos, sako lenkai. Lietuvių kalba -pagonų kalba. Virsit pravoslava's, jeigu nenorit "Polščios." Taip baugino lenkai lietuvius kaimiečiu.

Kaltinamasis aktas

Lietuvių laikraščio "Vilties" 32 No. 1910 m. buvo išspausdinta korespondencija iš Joniškio, Vilniaus apskr., kurioje buvo pranešta, jogei šv. Kazimiero dieną (kovo 4 d.) ir tuojau kitą po jos sekmadienį Joniškio bažnyčioje, sakant kunigams Kuktai ir Balčiunui pamokslus lietuvių kalba, lenkai parapijonįs ėmę giedoti lenkiškas giesmes, išbėgę giedodami iš bažnyčios, stumdami prieš save lietuvius parapijonis, ir, uždarę bažnyčią, nieko tenai nebeleidę.

Per kilusį dėl tų riaušių tardymą iš liudytojų kunigų Golovnios, Šlamo, Petrulio, valstiečių Vinco Krivickio, Petronėlės Klimaitės, Mykolo Klimo, Kazimiero Mateikos, Antano Juknevičiaus, Karolinos Balinskienės parodymų paaiškėjo tai kas:

Joniškio bažnyčios parapijonįs, dauguma lietuviai savo tarpe turi šiek-tiek lenkų. Dėl to jau senai toje bažnyčioje vadinamos "pridurtinės pamaldos" pagal eilę buvo lenkų ir lietuvių kalba ir abiem tom kalbom kas antras sekmadienis buvo sakomi pamokslai. Bet tokia tvarka nepatiko vietos lenkui dvarininkui Leonui Zajančkauskiui, turėjusiam didelę intaką toje apylenkėje, ir jis, anot viršum įvardytųjų liudytojų, nuo 1907 m. išvieno su Garšvėnų dvaro nuomininku Ivanauskiu ir Joniškio palivarko Felicianu Kazele ėmę varyti propagandą vietos gyventojų tarpe prieš lietuvių kalbos vartojimą pamaldose, vadindami ją, kaip patvirtino liudytojas Krivickas, pagoniška ir nurodydami, jogei žmonės, ją vartodami, jokių teisių negavę iš vyriausybės, o jeigu jie kalbėsią lenkiškai, tai busią laikomi kulturingesniais ir ingysią visas teises; tam patvirtinti jie nurodę Lenkų Karalijos gyventojų pavyzdį, kurie, kulturingi, girdi, turį didelę pajiegą valstybėje. Prie to, anot paties Krivickio, Zajančkauskis ir Ivanauskis kurstę parapijonis, lenkų kalbos šalininkus, visokiais budais trukdyti lietuvių kalbos vartojimą, buten: lenkiškai giedoti, kai ima giedoti lietuviškai, eiti iš bažnyčios kunigui lietuviškai sakant pamokslą, kad negirdėtų pagonų kalbos. Be to, kaip parodė liudytojai Petronėlė Klimaitė ir Mykolas Klimas, Zajančkauskis ir Ivanauskis, ir kaip parodė Karolina Balinskienė ir Kazelė, inkalbinėdami neklausyti kunigo, kurstę lenkus parapijonis mušti, lietuvius, jeigu jie nesiliausią savo kalba giedoję bažnyčioje, ir kai lietuvės merginos, belaukdamos vyskupo Ropo atvažiuojant, ėmusios siudinties tautinius rubus, tai, anot liudytojos Julijos Balinskienės, Zajančkauskis ir Ivanauskis, dalydami žmonėms pinigus ir vaišindami juos degtine, šaukė draskyti tuos rubus; tai, kaip parodė kun. Novickis, ir buvę padaryta.

Visa tai privedė prie to, kad parapijonįs, pašliję į lenkų kalbą, norėdami neduoti laikyti lietuvių kalba pamaldų, ėmė trukšmais nuolat trukdyti bažnyčios pamaldas, ir nekęsdami tų, kurie paliko ištikimi lietuvių kalbai, prievarta juos kamuoti.

Taip, pasak liudytojo Mykolo Klimo žodžių jį primušę už tai, kad jis atsisakęs pasirašyti po prašymu, kajančkauskio, Ivanauskio, Kazelės ir kitų, paduotų vyskupijos valdytojui kunigui Michalkevičiui, kad Joniškio bažnyčioje pamaldos tebutų vienų lenkų kalba. Buvo primušti ir valstiečiai Ignas Ilgevičius ir Julija Balinskienė už tai, kad jie lietuviškai giedoję bažnyčioje. Kaip patikrina vietos policistas Juknevičius, lenkai kreidą rašę kryžius lietuviams ant nugaros. Pagaliaus, kun. Kunigėlis pasakė, jam pačiam kartą teko matyti lietuvių su lenkais neapykantą, kaip jam lankantis viename Joniškio parapijos sodžiuje, pykstančios šalįs peiliais kits kitam grasę.

Kad taip Zajančkauskis, Ivanauskis ir Kazelė elgėsi, parodo ir kunigai Šlamas, Petrulis ir Golovnia, kurie paskutiniu metu buvo Joniškio bažnyčios klebonais; jie tikrino, kad vienus jie papirkę, kitus, prideramu nuo jų ekonomijos padėjimu, baidę.

Ypač padidėjusi bažnyčios netvarka ir palaidumas, paskyrus Joniškio bažnyčios klebonu kunigą Joną Golovnią. Tuojau pirmą sekmadienį po jo paskyrimo atėję pas jį Zajančkauskis ir Ivanauskis ir ėmę inkalbinėti, kad pamaldoms tevartotų vienų lenkų kalbą, kadangi lietuvių nėsą parapijoje. Vasario 6 d. Zajančkauskis, veltui inkalbinėjęs kunigui laikyti pamaldas lenkiškai, išsiėmęs iš kišenės portmonėtę ir, rodydamas ją Golovniai, pasakęs: "Kol čia yra rublis, tai nors čia jusų (tariant kunigų) pereis bent 25 žmonės, parapijonįs bus mano".

Kitą po to sekmadienį vasario 24 d. 1910 metų, anot liudytojų Golovnios, Krivickio, Klimo, Ilgevičiaus, Klimaševskaitės, Kazimiero Mateikos, Dubovskio, Balinskių Julijos ir Karolinos ir Gobio, nors tai buvusi lietuvių diena, jų priešininkai, kurių tarpe ypač pasižymėję valst. Pranys Šimėnas, Stanislovas, Adomas ir Jonas Grigai, Vincas Palyta, Juozas Žičkus, Kazimieras Kazlauskis, Aleksandra Bucko ir Klementas Kondratas, ėmę lenkiškai giedoti, o kai kunigas Golovnia norėjo eiti apie bažnyčią, jie, uždarę bažnyčios duris, neleidę eiti drauge kitiems žmonėms, ir kai kunigas sugrįžęs bažnyčion, ėmę rėkti: "su valkatoms (prostitutėms) apėjo apie bažnyčią... Lietuviškai sakant pamokslą ėmę taip rėkti ir šaukti, kad kunigas buvęs priverstas nustoti sakęs. Vasario 21 d., vos tik kunigas Golivnia pradėjęs lietuviškai sakyti pamokslą, viršum įvardytieji valstiečiai ėmę balsiai giedoti lenkiškai, ir tuo privertę kunigą nustoti sakius pamokslą. Tą pat atsikartojęę ir kovo 4 d. Joniškio bažnyčioje laikant kunigui Balšiunui pamaldas, butent, kai tas kunigas pradėjęs lietuviškai sakyti pamokslą, tai, pasak jo, taip-pat ir liudytojų Klimaitės, Julijos Balinskienės, Boleslovo Mateikos ir Dubovskių Alenos parodymų, vieni, kurie meldęsis — jų tarpe buvę viršum paminėtieji Žičkus, Šimėnas, Stanislovas ir Adomas Grigai, Kazlauskis ir Bucka, — norėdami neduoti sakyti to pamokslo, trukšmigai sujudę ir ėmę rėkti: "Šalin. Ko tu čia užsirioglinai". Pagaliaus, kovo 7 d. kunigui Kuktai lietuviškai sakant pamokslą toje bažnyčioje, kaip jis pats apreiškė ir liudytojai Klimas su Gobiu, pasigirdęs šauksmas: "išeikite, išeikite". Po to lenkai parapijonis išėję, išstumdami lietuvius iš bažnyčios, ir išėję uždarė duris, o prie durių stovėję Vincentas Klimas Kazimieras Pavlauskis, kad nieko neleisti bažnyčion klausyti pamokslo.

Tą-pat dieną Zajančkauskis kunigo Golovnios bute, prie kunigų Kuktos ir Jasenskio, grieštai apreiškęs, kad kol jis čia esąs, jis nejleisiąs Joniškin nė vieno lietuvio kunigo ir neduosiąs nė vieno žodžio ištarti Joniškio bažnyčioje. Pašaukti tardyman kaltinamais Leonas Zajančkauskis, Jonas Ivanauskis, Felicianas Kazelė, Pranys Šimėnas, Vincentas Palyta, Juozas Žičkus, Kazimieras Kazlauskis, Klementas Kondratas, Stanislovas, Adamas ir Jonas Grigai ir Aleksandras Bucka neprisipažino kalti esą ir paaiškino: Zajančkauskis, Ivanauskis ir Kazelė, kad jie niekados savo kalbomis žmonėms nekėlę neapykantos tarp lietuvių ir lenkų, taip-pat nekurstė Joniškio bažnyčios pa-

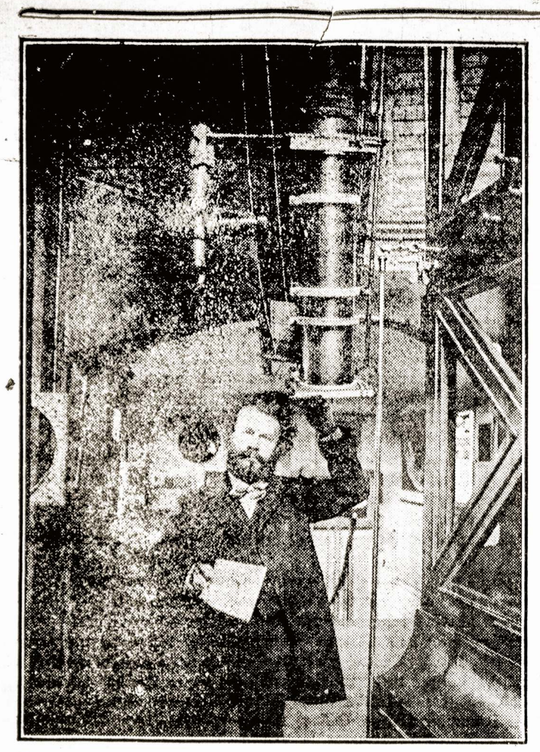

Photo by American Press Association.

GARSUS ASTRONOMAS FLAMARIJONAS.

Garsus astronomas prie teleskopų, kuriais jis tyrinėja žvaigždes. Nesenai sukako 50 metų nuo išleidimo jo pirmos astronomiškos knygos, kurią jis parašė, turėdamas vos 20 metų. Flamarijonas yra francuzas. Lietuvių kalboj yra išverstos sekančios jo knygos: "Dangus", "Stella", Sodiečių dangus", "Astronomija" ir k.

rapijonų griebties prievartos ir smurto; neapykantą kėlęs pats kunigas Šlamas savo pamokslais prieš dvarininkus ir lenkus, taigi dėl to Zajančkauskis ir paprašęs vyskupijos valdytojo paskirti komisiją, kad ištirtų tą dalyką; kiti — kad jie nedarę netvarkos bažnyčioje ir nekliudę laikyti pamaldų letuvių kalba.

Remiantis tuo, kas viršum išdėta, Vilniaus gubernijos bajorai Leonas, Vladislovo sunus, Kazelė, 40 metų, Vileikos, Vilniaus gub. miestietis Jonas, Antano sunus, 64 metų, ir Joniškio valsčiaus, Vilniaus apskr. valstiečiai Pranys, Jono sunus, Šimėnas 42 metų, Vincentas, Juozo sunus, Palyta, 55 m., Juozas, Tomo sunus, Žičkus, 65 m., Kazimieras, Pranio sunus, Kązlauskis, 24 m., Klementas, Jokubo sunus, Kundrotas, 25 m., Stanislovas, Andriaus sunus, Grigas 45 m., Adomas, Andriaus sunus, Grigas, 51 m., Jonas, Adomo sunus, Grigas, 48 m., ir Aleksandra, Bonifaco sunus, Bucka, 56. m., — kriminalinio proceso įstatymų 1.032str. 2-ruoju punktu ir 207 str. ir buvo pašaukti Vilniaus teismo rumų tieson be luomų atstovų, kaltinami nusidėjimais, pažymėtais Zajančkauskiui, Ivanauskiui ir Kazelei bausmės įstatymų 1 dalies 129 str. 6 punkte, 51 str. ir 75 str. 4 punkte; o Šimėnui, Buckai ir Žickui tų pačių įstatymų 51 str. 4-ame punkte.

BALANDŽIO 4 D.

Lietuvių liudininkų parodymai.

Klimas (starasta) stačiai tvirtina, kad lenkininkai kurstę išvaryti lietuvių kalbą iš bažnyčios. Kurstytojai kalbėjo žmonėms: "Kas tik lietuvis, tas bus pravoslavas (stačiatikis). Jeigu mes busime lenkais, tai busime šviesųs žmonės ir šventes švęsime kartu su Varšuva". Toliau jis pasakojo: Pernai lenkai vaikščiojo po parapiją ir rinko pinigus advokatui apmokėti. Lenkai gązdino lietuvius, kad jiems busią taip, kaip buvo Stolipinui.

Klimaitė. Aš mačiau, kaip Zajnčkauskis davė 20 rublių A. Grigui, kad juos išdalintų žmonėms ir sukurstytų per lietuvišką pamokslą giedoti lenkiškai.

Ilgevičius. Lenkai nekenčia lietuvių kalbos, ją visaip niekina, vadina pagoniška, niekam neverta, tuos, kurie kalba lietuviškai, persekioja, pravardžiuoja, grąso primušti.

Dubauskaitė. Labiausiai kurstė žmones p. Zajančkauskio darbininkai, kuriuos jis siuntinėjo po Joniškio parapijos visus sodžius.

Balinskaitė pasakoja, kaip lenkininkai, Zajančkauskio sukurstyti, draskė per vyskupo Ropo atvažiavimą lietuvaičių rubus.

Mateika rodo, kad Zajančkauskis davinėjęs pinigus, kad persekiotų lietuvių kalbą.

Gobis girdėjo pats, kaip Zajančkauskis kurstė prieš lietuvius.

Balinskas taip-pat matė lenkus agituojant ir giedant bažnyčioje per lietuviškus pamokslus.

Liudininkai: Balinskaitė, Klimaitė, Dubauskaitė ir Jonas Balinskas atsakinėjo lietuviškai. Tie patįs liudininkai per tardymą kalbėjo rusiškai. Advokatai sako, kad negalima esą pasitikėti tokiais liudininkais, kurie mirma kalbėjo vienaip, dabar kitaip. Teismas jiems atsako, kad jų parodymai dabar visai sutinką su anais ir kad jie blogai kalbą rusiškai.

BALANDŽIO 5 D.

Nuo 10 val. publikos jau pilna. Laikraščiams užinteresavus, jos prisirinko daugiau, negu buvo vakar. Visi šnekasi, kalbasi, skaito, ką laikraščiai rašo apie Joniškio bylą, svarsto, kas parašyta. Lenkų laikraščiai pilni tendencijos. Kurie buvo tuomet teisme ir girdėjo, krato galvas ir stebisi, kaip jie be jokios sąžinės iškraipė faktus.

10 val. 40 m. skambina ir teismo antstolis taria savo paprastus žodžius: "prašau stoti"; visi sustoja, ateina teismas, ir antetolis vėl sako: "prašau sėsti".

Teismas baigia klausinėti lietuvių pusės liudininkus. Pirmutinis klausiamas kun. Kunigėlis.

Kun. Kunigelio parodymai.

Kun. Kunigėlis kalba karštai ir iškalbingai. Jo nuomone, visų Joniškio parapijos riaušių kaltininku esąs tik vienas p. Zajančkauskis. Jis kalbėjo:

Tuomet aš buvau Dubingiuose, mano parapija susisiekdavo su Joniškio parapija. Pirmą kartą man teko buti Joniškyje per šv. Teresės atlaidus. Tuomet aš sakiau du pamokslus — vieną lietuviškai, kitą lenkiškai. Tečiaus tada niekas nebuvo nepatenkintas ir niekas jokių riaušių nekėlė. Po to dar kelius kartus teko buti man Joniškio porapijoje pas ligonius; mane patikdami su šv. sakramentu jie giedojo lietuviškai.

Bet paskui virto kitaip.

Po kiek laiko aš vėl nuvykau į Joniškį. Buvo atlaidai, atvažiavo ir daugiau svetimų kunigų. Tuomet buvo lietuvių diena iš eilės (viena šventė lietuvių, kita lenkų). Bet lenkai nežinia dėl kokios priežasties ėmė kliudyti, trukdyti, nedavė žmonėms ramiai melsties ir kunigai, matydmi, kad iš tokių maldų nieko dora nebusią, visi išvažinėjo.

Po to atsitikimo vėl teko buti Joniškio parapijoje pas ligonį — gerai nemenu, kokiam sodžiuje. Tuomet ėmė sakyti man to sodžiaus žmogus (jo pavardė Tamašauskas), kad jei, girdi, busianti bažnyčioje vartojama lietuvių kalba, tai visus parapijonis paversią stačiatikiais, kunigai priimsią stačiatikybę, kad lietuvių kunigai imą iš vyriausybės algos po 100 rublių per mėnesį ir t. t. buvo ir negalėjo buti, nes, viena, buvo ten policijos, o antra, vyskupijos valdytojo atvažiavimas yra labai iškilminga valanda, tokioje valandoje niekas nedrįstų riaušių kelti.

— Ar svarbios gegužės pamaldos?—toliau klausia advokatas.

— Taip,—atsako kun. Michalkevičius,—bet nepriverstinos.

— Ar reikia, einant aplink bažnyčią, nešti vėluvas.

— Taip, per šventes reikia.

— Ar giedant rožančių, reikia kad butų kunigas bažnyčioje?

— Ne, nereikia.

— Ar, Tamstai pasakius "tegul bus pagarbintas", daug atsakė 'per amžių amžius"?

Toj vietoj kun. administratoruis, truputį pagalvojęs, atsakė:

— Tai tur-but tik tie 49 žmonės!

— Ar buvo iš Dubingių deputacija nuo Zajančkauskio?

— Buti deputacija buvo, bet kad ją butų p. Zajančkauskis siuntęs, to nemenu.

— Paaiškink man, Tamsta,— paprašė kun. Michalkevičiaus prokuroras,—ar yra kokie vyriausios dvasiškosios valdžios (visšei duchovnoj vlasti) įsakymai, kad pridedamose pamaldose butų vartojama žmonių kalba, jei neklystu, vadinasi tai: "de lingua vernacula".

— Ne, nėra—atsako kun. Michalkevičius,—čia... gamtos įstatymas! (Estestvennyj zakon).

Kun. Balčiuno parodymas.

1910 m. Joniškyje balandžio 4 d. turėjau sakyti lietuviškai pamokslą. Vos tik pradėjau sakyti, tuojau bažnyčioje lenkai ėmė giedoti lenkiškai, kad nebesakyčiau. Prašiau nustoti, bet neklausė. Paprašiau visų lietuvių prisiartinti prie sakyklos ir vėl ėmiau sakyti. Tuomet lenkai ėmė mane lojoti, sakydami: "Vilkis, ko tu čia sakai? Mes tuoj tave nutrauksime nuo sakyklos"! Aš tęsiau pamokslą... Lenkai užė, rėkė ir, pagaliaus... nutilo. Aš, parėjęs į kleboniją, klausiau klebono, kodėl man lenkai trukdė sakyti pamokslą. Klebonas man paaiškino, kad čia visuomet taip darą, kad Joniškyje esą daug trukšmadarių. Tuomet man klebonas pasakė didžiausių tvarkos ardytojų pavardes.

Po atsakymų advokatas Tarchovskojus ėmė kabinėties prie kun. Balčiuno su gana keistais klausimais, kurie kad kiek kunigo neišvedė iš kantrybės.

Kur tuomet Tamsta buvai klebonu? — klausė advokatas.

— Inturkėje.

— Dėlko Tamsta Joniškyje tą dieną sakei pamokslą?

— Kad manęs klebonas prašė.

— Dėlko klebonas prašė?—klausia advokatas.

— Yra paprotys svetimų kunigų prašyti pamokslų sakyti, — atsako kunigas.

— Ar Joniškio klebonas prašė Tamstos atvažiuoti?

— Prašė.

— Ar daugiau buvo kviestų?

— Buvo.

— Dėlko gi Tamstos sakyti pamokslo prašė?—vėl klausia advokatas.

Kun. Balčiunas atsako stebėdamasis tais advokato klausimais.

Po to advokatas klausia:

— Ar baigei Tamsta sakyti pamokslą?

— Baigiau.

— Kaip Tamsta baigei...—vėl klausia advokatas.

Teisėjas nekantriai įsikišo:

— Ar negirdėjai, kad baigė.

— Ar p. Zajančkauskis neagitavo po Joniškio parapiją?—klausia kitas advokatas.

— Matyti nemačiau, bet visi kalbėjo, kad jis agitavęs.

Tuo pasibaigė kun. Balčiuno parodymai.

Kun. Kuktos parodymai.

1910 m. vasario mėn. pabaigoje gavau iš vyskupijos valdytojo raštą važiuoti su kun. Jasinsku į Joniškį suskaityti, kiek yra lietuvių, kiek lenkų. Nuvykom į Joniškį kovo 7 d. Prieš sumą turėjau sakyti lietuviškai pamokslą aš, po sumai kun. Jasinskas lenkiškai. Įlipau į sakyklą, persckaičiau evangeliją ir buvau bepradedąs sakyti pamokslą, kaip išgirdau balsą: "Wychodźcie, wychodźcie"! (Išeikite, išeikite). Žmonės išėjo iš bažnyčios ir uždarė duris. Liko bažnyčioje ligi 80 žmonių, kaip sakė kun. Jasinskas, o klebonas sakėsi priskaitęs ligi 120. Besakant pamokslą, atėjo vienas žmogus, paskui kitas, kurie atkalbinėję ir kitus išeiti. Aš nulipau nuo sakyklos. Matant, kad čia varoma ir senoji tvarka pasiliko. Man agitacija, aš visai atsisakiau toliau daryti tai, kas man buvo įsakyta. Po to man teko iš Zajančkauskio girdėti, kad "augštesnysis parlamentas paėmęs viršų", t. y. lenkai lietuvius pergalėję.

Man išėjus iš bažnyčios, kun. Jasinskas pasakė lenkiškai pamokslą ir vienas skaitė parapijonis tautybe. Jis perskyrė į dvi dali, lietuvių pusėje teliko 15 žmonių!

Zajančkauskis tuomet sakėsi nupirksiąs už 25 rub. lenkiškų knygelių, išdalysiąs jas žmonėms, ir jie jo klausysią.

Ateina tuomet 4 žmonės, delegatai nuo visos parapijos, ir klausia, kas busią su surašu. Kun. Jasinskas taip-pat nieko neatsakė. Zajančkauskis pasakė: "Palaukite dvi valandi ir sužinosite". Dar pasakė: "Nebaisu lietuvių kalbos, jos ir šv. tėvas negiria, lietuvių deputaciją net išbarė; mes tol nejsileisime lietuvių kalbos, kol Aušros Vartų šv. Panelė nebus lietuviams palanki"!

Advokatas:

— Ar Zajančkauskis sakė, kad jis pats pirmas prašytų lietuvių kalbos, jei to norėtų parapijonis?

Kun. Kukta:

— Galėjo buti.

Po to advokatas ima knygutę "Kim jesteś" ir klausia kn. Kuktos, ar jis jos nežinąs. Kun. Kukta, sako, kad girdėjęs, bet pats neskaitęs. Bet ta knygutė pasirodė tik 1911 metais, ir tuomet jos niekas negalėjo platinti agitacijai po Joniškio parapiją.

Kun. Šlamas.

Pirmą šventę, kai atvažiavau, giedojo lietuviškai. Sveikindamas savo naujus parapijonis, pasakiau vieną pamokslą lietuviškai, kitą lenkiškai. Po pamaldų, einant iš bažnyčios, patikau keletą žmonių, kurie prašė panaikinti lietuvų kalbą. Gegužės 20 d. atvyko vyskupas Ropas. Buvo tuomet Zajančkauskis ir Ivanauskis. Zajančkauskis nuėjo į žmones. Vyskupas Ropas prabilo į žmones pirma lenkiškai, paskui pagarbino lietuviškai. Zajančkauskis pirmas surėkė: "Nesuprantame ir nenorime"! ir mojo ranka. Pamatę tą ženklą, ir kiti atkartojo pono Zajančkauskio žodžius. Tuomet vyskupas ruščia tarė: "Tai jųs taip priimat savo vyskupą"! Vyskupas Ropas liepė vieną šventę lietuviškai melsties, kitą lenkiškai.

Norėdamas vyskupą geriau patikti, mergaitės lietuvės buvo apsitaisiusios tautiniais rubais. Jas niekino, jų rubus draskė.

Per velykas, per lietuvių dieną, Šimėnas ir Palyta, einant aplink bažnyčią, giedojo lenkiškai ir trukdė giedoti lietuviams.

Atvykus komisijai, p. Zajančkauskis išėjo iš klebonijos, sakydamas: "Kur mano parapijonis, ten ir aš"!

Baigiant savo parodymus, advokatas klausė kun. Šlamo:

— Ar nebuvo Tamstos kokių susikirtimų su ponu Zajančkauskiu?

— Šiaip nebuvo. Tik pirmą kartą mane patikęs sakė: "Jei busi mums palankus, ant rankų tave nešiosime, bet jeigu busi lietuvis, tai imk savo daiktus ir kraustykis iš čia"!

Prokuroras:

— Ar p. Kazelė agitavo su Zajančkauskiu ir Ivanauskiu?

— Šiek-tiek girdėti buvo,—atsakė liudininkas.

Toliaus kun. Šlamas papasakojo, kaip jam monopolio pardavinėtojas sakėsi, kad per vyskupo atvažiavimą monopolis daug degtinės pardavęs. Kaip paskui paaiškėjo, tą degtinę pirko lenkai ir girdė agitatorius, kad geriau eitų prieš lietuvius.

Pabaigus, prokuroras klausia:

— Kokios tautos žmonės Joniškio parapijoje?

— Lietuviai, bet kalba ne visi lietuviškai, yra daug sulenkėjusių.

Kun. Petrulis.

Nuo 1901 iki 1904 m. buvau Joniškio klebonu. Prieš mane buvo bažnyčioje tokia tvarka: vieną šventadienį visos pamaldos lietuviškai, kitą lenkiškai. Tos tvarkos ir aš laikiausi. Tautybe Joniškio parapijonįs visi lietuviai, dalis kalba lenkiškai, bet dauguma prie manęs vartojo namie lietuvių kalbą. Prie manęs jokių riaušių nebuvo, buvo ramu, niekas jokių atmainų neprašė, visa parapija buvo visai patekinta ta tvarka, kuri buvo Joniškio bažnyčioje. Tik ponas Zajančkauskis prašė kelis kartus padidinti lenkų kalbos teisių, bet aš nesutikau, s

Dr. Emil Loebl

KULTURA IR SPAUDA

LIETUVIŲ KALBON IŠVERTĖ

VAIDEVUTIS

—:o:—

(Tąsa).

d) Kaina ir administracija.

Laikraščių formatas ir apimtis, laikui bėgant, nesulyginamai didinosi, gi tuo tarpu jų kaina nuolat puolė žemyn. To kainos puolimo priežastimi buvo trįs svarbųs veiksniai: (1) sumažinimas, ir dagi visiškas prašalinimas mokesčių nuo laikraščių į valstybės iždą, (2) techniškos mašinėrijos ištobulinimas, (3) su vaisbos gyvenimo išsiplėtojimu milžiniškai pasididino apskelbimų skyrius. Pirmutinių laikraščių kainos šiandien tiesiog butų negalimos. Pirmo Timotiejaus Kitzcho leisto Vokietijoje laikraščio (1660) prenumerata metams buvo 10 talarų, Cotto *Neuste Weltkunde,* vėlesniojo *Augsburger Allgemeine Zeitung* kaina metų bertainiui buvo 4,30 guldenų; už *St. Petrsburger Zeitung* mokėjo skaitytojas 1829 met. nemažiau kaip 40 rublių, o su prisiuntimu į namus — 50 rublių metams, prie to tasai laikraštis ėjo tiktai tris sykius savaitėje! Yra tai didelės kainos, juo labiau, kad tais laikais ir pinigas turėjo nesulyginamai didesnę vertę nekaip šiandien. Francijoje imta už laikraščius tiesiog sulyg pasimėgimo! Dubrevil (1728) gaudavo kas menuo šešis luidorus (=120 frankų) už 4 puslapius in 4-to. Renandoto *Gazettes* kaina metams buvo 18 frankų. Prie milžiniško kainos atpigino francūzų spaudoje prisidėjo Emil de Girardin 1836. Iki to laiko francūzų laikraščių kaina, abelnai imant, siekie 80 fr. metams. Girardin tečiaus pradėjo leisti savo laikraštį *La Presse* už 40 fr. metams, ir turėjo negirdėtą pasisekimą. Nuo to laiko laikraščiai žymiai atpinga.

Anglijoje laikraščių kainų istorija ankštai surišta su laikraščių antspaudų istorija. Prieš 1836 m. kuomet už kiekvieno laikraščio egzempliorių reikėjo mokėti antspaudų (stempelių) mokesties 4 penus, vienas numeris abelnai atsiėjo 7 penai; numažinus gi 1836 m. antspaudų mokestį nuo 4 penų ant 1 peno, numerio kaina sumažėjo iki 3 penų, — tos kainos *Times* ir lig šios dienos laikosi. 1868 m. pasirodė laikraštis už pusę peno, ir bematant jį pradėjo sekti ir kiti laikraščiai, kaip: *Echo, Star, Sun, Morning, Morning Leader* ir *Daily Mail,* kuris dabar yra didžiausias dienraštis už pusę peno. Tečiaus šis laikraštis nieko neturi panašaus į kai-kuriuos francuzų pigius laikraščius, leidžiamus pamfletų pavidale, kurie tankiausiai priklauso nuo savo įžengiamųjų straipsnių, ir tik ačiu jiems randa visuomenėje parėmimą be didelių redakcijos išlaidų. *Daily Mail* yra labiau pranešimų dienraštis, vedamas augščiausiame styliuje, ir Anglijos spaudoj turi šiandien pirmaeilę reikšmę. Tasai dienraštis, pagalios, yra tiktai dalelė milžiniško laikraščių trusto, esančio šešių Harmsworth brolių rankose. Anglų savaitraščių numeris, abelnai, moka 1 peną; savitinės politiškos—literatiškos apžvalgos moka maž-daug 6 pensai*).

*) Norėčiau dar pridurti čia faktą, laikomą laikraštijos istorijoje tiesiog už curiosum, butent, prenumeratą mokamą daiktais, produktais. Tatai daroma, kaip žinoma iš Bret Harte'o, Marko Twaino ir kitų Amerikos humoristų pasakojimų, nuožmiuose Amerikos Vakaruose. Kad tečiaus tasai tvirtinimas nėra sąmojingo poeto prasimanymas ir, kad užmokesnis daiktais ir produktais buvo tikrai įsigyvenęs ir praktikuojamas, tatai parodo mums sujudinąs atsišaukimąs, atspauzdintas ant pirmutinio psl. laikraštyje New York Journal, Johno Zengero išleidžiamąjame (liepos 15 d. 1751). Tame atsišaukime jis primena, kad kurie-ne-kurie abonentai jau nuo 7 metų (!) nemoką prenumeratos ir, prisimindamas jiems apie užmokestį, arba, geriau sakant, apie jų skolą, padeda gale sekantį *P. S.*: "Gerbiamieji, jeigu neturite reikalingos sumos prenumeratai užsimokėti, pamąstykite taipgi ir apie bėdiną leidėją ir pasakykite savo žmonai: išsiųskime tam pavargėliui šiek-tiek miltų, arba kelis kumpius, sviesto, surio, vištų ir t.t. Tuotarpu pasielieku žemiausias jusų tarnas, John Zenger".

Ką dėl išlaidų, tai Escott (*England, its people, policy ant pursuits*) tvirtina, kad vieno įžymiausio Londono penny dienraščio išleidinėjimo biudžetas 1884 m. siekęs nuo 5,6 lig 6,8 miljonų frankų. Intikėsime toms skaitlinėms, jeigu prisiminsime sau politiškąjį ir ekonomiškąjį krizį Argentinoje, kuomet už dviejų dienų telegramas laikraštis *Times* mokėjo 37,50 frankų.

Iš vaisbos ir statistikos pranešimų, kuriuos skelbė Viennos *Neue Freie Presse* matome, kad šio laikraščio metinis biudžetas siekė 1,235,000 guldenų. Tą sumą sudaro sekamos pozicijos: Valdžios rinkliavos 252,000 guld. (mokesčiai 52,000 guld., laikraščių antspaudo (stempelis) mokestis 35,000 guld., mokesčiai nuo apskelbimų 14,000 guld., krasos ženkleliai 10,000 guld., kitokios ekspedicijos išlaidos 500 guld., ir antspaudų ženkleliai 500 guld.), redakcijos honorarai 250,000 guld., pensijos ir atlyginimai 45,000 guld., išvežiojimo išlaidos 5,000 guld., gratifikacijos ir tantiemos 25,000 guld., šviesa ir kuras 7,500 guld., buto nuoma 10,000 guld., įvairios kitokios išlaidos 20,000 guld., laikraščio popierįs 500,000 guld., spauzdinimo darbas 120,000 guld. Padalinus tą visą sumą, išpuola metams vienas egzempliorius 30 guld., bet kadangi skaitytojas užsimokėjo tiktai 18 guld., todėl atsirado 12 guld. nuostolio, arba 40 *nuošimtį visų išleidinėjimo išlaidų turėjo pridengti incigos už apskelbimus.*

Panašias sąskaitas duoda ir kiti laikraščiai. Tatai parodo, kaip be pamato yra nuomonės tų žmonių, kurie priešinasi talpinimui inseratų politiškuose dienraščiuose. Savo laiku Lassalle reikalavo, kad busiamoj demokratų valstijoje butų uždrausta visiems dienraščiams talpinti kokius-nors apskelbimus, ir kad tasai skyrius priklausytų tik laikraščiams, leidžiamiems valsčiaus ar valdžios pinigais. Klausimas apie atėmimą iš dienraščių apskelbimų skyriaus ir paėmimą jų valdžios monopoliun buvo kelis sykius gvildentas spaudoje, taipgi ir parlamente. Tą projektą nesenai labai rėmė ir Treitschke savo paskaitose apie politiką*). Treitschke skaito "kiaurai nenaturališku dalyku" suvienijimą dienraščio, turinčio pildyti politikos uždavinius, atstovauti ir propaguoti tulas partijines idėjas, su inseratų skyriumi. Kad apskelbimai — sako Treitschke — visokių kurpių ir siuvėjų neturi nieko bendra su politika, kiekvienas turi tatai pripažinti".

Suprantamas dalykas, kad mes visai nemanome čia ginti perdėjimo ir silpnų apskelbimų pusių; mums eina čia juoba apie patį principą: leistina, ar neleistina politiškai kasdieninei spaudai talpinti apskelbimus. Apie tai galima ir šiaip, ir taip manyti. Bet kas troškta, iš vienos pusė, turėti kasdieninę spaudą tokią, kuri butų augštai išsitobulinus, rimtai vedama, turėtų parinktą turinį, o, iš kitos pusės, nori atimti apmokamus apskelbimus iš kasdieninės spaudos, tas privalėtų atkreipti savo atydą į tai, kad sykiu abiejų tų troškimų inkunyti jokiu budu negalima. Jeigu atimsime iš laikraštijos apskelbimus, tai ji turės arba nepaprastai pakelti prenumeratą, taip jog laikraščiai pasidarytų prieinami tiktai kuriems-ne-kuriems išrinktiesiems, arba taip turėtų susimažinti jųjų turinys, o formatas taip susisiaurinti, kad spauda butų priversta grįžti vėl į primitivį savo skurdą.

*) Heinrich von Treitschkė: "Vorlesungen über Politik". Leipzig, 1887. Tomas I, pusl. 177.

(Toliaus bus).

PARSIKVIES BURIUS SVEČIŲ.

Tat amžins namas — giria slėpininga....
Kur tavo sveteliai? — visi išlekiojo.
Atėjo žiema šalta, tokia audringa;
Baltas sniegas krito, žemę pašarvojo.

Na, neverk gi brangioji! Nedejuok taip skaudžiai!
Matai, tavo ašaros į ledą virto.
Šalta, tai šalta; bet kodėl taip nuliudai? —
Tasai liudnumas tavo jiegas pakirto.

Geriau pajudink galingas savo šakas
Ir nukrėsk tu tą ledą nuo savo pečių.
Šitai ir saulutė šukuojasi kasas....
Parsikvies jinai burius linskmųjų svečių.

Menkatis.

Vėliausios Žinios.

DANIJOS KARALIUS KRITO ANT GATVĖS NUO APOPLEKCIJOS. Pereitą seredą, Danijos karalius, Friderikas VIII, grįždamas iš pietinės Europos, kur jis važinėjo gydytis, užvažiavo Hamburgan ir čia sustojo hotelyj su savo šeimyna. Karalius važinėjo incognito, — vadinas, kaip paprastas pylietis. Vakare pats vienas, persirėdęs, išėjo pasivaikščioti gatvėmis. Netrukus krito ant šaligatvio nuo apopleksijos. Niekas jo nepažino, tad pašaukta ambulansą ir nugabenta jį ligonbutin, kur neužilgio jis numirė, taippat niekeno nepažintas. Karaliui negrįžtant hotelin, jo šeimyna pradėjo nerymauti ir pradėta jo ieškot. Surasta ligonbutyj jau negyvą. Kuną pargabenta viešbutin, ir neužilgio išvež į Daniją.

Friderikas VIII gimė 1843 metais, apėmė Danijos sostą 1906 metais po savo tėvo Kristijono IX.

Danų karaliaus šeimyna turi labai plačius giminystės ryšius visoj Europoj.

UŽPUOLĖ TRAUKINĮ IR IŠLUPO 140 TUKSTANČIŲ DOLIERIŲ. 15-to gegužės, netoli Hattiesburg, Miss. du užmaskuotu plėšiku sustabdė traukinį apie pusiaunaktį, išplėšė dinamitu geležinę kasą ekspresinio vagono, paėmė $140.000 pinigais ir pabėgo, užsėdę ant arklių. Pasažieriams nieko nedaryta.

APIE 2000 GYVULIŲ SUDEGĖ. Pereitos seredos rytą užsidėgė krautuvė šieno Kansas City stockjarduose, ugnis greit prasiplatino ir apie 2000 gyvulių daržinėse sudėgė.

VIETINĖS ŽINIOS.

Protestai prieš ateivystės aprubežiavimą. 18 gegužės vakare Union League Kliube atsibuvo posėdis, kuriame dalyvavo reprezentantai 16 įvairių tautų. Apkalbėta, kokiais budais sukelti pasekmingą protestą prieš Dillinghamo billių, varžantį ateivius. (Žiurėk apie tai plačiau ant 4 pusl. "Varžymas Immigracijos"). Posėdyj dalyvavo daug žymių amerikonų, o viso judėjimo vadovu yra žinomas milijonierius A. A. McCormickas. Lietuvius atstovavo Dr. A. L. Greičunas, pirmsedis Immigracijinio Komiteto Chicagos Lietuvių Dr-jų Sąjungoj.

Nutarta 19-to gegužės, vakare sušaukti milžiną viešą massmitingą Auditorium teatre, kur bus užgirta rezoliucija prieš varžymą immigrantų teisių. Išrinkta taipgi komitetą iš visų tautų, kuris, vadovaujant p. McCormickui, nuėjo pas miesto majorą Harrisoną ir pakvietė jį pajudint šį dalyką miesto taryboj. Miesto taryba jau užgyrė protesto rezoliuciją.

Didžiausios pramonės vietinės organizacijos, kaip: **Association of Commerce** ir **Civic Club** taip pat prie abelno protesto žada prisidėti.

Lietuvių protestas, Chicagos Lietuvių draugijos, susirišę į vienią Sąjungą aprupinimui įvairių svarbesnių musų reikalų ir tam tikslui išskyrę įvairius speciališkus komitetus, gyvai atsišaukė, užgirdę nuo savo immigracijinio komiteto pirmsėdžio pranešimą apie Dillinghamo bilių. Direktorių vardu išnešta sekančią rezoliuciją prieš ateivystės varžymą:

RESOLIUCIJA,

užgirta Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjungos.

Kadangi, pračjusiais laikais Suvienytų Valstijų gyventojai nuolatai apreikšdavo savo užuojautą visiems judėjimams, turėjusiems savo tikslu užvesti demokratiškų principų tvarką kitose šalyse ir suteikdavo tokiems judėjimams savo piniginę ir moralę paramą; ir

Kadangi, Senato bilius 3175, žinomas kaipo Dillinghamo bilius, pataria ištremti, be teismo tyrinėjimo, kiekvieną ateivį, kuris, čia gyvendamas, tartųsi priešais svetimų viešpatysčių valdžią, ir tuomi verčia musų valždią siųst atgal,—tankiai neišvengiamos mirties žiotysna,—ne tik lyderius, bet ir paprasčiausius šio judėjimo pasekėjus; ir

Kadangi, šitas pats bilius ir jo pataisymas No. 22527, vadinamas Burnett'o bilium, reikalaudamas nuo ateivių skaitymo - rašymo egzamino, nesuteikia šiai šalei jokio didesnio apsigynimo nuo defektiškų, kriminališkų, ar ligustų kliasų, bet atpenč, priešingai šios šalies pripažintai tendencijai ir politikai, užkerta kelią daugumui ateivių, galinčių buti auka politiškų persekiojimų; ir

Kadangi, Dillinghamo biliaus reikalaujama ateivio ypatos indentifikacija, kas yra ne kas kitas, kaip pradžia neamerikoniškos pašportinės sistemos; todėl to viso dėlei

Nutarta, kad mes, Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjunga, reprezentuodami suviršum 50,000 Chicagos lietuvių, raginame Tautos Atstovus nedaleisti šiam biliui virsti teise, ir toliaus

Nutarta, kad šio nutarimo kopijos tebuna pasiųstos Suvienytų Valstijų Prezidentui, Komercijos ir Darbo Sekretoriui ir Chicagos miesto atstovams Kongrese.

Vardan Lietuvių Draugijų Sąjungos Chicagoj

Direktorių Taryba,

per:

J. J. Elias, Prezidentas.
J. J. Hertmanowicz, Sekr.
Dr. A. L. Graičunas, Prez. Immigracijos Komiteto.

IŠ DRAUGIJŲ JUDĖJIMO.

Keistučio Budavojimo ir Skolinimo bendrovė, ant Bridgeporto, 9 d. gegužės, Ridiko svetainėj, atidarė 44-tą savo seriją. Tą patį vakarą paimta apie 66 numerius naujos serijos. Bendrovės reikalai, kaip pranešė jos pirmininkas, p. Butkus, eina labai gerai. Šita bendrovė yra turtingiausia visoj Chicagoj. Patėmyta, kad čia priguli netik suaugę vyrai, bet teipgi merginos ir visai dar jauni vaikinai.

35-ta S. L. A. kuopa pereitą nedeldienį atlaikė savo mėnesinį susirinkimą Ridiko svetainėj ant Bridgeporto. Nežiurint į lietingą orą kuopon atsilankė ir prisirašė 6 nauji nariai, keli pasiėmę tukstantines posmertines. Didesnė dalis—jauni, gražus vaikinai. Nutarta įsteigti šioj kuopoj bent kas bertainį teip vadinamus "initiation" (įstojimo) vakarus officiališkam priėmimui naujų narių. Išrinkta komisija apdirbs tam tikrus planus.

22-ra TMD. kuopa, ten pat atlaikė savo priešseiminį mitingą. Užgirta inešimai 5-am TMD seimui ir suteikta instrukcijos kuopos delegatams, kuriais liko: advokatas Bračulis ir St. Tananevičia. Daugelis narių, gavę žinią apie tai, kad netrukus bus vėl dalinamos TMD. nariams knygos (kun. J. Žilinsko raštai ir Dro Garmaus paskaitos) užsimokėjo savo užvilktas mokestis. Išreikšta geidimą, kad TMD. Seimas užsiimtų paminėjimu Duonelaičio 200 metinio Jubilėjaus, kuris išpuls 1914 metais.

Pereitą sąvaitę sušaukta susirinkimą Centro Komiteto čikaginių TMD. kuopų, kuriame išreikšta norą, kad Chicagoj butų vienas TMD. Centro Valdybos narys, pasiremiant tuom, kad Chicagoj yra officialis butas T. M. Draugijos (Home Office) sulyg jai suteikto čarterio ir kad Chicago yra didžiausiu centru TMD. kuopų. Išrinkta Chicagos centro kuopų valdybą, kurios pirmininku aprinkta p. M. Dudą, sekretorium p. St. Tananevičią, p. J. Biežis liko išdininku. Sekantis susirinkimas bus ten pat 14 birželio vakare.

"Aušra" savo svetainėj pereitą nedeldienį turėjo paskaitą "Apie Turkus". Skaitė "Lietuvos" redaktorius, p. L. Šernas. Lietus ir bjaurus oras sulaikė publiką nuo skaitlingesnio atsilankymo.

Ant 18-tos gatvės, Apveizdos Dievo parapijinėj svetainėj pereitą nedeldienį po piet atsibuvo Dr. L. Greičuno paskaita apie sveikatą ir džiovą illiustruota paveikslais. Įžengą padarė pats vietinis klebonas, kun. Stefanavičius, žadėdamas surengti panašias populiariškai mokslišskas paskaitas kiekvieną nedeldienį, jeigu publiką tik panorės tuom interesuotis. Žmonių buvo į porą šimtų.

Nuo Aušros Dr-jos.

Žieminis sezonas "Aušros" vakarinės mokyklos baigias 15 gegužio, o nuo 22 dienos gegužio prasidės vasarinis sezonas, kuris trauksis 3 mėnesius.

Vasaros laike bus šie mokyklos skyriai: 1) angliškos kalbos ir 2) Aritmetikos. Bet jeigu atsiras pakaktinas skaičius norinčių lavintis kitokioj šakoj mokslo, tai Aušros Dr-ja įkurs reikalaujamą skyrių.

Aušros Apšv. Komisija.

Lietuvių Pardavėjų Kliubas turės savo įvairintą vakarą 19-to gegužės, Slave svetainėj, ant Town of Lake. Rengėjai žada gražų ir žingeidų programą.

Atsiliepimas.

Užpereitame "Lietuvos" numeryj tilpo žinutė buk vyras pabėgo, o pati mirė, palikdama kudikį keturių mėnesių; tėvas kudikio Mikas Jonaitis. 'Tas netiesa. Mes prasišalinom vienas nuo kito du metai suviršum atgal, nes negalėjom sugyventi. Katras buvome kaltas tegul Dievas mus teisia, prieš žmonis negalima išsiteisinti. Per du paskutiniu metu ta moteris ne su manimi gyveno, tai ir kudikio tėvas ne Jonaitis.

Mikas Jonaitis.

Nuo West Side. Mums praneša, kad

Jonas Linkevičius pirko lotą už $1000 ant 22-ro place, tarp Oakley ir Western ave. ir pradėjo statyt naują 3 augštų namą už $6000.

Karolis Preidis, ten pat, šale Linkevičiaus, teip pat pirko tukstančio dolierių lotą ir pradėjo statyt namą 3 augštų, 6 pagyvenimų, kuris prekiuosiąs $10.000.

Jonas Lukošiunas nupirko namą ant 2241 W. 23 place už $2000 ir čia perkels savo pieninkystės biznį (Milk Depot).

Iš Cicero. Kazys Kizas nupirko murinį namą 2 augštų nuo Frank Meškovskio, 1515 So. 49th ave. už $5200.

Motiejus Janulis pirko medinį namą už $2400 ant 8846 Vincenness Road pietinėj miesto dalyj.

Šias visas nuosavybes pirkta per tarpininkystę Bagdžiuno Bankos ant West Side.

Iš Kensingtono. Nesenai čia atsidarė lietuviška aptieka po num. 339 Kensington ave. Savininkais aptiekos yra p. S. Vilimavičius ir B-vė. Prie jos atidarė savo offiso šaką Dr. Adomas Juška. Daktaras davažinės į šitą offisą tik nedeldieniais.

Išvažiuoja gydyties. Kunigas Norb. Lukošius, Šv. Mikolo Arkaniolo parapijos klebonas, ant North West Side, susirgo džiova ir šią savaitę, pagal daktarų patarimą, žada apleisti parapiją ir bent du mėnesiu gydytięs sausu Kolorados oru. Apie tai jis pranešė pereitą nedeldienį ir savo parapijonams.

Perkėlė offisą. Advokatas, p. F. P. Bračulis, perkėlė savo offisą didmiestyj (down town) iš Atwood Bldg, Clark ir Madison gatvių į 1107—1114 Stock Exchange Bldg, po num. 30 North La Salle st.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Kantui, Stegere. Raštas ne laikraščiams, todėl nuėjo gurban. Panašius siųskie Tamista stačiai merginai, bet ne laikraščiams.

P-ui F.. Petrylai, Grand Rapids, Mich. 1 akras žemės išnešša truputį daugiau, negu trečdalis dešimtinės; 80 akrų bus 29 ir pusė dešimtinių.

P-ui K. Vasiliui. Latinų Amerika vadinasi Pietinė ir Viduriné Amerika todėl, kad ten daugiausiai apsigyvenę ainiai Hišpanų ir Portugalų ir tokios pat kalbos viešpatauja; gi Hišpanai ir Portugalai priguli prie latinų tautiškos giminės. Šiaurinėj Amerikoj (Suvienytose Valstijose ir Kanadoj) viešpatauja anglų kalba, ir kontrolę turi Anglo-saksai, todėl kitaip ją galima pavadinti anglo-saksų Amerika.

SVARBUS MATEMATIŠKAS KLAUSIMAS.

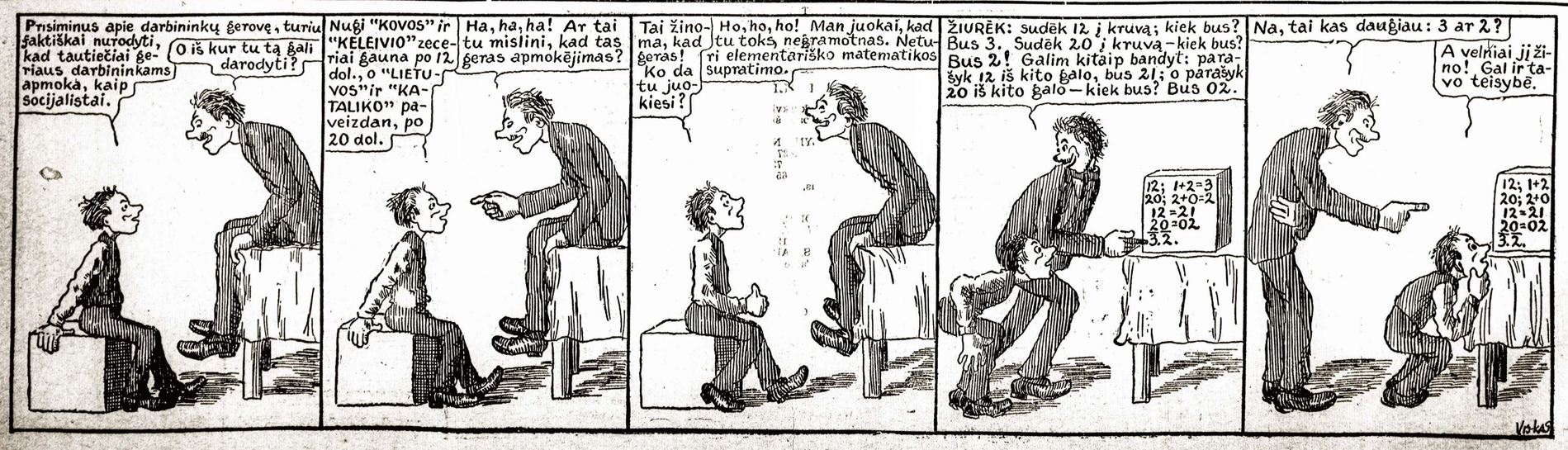

APGARSINIMAI.

NUDAVĖJAS KALĖJIME.

William Fink iš Brooklyno, N. Y. tapo nuteistas 4 mėnesiams kalėjiman prie sunkių darbų už sufalšavimą svetimo vaizbos ženklelio (trade-mark) gerai garsinamų pigulkų. Teisėjai išdavė tokį nusprendimą netik dėlei paties Finko nubaudimo, bet teipgi persergėjimui kitų nuo panašaus pasikėsinimo. Mes kelis sykius jau atkreipdavom atydą skaitytojų į kaikurių papratimą imituoti senus, žinomus šeimyniškus vaistus netikusiais naujais dirbiniais. Yra daug imitacijų gerai žinomo Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixiro todėl, kad šitas vaistas turi savo didelius nuopelnus. Jis privalo but vartojamas pilvo ir jaknų maladijose; jis pagelbes jauniems ir užsisenėjusiems žarnų užsikimšimams, galvos skauduliuose, nusilpnėjime, nerviškume ir stokoj apetito. Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

PUIKI VIETA ANT RANDOS.

Naujas namas ir 5 akrai žemės pigiai ant randos ar pardavimo. Chicagos priemiestyj, ant 109-tos gatvės ir Kedzie ave., prie miestelio Greenwood Park, netoli Šv. Kazimiero lietuviškų kapinių. Iš čia galima važiuoti Chicagon strytkarais už 5 centus, arba geležinkeliu, kurio stotis tik du bloku atstu. Sveikas oras, graži vieta ir ant 5 akrų žemės, galima laikyti karvę, vištas ar kiaules ir išrinkti iš to daugiau, negu randa kaštuoja, arba galima užsodytį žemę bulvėmis, daržovėmis, ar kitais javais ir išrinkti savo randos pinigus. Dabar laikas žemę dirbti, taigi pasiskubinkite. Atsišaukite į

A. OLŠEVSKIO BANKĄ,
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Draugijų Reikalai.

4-tas DIDELIS PIKNIKAS!
parengtas Dr-stės Šv. Mykolo Arkanjuolo No. II, atsibus nedėlioj, 26 d. gegužio, 1912 m., Shuths Grove (darže), Riverside, Ill. Pradžia 9 val. ryto. Inžanga 25c poral.

Užprašom visus lietuvius ir lietuvaites; senus ir jaunus, bus šalto alaus, gardžios arielkėlės, kvepiančių cigarų ir kitų smagurių. Muzykė partraukta nuo Kirsnos Tilto, kuri visus puikiai palinksmins.
Komitetas.

Važiuodami imkite Metropolitan Elevatorį iki Marshfield avenue, o iš ten Garfield Elevatorį iki 48-tai ave. arba 52-rai ave., o tada La Grange karą kuris davėž iki daržui.

DIDELIS METINIS PIKNIKAS
parengtas Draugystės Šv. Petro ir Povylo, atsibus nedėlioje, 26 d. gegužio (May), 1912, Antano Zopelio darže, Summit, Ill. Prasidės 9-tą val. iš ryto. Inženga 25c poral.

Maloniai užkviečiam visus lietuvius ir lietuvaites ant musų viršminėto Didelio Metinio Pikniko, kuris bus vienas iš puikiausių lietuviškų Piknikų.
Komitetas.

DIDELIS METINIS PIKNIKAS
parengtas Draugystės Sunų Lietuvos Vakaruose, atsibus ketverge, 30 d. gegužio šMay), 1912, (Decoration dienoje, Justice Park, Archer ir Kean av.

Piknikas prasidės 9-tą valandą iš ryto. Inženga 25c poral.

Užprašome visus lietuvius ir lietuvaites kuoskaitlingiausiai atsilankyti ant musų pikniko. Visas pelnas eis ant naudos Tautiškų Kapinių.

Su godone, *Komitetas.*

Pasarga: Nuo North Side, Ashland iki Archer ave. Imkite Archer Limits ave. karus ir važiuokite iki karas sustos, paskui paimkit Joliet karus ir išlipkite ant Kean ave. Nuo Town of Lake 47 st. karą, nuo Bridgeporto 35 arba 31 gatvės karais.

ANTRAS METINIS BALIUS
parengtas Draugystės Lietuvos Mylėtojų, atsibus nedėlioje 19 d. gegužio (May), 1912, Freiheit Turner svet., 3417-21 So. Halsted st. Balius prasidės 5 val. po pietų, įženga 25c poral. Maloningai užrašom visus lietuvius ir lietuvaites ant šio iškilmingo baliaus. Muzika griež visokius lietuviškus ir amerikoniškus šokius kuopuikiausiai ir merginos su vaikinais sušilę, galės gauti atsigerti skaniai surugusio alaus namie daryto, saldaus vyno iš rugštų spangolių, ir gerų cigarų, padarytų iš kopustų lapų, ir daugiaus kitoniškų svalginančių gėrimų. Balius bus su gražu programu (Grand March) ir trauksis iki vėlaus vakaro. *Komitetas.*

PYRMAS PIKNIKAS
Dr-stės Lietuvių Tvirtybės iš Cicero, Ill., atsibus 26 dieną gegužės (May), Bergman's daržė, Riverside, Ill. Piknikas bus surėdytas su šokiais, dainomis ir kitokiais pasilinksminimais dėl enų ir jaunų, ant kurio širdingai užprašo dr-stė Lietuvių Tvirtybės, atsilankyti visus lietuvius ir lietuvaites iš Chicagos, Ill. ir visų apylinkių miestelių. Pradžia 9 val. ryto. Inžanga 25c. poral. Su godone prot. rašt.
F. Strelčiunas, **1527 — 48 Ct., Cicero, Ill.**

10-tas IŠKILMINGAS VAKARAS
Sąjungos Lietuvių Pardavėjų, **su programu, pažymėjimui 5 metų sukaktuvių. Nedėlioj, 19 gegužės (May), 1912 m., Slave svetainėj, ant 47-os ir Winchester ave., ant Town of Lake. Inžanga 25 centai.**

Bus trumpos prakalbos, dainos, deklamacijos ir perstatymas Driskio, paskui šokiai su programu. Visus kviečiame atsilankyti. Kviečia *Komitetas.*

EAST CHICAGO, IND.
Puikų balių rengia ***Tėvynės Mylėtojų Draugijos*** **127 kuopa, subatoj 25 d. gegužės (May) 1912 m., J. Krupo svetainėj, Baring ave. ir 150-th st., East Chicago, Ind. Prasidės 5 val. po piet ir trauksis iki velybos nakties. Inžanga 25c poral.**

Širdingai kviečiame lietuvius ir lietuvaites. Bus sulošta puikus monologas, deklamacijos, skrajojanti krasa su išlaimėjimu puikių dovanų. Bus ir kitoki žeidimai. Taipgi muzika iš Paryžiaus. Visiems bus linksma.
Pasarga. **Šitas balius buvo rengtas ant 30 d. gegužio (Decoration Day), bet miesto valdžiai uždraudus, liko perkeltas ant gegužio 25 d. Tikietai, kurie parduoti ir parsiduos dėl Decoration Baliaus, bus geri ant šito augščiaus minėto baliaus. Su pagarba** *Komitetas.*

Pajieškojimai.

Aš Ona Brackienė pajieškau savo vyro Kazimiero Brackaus, paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Kaltinėnų vol., Girdiškės parap., Maldunų sodos. Jo adresas Amerikoj buvo toks: Kaz. Brackus, 7020 S. Canal st., Chicago, Ill. Aš atvažiavau iš Lietuvos, prašau duotį žinią šiuo adresu:
Ona Brackienė,
22 Snow st., Fitchburg, Mass.

Pajieškau savo draugų Juozapo Mišikinio ir Petro Urbano. Juozapas Mišikinis 4 metai atgal, girdėjau, gyveno Chicagoj, Ill. ant Dixon str., o Petras Urbonas, girdėjau, gyveno Muddy, Ill. Abudu paeina iš Kauno gub., Novoaleksandravo pav., Dusetų parap., J. M. sodos Janavos, P. U. sodos Bikeliškiu. Prašau juos pačius, ar kas apie juos žino, atsišaukti ant adreso:
Izidorius Jasiunas,
P. O. Box 193, Vandergrift, Pa.

Pajieškau draugo Jono Pušinsko, Kauno gub., Telšių pav., Šatijų par., Mosiedės vol., sodos Lukošaičių. 6 pėdų, juodbruvis, pailgo veido, sveria 200 svarų. 5 metai atgal apleido tėvynę ir prlbuvo Brooklynan, kur gyveno 2 metu ir 6 mėn. Meldžiu pranešt, bus gausiai už tai atlyginta.
Antanas Viskontas,
21 Bridge st., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau brolio Felikso Matuzo, 12 metų Amerikoj, Kauno gub., Raseinių pav., Šidlavos. Iš Naukaimio. Pirma gyveno Worcester, Mass., dirbo dratinėj. Turiu svarbų reikalą. Duosiu $2 atlyginimo, kas praneš jo adresą.
Frank Matuzas,
3249 So. Union ave., Chicago, Ill.

Pajieškau draugo Petro Šimulyno iš kaimo Aušgirio, Batakių par., 18 metų Amerikoj. Turiu svarbų reikalą; atsišaukit antrašu:
J. Barzinskis,
P. O. Box 206, Argo, Ill.

Pajieškau Antano ir Juozo Zigmantų iš Paluobių kaimo, Tamošbudžio gmino, Naumiesčio pav., Suvalgų gub. 14 metų kaip iš Lietuvos. Pirmiau gyveno Anglijoj, dabar, girdėjau, Amerikoj. Turiu labai didelį reikalą. Atsišaukit prie:
Antanas Endziulis,
3211 Union ave., Chicago, Ill.

Pajieškau brolio Antano Vaškevičiaus, 12 ar 13 metų, kaip Amerikoj, 5 metai ženotas, pirmiau gyveno New Britain, Conn. Paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Kražių vol., Daukintiškių sodos. Meldžiu atsišaukti, ar kas kitas tegul praneša tokiu adresu:
Mrs. Petronelė Augustinienė,
R.R. No. 2, Box 48, Edwards, Ind.

Pajieškau Antano Rimkaus, kurs gyveno 842 W. 33-rd st., Chicago, Ill. Amž. 28 vidutinio ugio, svėrė 180 svarų geltonų plaukų, plikas, turi dedervines ant kairės rankos. Jisai yra su manim susižiedavęs, "license" yra išimta ir vestuvės turėjo buti Šv. Jurgio parapijoj Gegužio 7, 1912. 4-tą Gegužio išėjo iš namų ir daugiau negryžo. Antanas Rimkus paėna iš Kauno gub., Panevėžio pav., Naujamiesčio parap., Berčiunų Kaimo. Kas apie jį ducs man žinią, prisiunčiant jo tikrą adresą, gaus $15.00 dovanų.
Jieva Zauniutė,
3248 S. Morgan st., Chicago, Ill.

Reikalavimai.

DARBININKAI REIKALINGI.
Reikalaujame agentų įvairiose Suv. Valstijų ir Kanados šalyse, pardavinėjimui musų auksinių, sidabrinių ir nikelio laikrodėlių, lenciugėlių mainieriams, farmeriams, fabrikų darbininkams ir t. t. Ant lengvo išmokėjimo po $1 ar $2 į mėnesį. Mokame geras savaitines algas. Paminėkit, rašydami, savo dabartinį užsiėmimą ir kiek algos dabar gaunat. Tik blaivus ir sąžiniški vyrai teatsišaukia.
North American Sales Company,
Box 954 — Dept. 71, New York, N. Y.

REIKALINGI: ŠIRMONAI, JARDMONAI IR SLEDŽERIAI GELŽGALIŲ JARDUOSE. GEROS ALGOS. LANSKI, 2117 SO. JEFFERSON ST.

TUOJAUS REIKALINGA
keletas mėsininkų darbininkų ir vienas knygvedys mokąs vesti knygas ir skaitlines į Lawrenco Lietuvių Kooperacijos krautuvę. Užmokėstis gera ir darbas ant visados. Kreipkitės tuojaus
P. ŠIMONIS,
101 Oak st., Lawrence, Mass.

Reikalauju vieną lietuvį darbininką, kuris galėtų dirbti farmoj. Gera mokestis, darbas visados. Atsišaukit adresu: Jos. Sharkey, Wayne City, Ill., Wayne, Co.

Reikalauju kriaučių prie vyriškų ir moteriškų drapanų siuvimo. Geras užmokesnis dėl gero darbininko, ir darbas ant visados. Teipgi mokau kirptie moteriškas ir vyriškas drapanas pagal naujausią sistemą, už labai mažą kainą. Atsišaukit tuojau pas L. Geležinis: 4601 So. Hermitage ave., Chicago, Ill.

Reikalaujam darbininkų į Wisconsin'ą į liejyklų (foundry's) darbą, darbas ant visados. Reikia taipogi darbininkų į farmas ir mieste. Atsikite šiuo adresu: **Asping and Sweet,** 503 W. Madison st., Chicago, Ill.

Reikalingi agentai, geram vyrui mokėsim gerą algą ir duosim gerą propoziciją. Atsišaukit tik laišku:
Chas. Urnich,
154 W. Randolph st., Chicago, Ill

Ant Pardavimo.

TĖMYKIT!
Čia rasi darbo, kiek nori.
Parsiduoda lotas ir dirbtuvė (kalvė) su visais įrankiais visai pigiai. Geras kalvis gali čia labai puikiai pragyvent ir pinigų susidėt. Pardavimo priežastis — savininkas atsiskyrė su šia pasaule. Norėdami daugiau žinių gauti, kreipkitės šiuo adresu:
G. Swingart Co.,
46 Wellston, Mich.

GARY, INDIANA LOTAI.
Nepirk niekur, pakol nepasimatysi su mumis. Męs esame **Generališkame Real Estate Biznyje** per daugelį metų ir visą laiką apsigyvenę Chicagoje. Męs parduodame Lotus ir Namus po visą miestą Gary. Męs statome namus po orderio ir skolinam pinigus ant properčių tiktai. Farmas parduodame visur. Išsiuriname nuo ugnies ir nelaimės. Išduodame ir tvirtiname visokius dokumentus. Informacijos ir **Gary, Ind.** žemlapis dovanai.
CHAS. URNICH & Co. įkurta 1902.
Room 25 Metropolitan Block.
154 RANDOLPH ST., CHICAGO, ILL.
CHARLES URNICH, Lietuvių Notarijušas. Tel. Franklin 2200.

Pardavimui naminiai rakandai 4-rių kambarių, teipgi misinginė lova, parduosiu pigiai.
Mrs. Jones, 3417 Emerald ave.
1-mos lubos.

Parsiduoda šešių kambarių rakandai (forničiai) už pigią kainą. Reikalaujanti, lai atsišaukia po šiuo antrašu: 3327 Lowe ave.

Geras pianas už $85.00, naujausio stiliaus mahogoninio medžio, puikiam stovyje. Turi mandolinos pridėčką labai dailaus balso, preklavo $350.00, kada pirkom. Reikalaudamas pinigų, turiu parduot. Užeikit vakarais arba bile laiku nedėldieniais: W. C. Newman, arti Parnell av., 542 West 60th St., Chicago, Ill.

Parsiduoda, žemiaus prekės, ant 3213 Wallace st., 2 augštų namas, 8 koras ir 3 flatai. Kitas po num. 3215 teipgi 2 augštų su 2 pagyvenimais po 6 kambarius. Abudu parduosius greitai už $3900. Randos atneša $53. Mrs. E. Heine, 6635 May st.

Parsiduoda ant 21 place arti Leavitt gat. 3 augštų, 2 metai, kaip pabudavotas, medinis namas gerame padėjime, gatvės iščementuotos ir išmokėtos po 4 kambarius kiekvienam pagyvenime metinė randa $366.00, kaina $3100.00. Dėl artesnių žinių kreipkitės į musų ofisą: Z. S. Mickevič, 2342 So. Leavitt st., Chicago, Ill.

Parsiduoda ant 25 gat., arti Leavitt gat. 3 augštų murinis namas, 3 pagyvenimų po 5 kambarius maudynės, gazas, kietos padlagos visuose kambariuose, metinė randa $540.00, kaina $5200.00, kreipkitės į Z. S. Mickevičio ofisa, 2342 So. Leavitt st., Chicago, Ill.

Iš priežasties pirkimo farmos parsiduoda kampinis saliunas (karčiama) už prieinamą kainą. Biznis eina gerai, nes randasi ant kampo, kur suseina iš visų pusių karai ir tiršta lietuvių ir kitų tautų apgyventoj vietoj, teipgi daug dirbtuvių toj vietoj yra. Arčiaus dažinoti kreiptis adresu: 2300 So. Halsted st.

Kas apsilankysit į Gary ir norėsit budavot sau namus, kreipkitės prie savo tautiečio, kurs suteiks jums prietelišskas rodas ir pabudavos kuogeriausia. Kontrakterius gyvena savam name:
Jonas Misunas,
16 ave. 1600 Adams st., Gary, Ind.

Parsiduoda labai pigiai Kriaučių Šapa su visais įrankiais prie to darbo. Pardavimo priežastis — mirė jos savininkas. Norintįs pirkti tsikreipia šiuo adresu: Mrs. Anna Juknienė, 1620 So. Union st., Chicago, Ill.

Parsiduoda ant 23 Place, arti Oakley ave., prieš lietuvišką bažnyčią, 3 augštų murinis namas, 3 pagyvenimai po 6 ir 7 kambarius, maudynės, gazas, labai geram padėjime, metinė randa $600.00, kaina $5600.00. Kreipkitės į J. Bagdžiuno Banką, 2334 So. Oakley ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda ant 23 street arti Oakley ave., 2 pagyvenimų murinis namas, po 4 ir 5 kambarius, ir dykas lotas, šale, prisodintas puikiais medėliais, metinė randa $275.00, kaina už viską kartu $3500.00. Kreipkitės į J. Bagdžiuno Banką, 2334 So. Oakley ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda ant 23 street arti Oakley ave., 3 augštų murinis namas, 3 pagyvenimai po 4 kambarius, maudynės, gazas, augšta pastogė džiauti drapanom ir teip abelnam susidėjimui, skalinis stogas, metinė randa $468.00, kaina $4500.00. Kreipkitės į Bagdžiuno Banką, 2334 So. Oakley ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda ant Oakley ave. arti 23 Place, 4 aukštų murinis namas, 4 pagyvenimai po 6 kambarius, kogeriausiam padėjime, gatvė iščementuota ir užmokėta, namas vertas $8000.00, metinė randa $720.00, kaina tik $6500.00, lengvos išlygos. Kreipkitės į J. Bagdžiuno Banką, 2334 S. Oakley ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda ant 23 street ir 22 Place, terp Western ir Oakley ave., platus ir ilgi lotai už numažintą kainą, ant labai lengvų išlygų, $100.00, ant syk, o paskui po $10.00 ant mėnesio. Kreipkitės į J. Bagdžiuno Banką, 2334 So. Oakley ave., Chicago, Ill.

PARDUODU FARMAS.
Lietuvių kolionijoje Mason ir Lake apskričiuose, Michigan valstijoj, kur jau 105 lietuviai turi nusipirkę farmas. Ten turiu dar daug geros neišdirbtos žemės plotų parduoti. Taipjau turiu gyvenimų farmų su triobomis ir sodnais, žemę kuogeriausia, su moliu, juodžemiu ir smėliu maišyta. Parduodu lengvomis sąlygomis ir pigiai, norintiems longvais išmokėjimais. Rašykite tuojau, prisiųsiu dykai savo žemių žemlapį ir informacijų knygelę.
ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake County, Michigan.

Parsiduoda Lietuviškas saliunas (kampinis), su Svetaine Veselijoms ir Baliams ir kambariais (butu). Biznis gerai eina. Vieta nuo senai išdirbta. Laisniai tik $500. ant metų. Vieta labai smagi vasaros laiku; oras čystas, sveikas taip kaip Lietuvoj. Pardavimo priežasti savininkas eina į kitą biznį. Pasiskubinkit kas norit pinigų padaryt į trumpą laiką. 1346 So. 50-th ave., Cicero,, Ill. (Grant Works.)

Ant pardavimo grosernė su visais pritaisymais, lietuvių apgyventoje apygardoje; biznis nuo seniai išdirbtas. Atsišaukite pas savininką: Paul Jakosz, 1828 Canalport ave., Chicago, Ill.

O KAS ČIA?
5 tuzinai gražios popieros laiškams rašyti, su gražiais pasveikinimais, dainelėms, eilėms ir t. t. 1 tuzinas už 25 centus. Taipgi reikalauju agentų ir moku jiems gerą algą. Atsišaukit negaišinant laiko, laikas pinigus kaštuoja:
F. F. STATKUS.
304 *Benkert place, Philadelphia, Pa.*

"LIETUVOS" AGENTAI.

Pas šiuos mus agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ar ant pusės metų ir užsimokėti.

BROOKLYN, N. Y.
J. Ambrozėjus, 120 Grand st.
Vincas Daunora, 229 Bedford Ave.
A. Lesniauskas, 900 Rogers ave.
P. Plėnas, 102 Grand st.

BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 1834 N. Castle st.
Vincas Želvis, 603 So. Paca st.

CAMBRIDGE, MASS.
Pet. Batkevičius, 877Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
J. I. Bagdžiunas, 2334 S. Oakley ave.
Ad. Gimbutas, 3036 Union ave.
Antanas Grišius, 708 W. 17th Pl.
J. Janušas, 2015 Canalport ave.
Zen. Jucevicze, 118 E. 115th st.
Vnic. Linka, 1813 String st.
J. A. Rimkus, 920 W. 20th Pl.
Vinc. Stulpinas, 921 — 33rd Pl.
Jonas Visockis, 8139 Vincennes Rd.
A. Vizbaras, 3019 Parnell ave.
Petras Vaitiekunas, 827 — 33rd Pl.
P. Zmudzinavičia, 913 W. 32nd st.

CICERO, ILL.
A. K. Boczkus, 1318 So. 49th Ct.

HARTFORD, CONN.
Kar. Lesevičius, 40 Mulberry st.

HERRIN, ILL.
J. T. Adomaitis, Box 708.

INDIANA HARBOR, IND.
B. Yasiulis, 3604 Deador st.

LOS ANGELES, CAL.
P. O. Mankus, 3.9 Germain Bldg.

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, 14 Summer st.

McKEES ROCKS, PA.
Stan. Viltrakis, 207 Charters ave.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538.

NEW BRITAIN, CONN.
M. J. Cheponis, 510 Main st.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry st.

PETERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette st.

PLYMOUTH, PA.
S. Poteliunas, 345 E. River st.

PITTSBURG, PA.
Baltrušaitis Bros., 2400 Fifth ave.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd st.
J. G. Miliauckas, 1811 Wharton st.

PITTSTON, PA.
J. Kazakevičia, 103 N. Main st.

SHENANDOAH, PA.
T. Kryžanauskas, 38 E. Centre st.

SPRINGFIELD, ILL.
G. Tachilauckas, 1217 W. Jefferson st.

SO BOSTON, MASS.
Nek. Gendrolius, 224 Athen st.
J. G. Geguzis, 28 W. Broadway.
Paul P. Mikalauskas, 248 W. 4th St.
K. Yurgeliunas, 233 Broadway

SCRANTON, PA.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross ave.

ST. CHARLES, ILL.
Sim. Kiela, 575 W. 6th st.,

UNION CITY, CONN.
D. F. Elmaitis, 65 Brennan

WATERBURY, CONN.
Jur. Žemaitis, 827 [illegible] st.

MONTELLO, MASS.
B. P. Miszkinis, 35 Arthur st.

NEW HAVEN, CONN.
K. A. Makarevich, 255 Wallace st.

PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd st.

PATERSON, N. J.
Atkinds Bros., 273 River st.

PORTLAND, OREG.
Bowman News Agency.

ROCHESTER, N. Y.
Kaz. Dapshis, 210 Joseph ave.

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury st.
J. J. Kalakauskas, 121 Green st.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemekas, 778 Bank st.

WAUKEGAN, ILL.
Jos. A. Petroshius, 922 — 10th st.

KELIAUJANTIEJI AGENTAI.
Juozas Šlikas.
Jonas Dabulskis,
Simanas Kvietkauskas.
Jonas Kulis.
M. K. Wilkevicze.

KUR GAUTI "LIETUVĄ"

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

BROOKLYN, N. Y.
Jonas Bičkunas, 227 Bedford ave.
E. Fromes, 73 Grand st.
Ant. Jankauskas, 65 Hudson ave.
Balt. Juozupavičius, 222 Berry st.
Ant. Plochocki, 87 Grand st.

BALTIMORE, MD.
John Louis, 657 W. Baltimore st.
J. Zebrauckas, 112 N. Green st.

BUENOS AIRES, ARGENTINE.
Juozas Pauga, Calle Alldecova 463

CLEVELAND, OHIO.
P. Šukys, 2118 St. Clair ave.

CHICAGO, ILL.
Jonas Ilgaudas, 1613 So. Halsted st.
P. M. Kaitis, 1607 N. Ashland ave.
Zig. Mickevičia, 2342 S. Leavitt st.
M. J. Tananevičė, 670 W. 18th st.
Mike Valaskas, 345 Kensington ave.

ELIZABETH, N. J.
D. Bočkus, 211 First st.

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 101 Oak st.

VYDŪNO RAŠTAI.

Gaunami "Lietuvos" Knygyne:

1. Apsišvietimas, Filozop. turinis 30c
2. Gimdymo Slėpiniai 40c
3. Likimo Kilmė 40c
4. Musų Uždavinys 90c
5. Mirtis ir Kas Toliau 25c
6. Slaptinga žmogaus didybė ... 30c
7. Visatos Saranga 20c
8. Žmonijos kelias 20c
9. Jonuks Mergų bijas. Komedija 20c
10. Kur Prots 25c
11. Piktoji Gudrybė 20c
12. Probočių šešeliai. Dram. veik. $1.40
13. Tėviškė 20c
14. Lietuvos Varpeliai. Muz. veik. 45c.

Užsisakant virš minėtas knygas ir pinigus siunčiant, adresuokite teip:
A. OLSZEWSKIS,
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

KATASTROFIJA.
Pilnas aprašymas apie nuskendimą didžiausio laivo pasaulėje *Titanic* su visais paveikslais ir žmonių nukentėjimu laikė tos baisios nelaimės, atskirioje knygoje galima gauti, nusiunčiant 20c.
M. PALTANAVIČIA,
15 *Millbury st., Worcester, Mass.*
Kas užsirašys pas mane "Lietuvą" tas gaus šitą knygą dovanai.

"TARKA"

Juokų ir linksmybės mėnesinis laikraštis, leidžiamas bendrovės **Satyras,** New York'e.

Jeigu nusibodo liūdnumas ir norėtum prablaivinti protą, tai nėra geresnės gyduolės už "TARKĄ." Užsirašyk "TARKĄ" ir jai tarkuojant jausies, kad pajaunėjei ant čielo šimto metų. Skaitydamas "TARKĄ," jausi tiek smagumo kaip išgėręs tris bačkas alaus, arba suvalgęs dvi kvortas tarkuotų krienų.

Kiekvienas prisiuntęs doliarinę ir savo adresą, gaus "TARKĄ" per visą metą. Kas prisiųs 10 centų stamsai veltuo. Adresuokite:
poms, gaus "TARKOS" 1 numerį vi-
P. NARVYDAS,
124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

MAŽA FARMA BEVEIK UŽ DYKĄ!

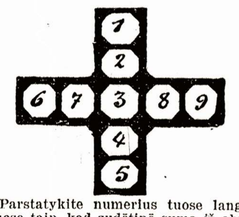

Parstatykite numerius tuose langeliuose taip, kad sudėtinė suma iš abiejų pusių išeitų po 23.

Žėdnam, kas šitų pozelį išriš ir atsiųs mums, męs duosime kreditą ant $100.00, kuri mes priimsime, kaipo dalį užmokesčio prie nupirkimo *Mažos Farmos,* kuri randasi puikiam mieste New Jersey Valstijoj prie geležinkelio.

Žemė ta yra gausinga, sausa ir guli ant lygios vietos. Prekė tos Farmos yra $149.00; vienok po atsiuntimo tikrai išrišto pozelio, turite primokėti už tą Farmą tiktai $49.00, mokėdami po $5.00 į mėnesį.

Nereikia įmokėti procentų, nei padotku; dykai aktas pirkimo. Tiktai už $49.00 paliksite savininku Mažos Farmos.

Atvažiuokite, arba rašykite, o išsiusime Jums mapą ir informacijas, Adresas:
Lithuanian Dep't, C.
25 Church st., Room 114,
New York City.

LIETUVISZKOS KNYGOS

Gaunamos "Lietuvos" redakcijoj.

4 Alluma ir kitos pasakos Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Telpa šios pasakos: 1. Alluma, 2. Netikri brangieji akmenys, 3. Baimė, 4. Du maži kareiviai, 5. Dienynas padukėlio, 6. Mėnesienoje, 7. Vaidulys, 8. Užšalusioj padangėj, 9. Atsikirtimas, 10. Vienatvė, 11. Tėvas ir sunus, ir 12. Rožė. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų iš žmonių gyvenimo. Chicago, Ill. 1908, pusl. 136 ....35c

27 Gyvenimo mokykla. Parašė Orison Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. 1907, pusl. 235 .....$1.25
Apdaryta $1.50

35 Gyvenimo vaizdeliai, susidedanti iš devynių sekančių gražių pasakaičių: Atsisvolkinimas, Vagis, Kas kaltas, Gatvės vaikai, Paparčio žiedas, Miško sargas, Signalas, Keleivis, Buvio esybė. Chicago, Ill. 1902, pusl. 99 .....15c

c71 Laikrodininko atminimai. Pasaka Erkman-Šatrijaną sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Chicago, Ill. 1907, pusl. 44 .....15c

68 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovijančių kiekvieną skaitytoją ir klausytoją ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330 .....$1.25
Drutai apdaryta $1.50

70 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanaviius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje dalyje, teip kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa kelį šimtai užimančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas, nusipirkęs iš paminėtų 4 knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemiamą pasakų turtą.$1.25
Drutuose apdaruose $1.50

69 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingesnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333 .....$1.25
Drutai apdaryta $1.50

76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertė A. L—lis. Turinys: Giesmė apie sakalą, Nenaudėlis, Makaras čudra, Rudenyj, Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, pusl. 103 .....25c

89 Olga Liubotavičiutė. Vaizdelis iš gyvenimo nihilistų. Parašė M. Stepniakov. Vertė Stasys Kirvis. Gražus aprašymas pasišventimo išliuosuoti Rusijos žmones iš po caro valdžios, teipgi aprašyti visi darbai tos drąsios kovotojos už žmonijos laisvę. Chicago, Ill. pusl. 40 ..10c

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted St. Chicago.

NIEKO NUOSTEBAUS

kad esate liguisti, leidę savo kraujui užsiteršti, pasidaryti skystam, nesveikam, pilnam visokių nevalumų. Bet jeigu imsite vartoti

Severos Kraujo Valytoją

(Severa's Blood Purifier)

galite tikėtis greitu laiku pasitaisyti ir pasveikti. Vaistas tas nesykį išbandytas ir davė puikiausius rezultatus gydyme vočių, odos ligų, išbėrimų, spaugučių, skaudulių ir visų kitų ligų, kurios tik iš kraujo nevalumo paeina $1.00

NELAUKITE

kol liga giliau šaknis įleis; visus nervų sugedimus, paeinančius nuo sunkaus darbo, nuo rupesčių, nuo nepakankumo miego ir įvairių išklydimų stengkitės tuojau prašalinti.

SEVEROS NERVOTON

(Severa's Nervoton)

yra tikriausias nervų sudrutinimas, prašalina visus nervų nusilpnėjimo apsireiškimus ir suteikias sveiką ir gaivinantį miegą. Kaina $1.00

SUSIJUDINIMAS

per sunkus darbas, stoka miego, vidurių tuštumas, įvairios rųšies išklydimai, taipjau visokie sugedimai organizme tankiai gimdo aštrius galvos skaudėjimus.

Severos Plotkeles nuo Galvos Skaudejimo ir Neuralgijos

(Severa's Wafers for Headache and Neuralgia)

veikiai tokius skaudėjimus prašalina
25c dėžutė.

Parduodama visur aptiekose. Knygelės ir nurodymai lietuvių klaba. Daktarišką patarimą duodame dykai kiekvienam, kas tik rašys į

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Laikrodelis Dykai!

Kam pirkti laikrodėlį už pinigus kada jį gali gauti visai dovanai.

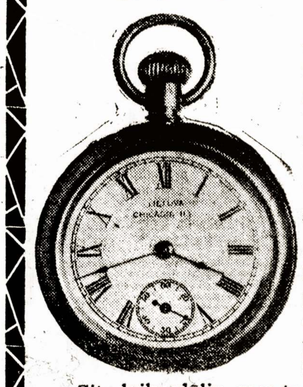

Šitas laikrodėlis yra nikelinis (Nickel), išrodo kaip sidabrinis, gerai laika laiko, yra tvirtas ir prie sunkiausio darbo jo nepagadinsi ir gauni drukuotą gvarantija apie jo geruma.

Užsimokėk tiktai už laikraštį LIETUVĄ prenumeratą $3.25, o gausi "Lietuvą" per pusantrų metų ir šį laikrodėlį dovanų.

Sitų laikrodėlių męs turėjome 3000, o dabar jau liko vos pora šimtų ir, kada juos išbaigsime daugiau jų negalesite dykai gauti. Todėl pasiskubinkite su užsirašymų "Lietuvos" kurie norite gauti šitą puikų Laikrodėlį dovanų.

Sitsdami pinigus adresuokite:

A. OLSZEWSKI
3 25 S. Halsted St., CHICAGO, ILL.

A. OLSZEWSKI BANK
3252 S. Halsted st., Chicago.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Parsamdo bankines skryneles (boxes) po $3.00 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

BANKOS VALANDOS: Panedėlials, seredom, ketvergais ir subatoms nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

J. M. TANANEVICZE BANK
3253 S. Morgan st., Chicago.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

BANKOS VALANDOS: Panedėlials, seredom, ketvergais ir subatoms nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

MIKAS J. TANANEVICZE
670 W. 18th st., Chicago.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

OFISO VALANDOS: Panedėlials, seredom, ketvergais ir subatoms nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

JOHN I. BAGDZIUNAS
2334 S. Oakley ave., Chicago.

Moka $3.00 nuo šimto už padėtus pinigus. Skolina pinigus statymui į pirkimui namų. Partraukia pinigus iš kitu bankų. Parsamdo bankines skryneles (boxes) apsaugotas nuo ugnies ir vagių po $3.00 metams. Perka ir parduoda lotus ir namus. Parduoda šipkortes ant visų linijų. Siunčia pinigus į visas dalis svieto. Notarijalnam skyriuje padirba visokias rejentališkas ir legališkas popieras ir dovierennastis ir užtvirtina pas konsulį.

Valandos: kasdien nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 iki 6.

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 S. Ashland ave., Chicago.
Geo. L. Ukso pres., *St. Marcinkiewicz* vice-pres., *A. J. Bierzynski* iždininkas.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus mūsų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skrynelės (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

BANKOS VALANDOS: Panedėlais, seredoms, ketvergais ir subatom nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliom, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

TOWN OF LAKE SAVINGS BANK, J. J. Elias, Savininkas.
4600 So. Wood st., Chicago.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus Parsamdo bankines skryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

BANKOS VALANDOS: Panedėlials seredom, ketvergais ir subatoms nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

P. M. KAITIS
1607 N. Ashland ave., Chicago.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

OFISO VALANDOS: Panedėlials, seredom, ketvergais ir subatoms nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėlioms, utarninkais ir petnyčioms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

F. P BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
132 S. Clark, Cor. Madison St
Straus Bldg., Room 806
Tel. Franklin 1178

Lietuvis advokatas, baigęs teisių mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose).

Gyv. 3112 S. Halsted st., arti 31-os
Telephone Yards 2390.

Telephone Yards 709
Juozapas Leszczynskas

Aptiekorius

Užlaiko namines ir užrubežines gyduoles, ir receptus išpildo kožną valandą su dideliu saugumu. Reikale nusiduokit pas jį, o busite užganėdinti. Siunčiam gyduoles į kitus miestus.

3315 S. Morgan St. CHICAGO.

Telefonas Yards 1582
Dr. J. KULIS
Gydytojas ir Chirurgas
3255 S. Halsted St. Chicago, Ill.
PRIEMIMO VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 12; 6 iki 9 vakare
Nedėl.: nuo 9 iki 12 po piet; nuo 6 iki 8 vak.

J. KULBOKAS
Užlaiko
Puiku Saliuna
Visada šaltas alus, skani degtinė ir kvepenti Cigarai. Iš ki u: žmonės atkelevę gauna nakvynę
74 Grand St. Brooklyn, N. Y

D-re Maria Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas	Rezidencija
1725 West 18th Street	5208 W. Harrison Street
Tarp Paulina ir Wood gat.	Tel. Austin 737
Phone Canal 1208	
Valandos: nuo 9:30 iki 12:00 val ryto; nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.	Valandos: tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą
Nedėlioms nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto	

Už 10 Milijonu Doliariu

Pradės statyti FABRIKĄ trumpame laike, nupirko 370 akrų žemės BALDWIN LOCOMOTIVE WORKS, didžiausias inžinų FABRIKAS perkėlė iš PHILADELPHIJOS į GARY, INDIANA. Tiktai kelios mylios nuo BROADWAY gatvės. Tame FABRIKE patilps nuo 8.000 iki 12.000 darbininkų prie darbo. Dabar dirba apie 20.000 darbininkų MIESTE GARY, INDIANA. Trumpu laiku atsidarys NUT & BOLT WORKS ir AMERICAN TIN PLATE CO. Tose dviejose dirbtuvėse patilps apie 6.000 darbininkų prie darbo. MIESTE GARY, INDIANA, yra darbų visokių iki valiai. DABAR yra didelis išpardavimas LOTŲ ne toli tų FABRIKŲ, teipat ir po visas dalis MIESTO, kurius dar parduodame visai pigiai ir ant lengvų išmokesčių. Neužilgo bus dvigubos kainos, kurie dar pasiliks neparduoti. Mes ne spaudžiame su mokesčiu tų, kurie perka iš musų LOTUS arba namus. Jeigu atsitiktų nelaimė su sirgtum, arba nedirbtum, mes laukiame pakol vel pirkėjas galės mokėti. Taigi pasiskubinkite, kurie norite padvigubinti savo pinigus, pirkite dabar. Suprantama kiekvienam, kur didžiausi FABRIKAI statoma, ten ir PRAPERČIŲ kainos kjla greitai brangyn. MIESTAS GARY bus viens ir didžiausių FABRIKŲ MIESTŲ Indiana valstijoj.

Nieko nelaukdami važiuokite tiesiok prie ŽEMES SAVININKŲ žemiau parodytu aresu. Mes suteiksime pilnas informacijas kiekvienam. Turime gerų NAMŲ bizniui ir gyvenimui, parduodame ant lengvų išmokesčių. Tie NAMAI atneša gerą nuošimtį, nuo 10% iki 20%. Arba kurie nori, mes statome naujus NAMUS ant išmokesčio.

LAUKSIME KIEKVIENO ATSILANKANČIO Į MUSŲ OFFISĄ BEGANČIAME LAIKE.

M. ROZENSKI, Vice Prez.

GARY SECURITIES CO.

Capital $50.000

442 Broadway, GARY, INDIANA.

Chicago Offise: New City Savings Bank 46th Street & Ashland Ave.

Mes Išgydom Vyrus

Mes troškiam, kad visi, kurie yra neužganėdinti su kitais gydymais, ateitu pas mus ir pamėgintu musų tikrą ir ištikimą gydymą. Mes paniškinsim tau dėlko kiti gydymai tavęs nešgydė ir kaip mes tave išgydysim.

Kraujo Užnuodyjimas Pacinantis nuo užšikrėtimo arba priežnačių dėl kurių ligonis nenori kreiptis prie šeimyniško gydytojaus, rudos plėmos, lopai burnoje, skaudulla ant liežiuvio, sliankimas plaukų, skausmas kauluose, sunariuose, plėmos ant kuno, jausius tekanti skaudulial. MES IŠGYDOM ŠITOKĮ PADĖJIMA—MES NELOPOME.

Nubėgimai Ar kankina tavę nubėgimai pasinanti nuo peržengimo gamtos tiesų, vyriški silpnumai, nualinimas, silpna atmintis, galvos skaudėjimai, plėmai priešai akis, nerviškumas, skausmai strėnose? Ar pats esi apimtas nors vienu iš tų ženklų? Ateik pas mus, mes tave išgydysim nes kitaip nereikalauji mum mokėti.

Užsikimšimai Nedaro skirtumo koks tamistos nesveikumas yra, jeigu tamistą kankina doginimai, plikinantis šlapinimas, puslės nesveikumas, erzinimai, tankus noras ištuštinimo, mes išgydom viršui minėtus padėjimus be vartojimo peilio ir be siuntimo į ligonbutį.

Abelnas Nusilpnėjimas Silpnumas, pamirštamas, negalingumas prie darbo arba linksmumu gyvenimo, nulisimas, yvairus gėdinantį silpnumai, ir tt. ATIDĖJIMAI YRA PAVOJINGI—PASIRODAVIK SU MUMI DABAR.

Sutinimai Uždegimai, suting ir skausmingi sunariai, kantrybę atimančios užsisenėję ligos kurios padaro gyvenimą nelaimingu, IŠGYDOMOS ANT VISADOS BE ŽUDIMO LAIKO.

Odos Nesveikumai Eczema, išbėrimai, spuogai, lopai, netobulumai, žaizdos skaudullai, pageltonavus ir išblyškus oda, pajuodavę paakiai. Vyrai, yra jum nuo to visko vaistas, atsišaukiant pas mus ant gydymosi. GALI UŽMOKĖTI KADA BUSI IŠGYDYTAS.

Guzuotos ir Susisuke Gyslos Šitokios gyslos randasi visur ant žemesnės dalies kuno, bet daugiausiai kalrėj pusėj; jos padaro žmogų labai neramų; yra silpnas veikantis jautimas daugumaž nuolatai. Gyslos yra užčiuopiamos ir nurodo kaip botagas.

Inkstu, Pusles ir Sebrus Nesveikumai Inkstų nesveikumas gali išsivystyti į pavojingas komplikacijas, ir jeigu neatbotas, pagimdys kitas ligas ir komplikacijas. Ar manai apsivesti? Ar esi tikrai sveikas?

Atsišauk tuojaus jeigu esi klapate.

State Medical Dispensary
14 SO. CLARK ST., arti Madison gatves CHICAGO, ILL.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po piet. Nuo 6 iki 7 vakarais. Nedėldieniais ir Šventadieniais nuo 10 iki 12 tiktai. Ypatos geidžiančios gydymo turi atsišaukti asabiškai, nes ligos negali but gydomos teip pasekmingai per susirašinėjimą kaip ligoniui atsišaukus pačiam. Nerašyk bet atsilankyk.

Naujiena Kuri Nudžiugins ir
Palinksmins Daugel Sergancziu, Silpnu ir Nualintu Vyru Ar ėsi nustojęs kantrybės, nerviškas, nupuoles sveikatoje? Ar peržengęi tiesas sveikatos arba gamtos? Ar manai apsivesti? Ar ėsi tinkančiam padėjime užimti užduotis ženybinio gyvenimo? Jeigu yra mažiausė abejonė jog randasi užsivilkusi chroniška liga dugnyje tavo klapatų, tai atsišauk ant žemiaus paduoto adreso, o ap. turėsi patarimą ir ištirinėjimą dykai! Mes ištirinėsime tavę visai dykai, ir jeigu išgydymas bus galimas, tai mes išgydysime už kožemiausių kainų. Ne užsidėl ant savęs jokių pareigų atsišaukdamas pas mus dėl bemokestinio pasiteiravimo. Mes perstatysime padėjimą viso dalyko tikroje šviesoje. o tada galėsi gydytis jeigu norėsi.

Noi Doleria Nereiks Moketi Pakol Nebusi Užganedintas Savo Locnoj Mintyj kad Mes Esame Teisingi, Pilnai Atsakanti ir Užsitikimi. Jeigu turi kokį nors nesveikumą inkstų, puslės ar šlapumo ravelių, jeigu jauti nesmagumą ir skausmą, jeigu randasi koks padėjimas dėl kurio nesinori kreiptis prie šeimyniško gydytojaus, kaipo tai: silpnumas, nerviška negalė, silpna arba sumažinta atmintis, nemiegojimas, gėdingumas, nubėgimai, nuvarvėjimai, silpninanti sapnai ir išnaudota gyvybė; jeigu turi guzuotas ir susisukuses gyslas, jeigu kenti nuo užsikrėčiamų ligų kokios nebut rušies kurios tamistai daro nesmagumą; jeigu turi nors vieną iš skaitlinių ligų kuriom vyrai gali but apimti; jeigu kenti nuo pertankių dasileidimų; jeigu turi votis, skaudulius burnoje ir ant liežiuvio; jeigu plaukai tavo slenka; jeigu turi slaptingą ligą; jeigu turi užnuodintą kraują arba nora vieną iš ligų kurių auka tampa vyrai—TAI MES GALIME TAVĘ IŠGYDYTI IR TA PADARYSIME. Ateik pasikalbėti su mumi didžiausiame privatiškumo ir sekrete, o mes padėsime atsikratyti nuo visų kliučių kotrumpiausiam laike. Mes turime labai didelį patirimą gydyme tokios rušies ligų ir užtikriname išgydymą. Mes netiktai palengviname, bet išgydome tikrai ir ant visados. Ateik ir pasižiurėk ant skaitliaus lietuvių kuriuos mes išgydėme. Mes išgydysime teip tikrai kaip atsišauksi pas mus. Silpni vyrai, kurie nustojote vitų pasveikimo bestgydydami kur kitur, ateikit pas mus, mes atkreipsime ant jus musų specijališką atydę teip jog atgausite savo vyriškumą ir busite vadovais terp savo sandraugų.

PATARIMAS IR IŠTIRINĖJIMAS VISAI DYKAI. GYDUOLĖS DYKAI IKI IŠGYDYMUI

CHICAGO MEDICAL CLINIC
526 SO. STATE ST., arti Harrison gatves CHICAGO, ILL

Musų ofiso valandos yra nuo 10 valandos ryto iki 4 po piet ir nuo 6 iki 7 vakare. Jeigu negali atsišaukti terp tų valandų, tai gali atsišaukti terp 10 ir 12 Nedėliom. Atsišauk asabiškai. Mes kalbame lietuviškai.

Garsinkitės "Lietuvoje."

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimui si rokundų, su paveikslais (apdaryta) .. 35c
Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Jau Baigiasi Mūsų
KALENDORIAI.

Jeigu nori gauti gražų Kalendorių su daugelį pamokinančių straipsnių ir gražių paveikslų, tai prisiųsk 25c stampas ar pinigus tuojau, o mes prisiųsime jums geriausią Kalendorių. Pasiskubinkite, nes nedaug beturime.

Kaina 25c su prisiuntimu.

J. ILGAUDAS
1613 So. Halsted St., Chicago

MOKYKLA ŠOKIŲ.

Prof. Julius Vilsko užtikrina, kad išmokys šokti kiekvieną jauną ar senį. Išmokinu valsą 6 rušių, taip, kad gali drąsiai eiti šokti publikoj. Taipgi išmokinu ir kitus šokius su keleta vakarų. Mokina kas vakaras. Lekcijos yra nuo 7 valandos vakaro iki 11 val. Prof. Julius Silsko praneša visiems kurie nori išmokti šokt ateiti šiuo adresu: 2124 S. Halsted st., nuo 6 val. vak. Taipgi mokinu visokius šokius Buck & Wing, Buck Skirt, Irish Jig, Clog, Spanish Waltz, Waltz, Two Step, Side Step. Pirma Lietuviška Mokykla Amerikoj. Mokytojos: Miss. Antanina Kletnier, Miss. Joanna Walets, Prof. Julius Silsko, 2124 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Joseph J. Hertmanowicz
Lietuvys Notaras

Išdirba Dovierennostis, Kontraktus, Bill of Sales, Affidavitus, Notas, ir šiaip visokias teisių popieras. Suteikia patarimus reikaluose dalių Lietuvoje ir kituose dalykuose. : : :

Kreiptis adresu:

J. J. Hertmanowicz,
A. Olszewski Bank
3252 S. Halsted St., Chicago.

OFISO VALANDOS:
Nuo 8 ryto iki 6 vakaro kasdien. Subatoms nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Nedėlioms nuo 1 iki 3 po pietų.

RUSIJOS—AMERIKOS LINIJA.

Puikiausi, Didžiausi ir Gražiausi Laivai. reguliariškai kas dvi savaiti vaikščioją tarp Rusijos ir Amerikos, nestodama pakeliui nė jokiame porte. Nauji dvišriubiniai Pasažieriniai Garlaiviai

CZAR, 8 dienomis į Rotterdamą.	KURSK,	RUSSIA. 11 dienų į Lenkiją.
$3300	III klase	$35 00
$48.00	II klase	$50.00
$65.00	I klase	$75.00

IŠPLAUKS IŠ NEW YORKO: Lituania, Birželio 1-mą; Czar, (naujasis), Birželio 15-tą; Russia, Birželio 29-tą.

Dėl artesnių žinių meldžiame kreiptis į musų agen. s, arba į Vyriausįjį Keleivių Agentą:
A. J. Johnson & Co. 27 Broadway, New York.

Senlausia Lietuvių užeiga pas
JUOZUPĄ RIDIKĄ
Užlaiko visokius pirmo skyriaus gėrimus ir kvepenčius cigarus ir
Gražią Naują Svetainę
Susirinkimams, vestuvėms, baliams ir tt. Širdingas priėmimas ir broliška roda kiekvienam
3253 Illinois St., Kerte 33rd

Aleksaičio Saliunas
118 E. Main St. Collinsville, Ill.
Užlaikau visada geriausius vietinius ir importuotus gėrimus ir cigarus. Kiekvienam draugiškai patarnauju visokiuose reikaluose.
Telefonas Kinloch 103

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

LIETUVISZKOS KNYGOS
Gaunamos "Lietuvos" Redakcijoj.

472 **Apsireiškimai atmosferoje** arba meteorlogija. Pagal profesorių Vojeikov'ą sutaisė Šernas. Aprašo, iš ko susitveria ore žaibai ir griaustiniai, nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šešeliai, ir daugybė visokių kitų įvairiausių ore apsireiškimų. Kiekvienas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveikslo. Norintiems arčiau susipažinti su oro ypatybėmis, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl.

471 **Akyvi apsireiškimai** sviete, į kuriuos žmonės nuolat žiuri, bet jų gerai nesupranta. Su 7 paveikslėliais. Labai naudinga knygelė tiems, kurie nori sužinoti, iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, pusl. 79. 25c

433 **Pirmieji žiedai.** Eilės. Parašė Jovaras. Chicago, Ill. 1909, pusl. 27 ..... 15c

397 **Keplos Kančios.** Eilės. Parašė Liepukas. Telpa čia šios juokaunos eilės: 1) Kur Kepla ir kas joje yra?; 2) Keplon patekusiųjų likimas; 3) Apie Keplą ir jos gyventojus; 4) Karunką; 5) Bagočius; 6) Didžiųnų likimas; 7) Atsišaukimas į žmogų; 8) Budinimas; 9) Gana mums Miegoti; 10) Aušrai užtekėjus. Chicago, Ill. 1909, pusl. 28 ..... 10c

381 **Gyvybė** (kantatas) ir kitos trumpos poėmos Parašė Jonas Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, Ištvirkėlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai. Chicago, Ill. 1907, pusl. 41. 15c

333 **Žmonės.** Drama trijų veiksmiu. Parašė Br. Vargšas. Chicago, Ill. 1910, pusl. 38 ..... 15c

264 **Milijonai Vandenyj.** Drama 3-se veikmėse. Parašė Br. Vargšas. Chicago, Ill. 1909, pusl. 32 ..... 10c

210 **Dėdė atvažiavo.** Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B—a ir M. P—is. Chicago, Ill. pusl. 62 ..... 20c

225 **Geriaus vėliaus, negu niekad.** Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B—a ir M. P—is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48 .... 15c

257 **Kun. Gramulos raštinyčioje.** Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hodur. Gražiai parašyta komedije, tinkanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14 ..... 10c

295 **Pietro Caruso.** Vieno veiksmo drama. Parašė R. Bracco. Vertė K. Puida. Veiksmo vieta — Neapolis. Šių laikų atsitikimas. Chicago, Ill. 1908, pusl. 32 ..... 10c

299 **Prieš vėją nepapusi.** Komedija trijų veiksmių. Parašė M. Palionis. Chicago, Ill. 1911, pusl. 56 .. 25c

302 **Šiaurės karžygiai.** Keturių veiksmių tragedija. Parašė H. Ibsen. Iš rusų, lenkų ir vokiečių vertimų vertė K. Puida. Veikimas atsibuva Norvegijos Šiaurėje karaliaus Eriko Kruvinojo Kirvio laikuose. Chicago, Ill. 1908, pusl. 77 ..... 25c

331 **Žilė galvon** — velnias vuodegon. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė M. P—is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31 ..... 10c

366 **Eilėmis ir Proza.** Parašė V. K. Račkauskas (K. Vairas). Čia telpa daug eilių tinkamų deklimacijoms ir kitokių. Chicago, Ill. 1909, pusl 83 ..... 25c

1525 **Rankvedis gromatų rašymui.** Knygelė pamokinanti, kaip rašyti gromatas į firmas, pažįstamus, gimines, prietelius, mylimus ir mylimas prieš apsivedimą, į ponus, kunigus, vyskupus ir kitus augštos luomos ypatas. Pasveikinimai ant Naujų metų, dienoje varduvių, gimimo ir kituose atsitikimuose. Chicago, Ill. 1895, pusl. 115 ..... 35c

1932 **Lithuanian Self-Instruction,** by J. Laukis. For practical use by travelers, tourists and those who wish to learn Lithuanian. (Vadovėlis anglams mokytis lietuviškai). Chicago, Ill. 1908, pusl. 74 ..... 50c

1420 **Tikyba ar mokslas?** Tikėjimiški, moksliški ir draugiškai-politiški tyrinėjimai surankioti D-ro J. Šliupo. Antras pataisytas ir padidintas spaudimas. Chicago, Ill. 1901, pusl. 211 ..... 50c

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Du-kart nedėlinis laikraštis

YRA TAI VIENATINIS LIETUVIŲ LAIKRASZTIS AMERIKOJE, KURIS ISZEINA DU KARTU ANT NEDELIOS.

Išeina kas utarninkas ir pėtnyčia.

PRENUMERATA KAŠTUOJA:

AMERIKOJ { metams $2.50 / pusei met. $1.25
EUROPOJ { Rostjoj ir Lietuvoj $3.50 / Anglijoj ir Škotijoj 15 š. / Prusuose 15 markių.

Rašyk tuojaus, o gausi vieną numerį dykai.

W. D. Boczkauskas & Co
520-522 W. South All.
Mahanoy City, Pa.

Jau išėjo **Labai pageidaujama, naujausia knyga, mokslas apie sveikatą**

"DAKTARAS".

ŠITA KNYGA parašyta naujausio mokslo ir išradimo geriausio budo gydymo, pripildyta tokia pulkia medega, kad kitose iki šiol išėjusiose lietuviškose knygose to negalima rasti, kas yra patilpę knygoj "Daktaras".

ŠITA KNYGA "DAKTARAS" aprašo visokių ligų vardus, kaip jos prasideda, kaip apsireiškia, kaip išrodo ir kaip greičiau, geriau ir kur galima išsigydyti.

TA KNYGA labai plačiai aprašo apie vyrų paslaptybes bei ligas ir teip-pat apie moteris telpa daug.

ŠITOJ KNYGOJE "DAKTARAS" dikčiai aprašo atidengiant daug paslaptybių, apie geriausius smagumus ženybinio gyvenimo ir teip-pat kaip ir kada geriausiai apsivesti ir kaip buti laimingu.

TOJ KNYGOJE "DAKTARAS" gražiai pamokina kaip jaunus vyrus teip ir moteris, kas butinai kiekvienam reikalinga žinoti, visiems kaip seniems teip ir jauniems, ženotiems ir nevedusiems.

KIEKVIENAS SKYRIUS šitos knygos yra labai žingeidus, o nemokantiems skaityti, tai mokantis kuris neturi dar šios knygos, su didelia ukvata perskaitys tiems garsiai, kad galės daug visko prisiklausyti. Ta knyga kiekvienam yra labai naudinga ir reikalinga turėti, kuris tik nori buti sveikas ir laimingai gyventi

KNYGA "DAKTARAS" yra paveikslais iliustruota, parodo ir giliausias kuno dalis, atidengiant paslaptybes. Ji reikalinga kaip sveikiems teip ir sergantiems. Tik perskaičius tą knygą atrasite viską, ko čion negalima parašyti ir dažinosi visą teisybę.

APART KITŲ SKYRIŲ sergantiems rodijama skaityti apie nervų, kraujo, inkstų, romatizmo, odos, vidurių, nusilpnėjimo, bronchitis ir limpančias ligas; teip-pat apie moterų nesveikumus ir kitas visokias ligas ir t. t.

JEI SERGI, tai pirmiau ne kaip manai vartoti kokias nors liekarstas ar kreiptis prie gydytojo, reikia butinai perskaityti "DAKTARAS".

ŠITOJ knygoje "DAKTARAS" netik pamokina kur ir kaip išsigydyti, kaip buti sveiku, bet ir kaip nuo visokių ligų apsisergėti.

NORS TA KNYGA LABAI BRANGINTINA, bet kad prašant lietuviams ją išleido Philadelphios M. Klinika, deles labo visuomenės, tad kiekvienas ją apturės, kuris tik prisiųs kelias stampas už prisiuntimo kaštus. Apturėsi tuojaus, tik visada reikia rašyti adresas teip:

The Philadelphia Medical Clinic
1117 Walnut St., Philadelphia, Pa.

VYRAI IR MOTERYS, kurie nesveiki ir nori buti sveiki—išgydyti, tad kaip žodžiu teip ir raštu (lietuviškai) gali atsišaukti į šitą tikrą Kliniką. Ateinančius priimama šiomis valandomis per Kliniko Daktarą:
Kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioj nuo 10 iki 3. Utarn. ir Petn. vak. nuo 6 iki 8 vai.

"KATALIKAS"
12 PUSLAPIŲ DIDELIO FORMATO ILIUSTRUOTAS SAVAITRAŠTIS.

Didžiausias savaitinis lietuviškas laikraštis, išeinantis kas Ketvergas mieste Chicago, Ill.

Metams lėšuoja: Amerikoje	$2.00
Europoje ir kitur	$3.00
Pusei metų: Amerikoje	$1.00
Europoje ir kitur	$1.50

"Katalike" Skaitytojas atranda daug visokių žinių iš Lietuvos ir iš viso svieto, daug pamokinimų, apysakų, pasakaičių ir visko. "Katalikas" statoma mašina "Linotype", taigi raidės visados aiškios, naujos. "Katalikas" beparty-viškas laikraštis.

Užsirašantiems "Kataliką" duodama dovanos "Kataliko" spaudos knygomis, o Naujiems Metams kiekvienam Skaitytojui veltui pasiunčiama lietuviškas sieninis Kalendorius.

PASTABA: Kas prisiųs $4.00, tasai gaus "Kataliką" visiems metams ir auksinę rašomąją plunksną (fountain pen) vertės $3.50.

Kas prisiųs $2.50, gaus metams "Kataliką" ir paveikslą Kovos ties Žalgiriais, Lietuvos žemlapį ir Šv. Tėvo Pijaus paveikslą.

J. M. TANANEVICZE
3244 SO. MORGAN ST., CHICAGO, ILL.

50,000 KNYGU
Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais Žodziais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigyditi nuo uznuodijima krauja arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jum kodel jus kentat ir kaip galet galutinaj isigyditi. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejima tu, specijalisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekokiu piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponn, katru siusk mums šendem.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 902 22 Fifth Avenue, Chicago:
Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadiejma, aš norečjau jog Tamista prisiustumei man vysai dykai vėna jusu knyga del vyru.

Vardas.....
Adresas:..... Steitas.....

IŠGYDAU IN 5 DIENAS
VARICOCELĖ HYDROCELĖ (Be peilio ar skausm)

Aš noriu išgydyti kiekvieną kenčiantį vyrą nuo Varicocelės, Strikturos, Užkrečiamų Krauju Nuodų, Nerviškos Negalės, Hydrocelės arba ypatingų vyrų ligų.

Tas laisvas pasiulinimas yra atviras visiems, kurie praleido daug pinigų antdaktarų ir gydusių be jokios naudos, ir mano noru yra parodyti visiems tiems žmonims, kurie gydėsi pas tuziną ar daugiau daktarų be jokios naudos, kad aš vartoju vienintelį budą, kuriuomi tikrai ir ant visada išgydau.

VYRAI ATGAUKITE SAVO SVEIKATĄ
Atsilankykite in mano ofisą ir pasiteirauokite su manim draugiškai.
Išgydau visiškai ligas skilvio, plaučių, kepenų ir inkstų.
Nemokėk už nepasekminą gydymą—NEIŠGYDO, NEMOKEK.

Slaptos VYRU LIGOS
Pražudytas Vyriškumas, Ligos Kepenų ir Inkstų
išgydomos greitai visiškai ir užlaikomos paslaptyje. Nerviška Negalė, Silpnumas, Pražudytos Pajiegos, Gyslų Ištysimas, Kraujo Užnuodijimas, Szlapumo Nubegimai.

Plaučiai
Dusulys, Bronchitis, Kvepavimo Ligos išgydomos visiškai mano veliausia metoda. Szirdies ligos. (Roda Dovanai.)

Išgydo, kad butum sveikas

Specialistas Vyru ir Moteru Ligu.
(Ištyrimas Dovanai)

KRAUJO UŽNUODIJIMĄ
ir visas odos ligas, kaip Spuogus, Piktąją Dedervinę, Szunvotes. Niežus, Hemorhoidus, Patinusias Gyslas, Naikinančius Nubegimus, Įsisenejusias Ligas.

Moterų Ligos
Vidurines Ligos, Skausmai Strenose, Baltosios Tekejimas ir kitos ligos išgydomos visiškai. Užpakalines žarnos, Įsisenejusios ir nerviškos moteru ligos. Kalbame Lietuviškai.

Dr. ZINS, 183 N. CLARK ST. CHICAGO
Tarp Randolph ir Lake
Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vak. Nedėlioms nuo 8 ryto iki 4 po p.